

WB-14-04

Regionální a municipální management

Souhrnná výzkumná zpráva - přílohy

Ostrava, červen 2006

Obsah

PŘÍLOHA 1: INSTITUTE PRO REALIZACI STRUKTURÁLNÍ A REGIONÁLNÍ POLITIKY.....	4
PŘÍLOHA 2: LEGISLATIVA EU	8
PŘÍLOHA 3: NORMATIVNÍ RÁMEC REGIONÁLNÍHO ŘÍZENÍ NA ÚROVNI KRAJE	10
PŘÍLOHA 4: NORMATIVNÍ RÁMEC REGIONÁLNÍHO ŘÍZENÍ NA ÚROVNI OBCE	16
PŘÍLOHA 5: NORMATIVNÍ RÁMEC REGIONÁLNÍHO ŘÍZENÍ Z ÚROVNĚ EVROPSKÉ UNIE	25
PŘÍLOHA 6: PROGRAMY V RÁMCI STÁTNÍHO ROZPOČTU.....	27
PŘÍLOHA 7: PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ KRAJŮ A OBCÍ.....	33
PŘÍLOHA 8: STÁTNÍ FONDY.....	37
PŘÍLOHA 9: HOSPODAŘENÍ KRAJŮ	41
PŘÍLOHA 10: REGIONÁLNÍ ASPEKT VÝDAJŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU V RÁMCI PROGRAMOVÉHO FINANCOVÁNÍ, REGIONÁLNÍ ASPEKT VÝDAJŮ STÁTNÍCH FONDŮ A REGIONÁLNÍ ASPEKT PROSTŘEDKŮ NÁRODNÍHO FONDU V ROZPOČTECH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	51
PŘÍLOHA 11: PŘEHLED CELOSTÁTNÍCH ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH NÁSTROJŮ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE	57
PŘÍLOHA 12: POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE V ČR	58
PŘÍLOHA 13: VYMEZENÍ OKRUHŮ KOMPETENCÍ PŘENESENÉHO VÝKONU STÁTNÍ SPRÁVY, PŘENESENÝCH NA OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ V SOUVISLOSTI S UKONČENÍM ČINNOSTÍ OKRESNÍCH ÚŘADŮ.....	62
PŘÍLOHA 14: PŘEHLED ZAŘAZENÍ ODBORŮ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE VE STRUKTUŘE OBECNÍCH ÚŘADŮ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI A V KRAJI VYSOČINA	68
PŘÍLOHA 15: ZÁPISY ZE SEMINÁŘŮ.....	70
PŘÍLOHA 16: DOTAZNÍK K VYBRANÝM PROBLÉMŮM	77
PŘÍLOHA 17: KLÍČOVÉ OBLASTI A PŘEDMĚTY PŮSOBNOSTI KRAJE	80
PŘÍLOHA 18: SPECIFIKA REGIONÁLNÍHO MANAGEMENTU PŘI ŘEŠENÍ KLÍČOVÝCH PROBLÉMŮ ROZVOJE KRAJE	85
PŘÍLOHA 19: POSTUPOVÝ DIAGRAM ČINNOSTÍ KRAJE ZA KRIZOVÉHO STAVU.....	89
PŘÍLOHA 20: VYUŽÍVÁNÍ MARKETINGU V REGIONÁLNÍM A MÍSTNÍM ŘÍZENÍ – TYPY A KONCEPTY	94
PŘÍLOHA 21: CHARAKTERISTIKY FORDISMU A POSTFORDISMU Z HLEDISKA VZNIKU ÚZEMNÍHO MARKETINGU	106
PŘÍLOHA 22: DOPADY POSTFORDISMU NA VZNIK ÚZEMNÍHO MARKETINGU.....	108
PŘÍLOHA 23: NEW PUBLIC MANAGEMENT JAKO VÝCHODISKO VZNIKU ÚZEMNÍHO MARKETINGU.....	110
PŘÍLOHA 24: VÝSLEDKY PRŮZKUMU O ZAVÁDĚNÍ MARKETINGU VE MĚSTECH MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE V ROCE 2003.....	113

PŘÍLOHA 25: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ PROVEDENÉ V OBCÍCH MORAVSKOSLEZSKÉHO A JIHOMORAVSKÉHO KRAJE A V KRAJI VYSOČINA V ROCE 2005	121
PŘÍLOHA 26: IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURA SROP DLE VYBRANÝCH OPATŘENÍ	137

Příloha 1: Instituce pro realizaci strukturální a regionální politiky

1. Na úrovni EU

Evropský parlament (volený národy členských států)

Parlament má tři hlavní úlohy:

- společně s Radou sdílí *legislativní pravomoc* - při přijetí legislativy EU se hovoří o tzv. spolurozhodování. To staví Evropský parlament a Radu do rovnocenné pozice a zákony schválené tímto způsobem jsou společnými právními akty Rady a Parlamentu,
- vykonává *demokratický dohled* nad všemi institucemi EU, zvláště pak nad Komisí – v jeho pravomoci je schválit nebo zamítnout jmenování komisařů a má také právo odvolat Komisi jako celek,
- *rozpočtová pravomoc* - může tedy ovlivňovat výdaje EU. V poslední fázi přijímá nebo odmítá celkový rozpočet. S touto pravomocí se dělí s Radou.

Rada Evropské unie (zastupuje vlády členských států)

Rada Evropské unie je hlavním rozhodovacím orgánem. Rada má šest hlavních úkolů:

- *schvalovat evropské zákony* - v mnoha oblastech sdílí legislativní pravomoc s Evropským parlamentem,
- *koordinovat základní rysy hospodářské politiky členských států* - země EU se vyslovily pro všeobecnou hospodářskou politiku založenou na spolupráci a koordinaci svých národních hospodářských politik. Tuto koordinaci vykonávají ministři hospodářství a financí,
- *uzavírat mezinárodní smlouvy* - mezi EU a jedním či více dalšími státy nebo mezinárodními organizacemi,
- *schvalovat rozpočet EU* - ve spolupráci s Evropským parlamentem,
- *rozvíjet společnou zahraniční a bezpečnostní politiku* - zahraniční politika, bezpečnost a obrana jsou záležitosti, nad nimiž si členské státy uchovávají nezávislou kontrolu. V těchto oblastech nespojují svou národní suverenitu, Parlament a Evropská komise tu tedy mají spíše omezený vliv. Státy EU však mohou mnoho získat tím, že budou v těchto otázkách spolupracovat,
- *koordinovat spolupráci národních soudů a policejních složek v trestních věcech*.

U většiny těchto úkolů se členské státy rozhodly spojit svou suverenitu a delegovat své rozhodovací pravomoci na instituce EU. Poslední dva uvedené úkoly se však z velké části týkají oblastí, kde členské státy nedelegují své pravomoci, ale prostě jen spolupracují. To se nazývá "mezivládní spolupráce".

Evropská komise (hnací síla a výkonný orgán)

Komise je politicky nezávislou institucí, která reprezentuje a brání zájmy Evropské unie jako celku. Je hnací silou institucionálního systému EU: navrhuje legislativu, politiky a

programy činnosti a zodpovídá za realizaci rozhodnutí Parlamentu a Rady. Evropská komise má čtyři hlavní úkoly:

- *navrhovat legislativu Parlamentu a Radě* - Komise je sama odpovědná za sestavování návrhů nové evropské legislativy, kterou předkládá Parlamentu a Radě. Navrhuje kroky na úrovni EU pouze pokud se domnívá, že problém nelze řešit efektivněji na národní, regionální či místní úrovni (tzv. princip subsidiarity),
- *řídit a realizovat politiky EU a rozpočet* - jako výkonný orgán Evropské unie Komise zodpovídá za řízení a naplňování rozpočtu EU a politik a programů přijatých Parlamentem a Radou. Většina skutečné práce a výdajů je vykonávána národními a místními orgány, úkolem Komise však je na ně dohlížet,
- *dohlížet na dodržování evropského práva (společně se Soudním dvorem)* - společně se Soudním dvorem Komise odpovídá za správné aplikování práva EU ve všech členských státech,
- *reprezentovat Evropskou unii na mezinárodní scéně* - např. vyjednávat dohody mezi EU a ostatními zeměmi.

Komise je tvořena 25 komisaři, kteří jsou pověřeni řízením jednoho nebo několika resortů. Jednotlivé resorty jsou bezprostředně řízeny prostřednictvím generálních ředitelství.

Soudní dvůr (zajišťuje soulad se zákonem)

Jeho úkolem je zajišťovat, že legislativa EU je interpretována a uplatňována ve všech členských státech stejně, tj. že je vždy stejná pro všechny strany a za všech okolností. Soudní dvůr má pravomoc řešit právní spory mezi členskými státy, institucemi EU, podniky i fyzickými osobami.

Účetní dvůr (kontroluje řádnou a zákonnou správu rozpočtu EU)

Úkolem Evropského účetního dvora je kontrolovat, zda veškeré příjmy Evropské unie byly inkasovány, zda všechny výdaje byly vynaloženy v souladu se zákonnými předpisy a pravidly a zda byl poctivě naplňován rozpočet EU.

Evropský hospodářský a sociální výbor (vyjadřuje názory organizované občanské společnosti na hospodářské a sociální aspekty)

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) je poradním orgánem, který reprezentuje zaměstnavatele, odborové svazy, zemědělce, spotřebitele a další zájmové skupiny. EHSV tvoří spojnici mezi Evropskou unií a jejími občany, čímž v Evropě podporuje existenci společnosti, která je ochotna k větší spoluúčasti a integraci a stává se tím demokratičtější. Členové výboru většinou pracují ve své vlasti a dělí se do tří skupin, které reprezentují zaměstnavatele, zaměstnance a nejrůznější hospodářské a sociální zájmy. Evropský hospodářský a sociální výbor má tři hlavní úkoly:

- udělovat rady Komisi, Radě a Evropskému parlamentu, buď na základě jejich žádosti nebo ze svého vlastního podnětu,
- podporovat občanskou společnost, aby se více zapojila do tvorby politiky EU,
- posilovat pozici občanské společnosti ve státech mimo EU a pomoci zakládat poradní struktury.

Výbor regionů (vyjadřuje názory regionálních a místních orgánů)

Výbor má poradní funkci a skládá se ze zástupců regionálních a místních orgánů. Jeho úkolem je zajišťovat, aby tyto orgány mohly vyjádřit své stanovisko při utváření politik Evropské unie a aby byly regionální a místní orgány a pravomoci řádně respektovány. Členové výboru jsou politici působící v rámci městských či regionálních úřadů, kteří v Evropské unii zastupují celou škálu činností místní a regionální správy. Může se jednat o předsedy regionů, krajské zastupitele, úředníky městských rad, starosty velkých měst atd. Úkolem Výboru regionů je prosazovat názory místních a regionálních orgánů na legislativu EU. Výbor toto činí předkládáním stanovisek k návrhům Komise.

Evropská centrální banka (odpovídá za měnovou politiku a EURO)

Evropská centrální banka (ECB) byla založena s cílem zavést a spravovat EURO. To zároveň znamená provádět devizové operace a zajišťovat hladký chod platebních systémů. ECB rovněž odpovídá za definování a realizaci hospodářské a měnové politiky EU. ECB pracuje naprosto nezávisle. Jedním z hlavních úkolů ECB je udržovat *cenovou stabilitu v eurozóně a chránit kupní sílu EURA*. To znamená udržovat inflaci pod přísnou kontrolou.

Evropský ombudsman (řeší stížnosti občanů na instituce nebo orgány EU)

Evropský veřejný ochránce práv se zabývá stížnostmi týkajícími se nesprávného úředního postupu institucí a orgánů Evropské unie. Mezi tyto instituce patří například Evropská komise, Rada Evropské unie a Evropský parlament. Jako příklad orgánů Společenství, jejichž činnost veřejný ochránce práv šetří, lze uvést Evropskou agenturu pro životní prostředí a Evropskou agenturu pro bezpečnost a zdraví při práci. Soudní dvůr a Soud první instance, kterým přísluší soudní rozhodování, jsou však z jeho působnosti vyňaty.

Evropská investiční banka (pomáhá dosahovat cílů EU financováním investičních projektů)

Pomáhá při dosahování cílů EU financováním určitých typů investičních projektů. Vybírány jsou takové projekty, které podporují evropskou integraci, vyvážený rozvoj, hospodářskou a sociální soudržnost a hospodářství založené na znalostech a inovacích.

2. Na národní úrovni**Monitorovací výbor**

Monitorovací výbor dohlíží na každý Rámec podpory Společenství nebo Jednotný programový dokument a každý operační program. Monitorovací výbory zřizuje členský stát v dohodě s řídicím orgánem a po konzultaci s partnery. Monitorovací výbor je v úzkém kontaktu s Komisí a obecně má na starosti:

- potvrzuje programové doplňky,
- schvaluje kritéria pro výběr projektů,
- periodicky prověřuje poskytovanou podporu,
- prověřuje výsledky realizace,
- schvaluje závěrečné realizační zprávy,

- schvaluje jakýkoliv návrh na změnu smluv nebo rozhodnutí Evropské komise o přidělení prostředků.

Řídící orgán

Řídící orgán je navržen členským státem pro každý Rámec podpory Společenství, Jednotný programový dokument a každý operační program a odpovídá za účinnost a správnost řízení a provádění pomoci ze strukturálních fondů. Mezi jeho povinnosti náleží:

- vytvoření systému poskytujícího spolehlivé finanční a statistické informace,
- změny v programových doplňcích,
- sestavení roční zprávy o realizaci,
- organizace střednědobého hodnocení,
- zajištění účetních systémů uspokojivých pro poskytování pomoci Evropskou unií,
- zajištění správnosti operací při příjmu pomoci Evropské unie,
- zajištění souladu pomoci Evropské unie s pravidly EU, například pravidla pro hospodářskou soutěž, pravidla pro zadávání veřejných zakázek,
- zajištění uspokojivé informovanosti a publicity.

Příloha 2: Legislativa EU

Primární právo

Evropská integrace je založena na třech základních smlouvách, které byly několikrát doplněny a upraveny, zejména při přistoupení nových zemí:

- Smlouva o Evropském společenství uhlí a oceli – vstoupila v platnost od 23.7.1952 a byla podepsána v Paříži.
- Smlouva o Evropském společenství - vstoupila v platnost od 1.1.1958 a byla podepsána v Římě. Tato smlouva obsahovala první zmínku o ekonomické a sociální soudržnosti, kde je v preambuli zmíněno, že budou snižovány rozdíly mezi regiony.
- Smlouva o Evropském společenství atomové energie - vstoupila v platnost od 1.1.1958 a byla podepsána v Římě.

Další smlouvy modifikující nebo rozšiřující smlouvy původní:

- Smlouva o ustanovení jediné Rady a jediné Komise Evropských společenství - vstoupila v platnost od 1.7.1987 a byla podepsána v Bruselu.
- Akt o jednotné Evropě - vstoupila v platnost od 1.7.1987 a byla podepsána v Lucemburku.
- Smlouva o Evropské unii (Maastrichtská) - vstoupila v platnost od 1.1.1993. V článku 2 smlouvy se uvádí, že ... *Úkolem Společenství je, mj. podporovat harmonický, vyvážený a trvale udržitelný rozvoj hospodářského života, vysokou úroveň zaměstnanosti a sociální ochrany, hospodářskou a sociální soudržnost a solidaritu mezi státy ...*
- Smlouva o Evropské unii (Amsterdamská) - vstoupila v platnost od 1.5.1999. V této smlouvě je vložena celá kapitola zabývající se hospodářskou a sociální soudržností.
- Smlouva o Evropské unii (Niceská) - vstoupila v platnost v roce 2004 po přijetí nových členských států.

Sekundární právo

Nařízení

- Nařízení Rady (EC) č. 1257/1999 o podpoře pro rozvoj venkova ze Zemědělského podpůrného a záručního fondu a měnící a zrušující některá nařízení (EAGGF).
- Nařízení Rady (EC) č. 1260/1999 stanovující obecná ustanovení o strukturálních fondech.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1783/1999 o Evropském fondu regionálního rozvoje (ERDF).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1784/1999 o Evropském sociálním fondu (ESF).
- Nařízení Rady (EC) č. 1263/1999 o Finančním nástroji pro podporu rybolovu (FIFG).

- Nařízení Rady (EC) č. 1264/1999 měnící nařízení (EC) č. 1164/1994 o založení Fondu soudržnosti.
- Nařízení Rady (EC) č. 1265/1999 měnící přílohu II k Nařízení Rady (EC) č. 1164/1994 o založení Fondu soudržnosti.

Rozhodnutí

- Rozhodnutí Komise o indikativních alokacích závazků Strukturálních fondů pro členské státy spadajících pod Cíl 1 z 1.7.1999.
- Rozhodnutí Komise o indikativních alokacích závazků Strukturálních fondů pro členské státy spadajících pod Cíl 2 z 1.7.1999.

Metodické pokyny pro strukturální fondy

- Strukturální fondy a jejich koordinace s Fondem soudržnosti. Pokyny pro programy 2000 – 2006.

Metodické pracovní pomůcky

- Vademecum pro plánování a programovací dokumenty strukturálních fondů.

Kromě toho existuje samozřejmě spousta dalších právních aktů, pokynů nebo směrnic, které detailně upravují konkrétní oblasti realizace regionální politiky. Rozsáhlost legislativních aktů způsobuje značnou náročnost realizace politiky soudržnosti a regionální politiky a zároveň způsobuje i vysoké požadavky na tzv. administrativní kapacity nejen v orgánech Evropské unie, ale také v samotných členských státech.

Příloha 3: Normativní rámec regionálního řízení na úrovni kraje

Znak	Problémový okruh	Právní předpisy	
		Druh a číslo	Název
Z	Krajské zřízení	• Zákon č. 129/2000 Sb.	• o krajích (krajské zřízení)
		• Zákon č. 131/2000 Sb.	• o hlavním městě Praze
		• Zákon č. 1/1993 Sb.	• Ústava ČR
		• Zákon č. 347/1997 Sb.	• o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona ČNR č. 1/1993 Sb.
		• Zákon č. 132/2000 Sb.	• o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze
		• Zákon č. 320/2002 Sb.	• o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů
		• Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb.	• o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR
		• Zákon č. 71/1967 Sb.	• o správním řízení (správní řád)
		• Zákon č. 36/1960 Sb.	• o územním členění státu
Z	Dozor	• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích
Z	Volby a referendum	• Zákon č. 130/2000 Sb.	• o volbách do zastupitelstev krajů (volební zákon) a o změně některých zákonů
		• Zákon č. 1/1993 Sb.	• Ústava ČR
		• Zákon č. 129/2000 Sb.	• o krajích (krajské zřízení)
		• Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993	• o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR
		• Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999	• o přijetí Evropské charty místní samosprávy
Z	Orgány kraje, Rady, Zastupitelstva	• Nařízení vlády č. 37/2003 Sb.	• o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev

		• Zákon č. 129/2000 Sb.	• o krajích (krajské zřízení)
Z	Regionální rozvoj	• Zákon č. 248/2000 Sb.	• o podpoře regionálního rozvoje
		• Zákon č. 215/2004 Sb.	• o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
		• Zákon č. 350/2004 Sb.	• úplné znění zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), jak vyplývá z pozdějších změn
		• Zákon č. 129/2000 Sb.	• o krajích (krajské zřízení)
Z	Územní plánování a stavební řád	• Zákon č. 50/1976 Sb.	• o územním plánování a stavebním řádu • (stavební zákon)
Z	Investiční rozvoj a veřejné zakázky	• Zákon č. 40/2004 Sb.	• o veřejných zakázkách
Z	Rozvoj majetku a veřejné zakázky	• Zákon č. 157/2000 Sb.	• o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů
		• Zákon č. 344/1992 Sb.	• o katastru nemovitostí
		• Zákon č. 151/1997 Sb.	• o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku)
		• Zákon č. 40/2004 Sb.	• o veřejných zakázkách
Z	Životní prostředí a zemědělství	• Zákon č. 17/1992 Sb.	• o životním prostředí, ve znění zákona č. 123/1998 Sb. a zákona č. 100/2001 Sb.
		• Nařízení vlády č. 61/2003 Sb.	• o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod
		• Zákon č. 282/1991 Sb.	• o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění zákona č. 149/2003 Sb. a zákona č. 309/2002 Sb.
		• Zákon č. 96/1977 Sb.	• o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství
		• Zákon č. 388/1991 Sb.	• o Státním fondu životního prostředí České republiky
		• Zákon č. 254/2001 Sb.	• o vodách (vodní zákon)
		• Zákon č. 185/2001 Sb.	• o odpadech a o změně některých dalších zákonů
		• Zákon č. 86/2002 Sb.	• o ochraně ovzduší
		• Zákon č. 114/1992 Sb.	• o ochraně přírody a krajiny
		• Zákon č. 334/1992 Sb.	• o ochraně zemědělského půdního fondu

		• Zákon č. 123/1998 Sb.	• o právu na informace o životním prostředí
Z	Školství a vzdělávání	• Zákon č. 29/1984 Sb.	• o soustavě základních a středních škol (školský zákon)
		• Zákon č. 564/1990 Sb.	• o státní správě a samosprávě ve školství
		• Nařízení vlády č. 330/2003 Sb.	• o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě
		• Nařízení vlády č. 469/2002 Sb.	• kterým se stanoví katalog prací a kvalifikační předpoklady vzdělání pro výkon prací v jednotlivých platových třídách
		• Zákon č. 65/1965 Sb.	• zákoník práce
		• Zákon č. 111/1998 Sb.	• o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů
		• Zákon č. 76/1978 Sb.	• o školských zařízeních
		• Vyhláška MŠMT č. 34/1992 Sb.	• o hospodářské činnosti předškolních zařízení, škol a školských zařízení
		• Zákon č. 306/1999 Sb.	• o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením
		• Vyhláška č. 109/2003 Sb.	• o organizaci, výkonu a úkolech školní inspekce
Z	Kultura a památková péče	• Zákon č. 80/1920 Sb.	• o pamětních knihách obecních
		• Zákon č. 257/2001 Sb.	• o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb
		• Zákon č. 20/1987 Sb.	• Zákon ČNR o státní památkové péči, ve znění zákona ČNR č. 425/1990 Sb., zákona ČNR č. 242/1992 Sb., zákona č. 361/1999 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 146/2001 Sb. a zákona č. 320/2002Sb., zákona č. 18/2004 Sb. a zákona č. 186/2004 Sb.
		• Zákon č. 239/1992 Sb.	• o Státním fondu kultury České republiky
Z	Sociální věci a zdravotnictví	• Zákon č. 117/1995 Sb.	• o státní sociální podpoře
		• Zákon č. 463/1991 Sb.	• o životním minimu
		• Zákon č. 71/1967 Sb.	• o správním řízení
		• Zákon č. 40/1964 Sb.	• občanský zákoník
		• Zákon č. 99/1963 Sb.	• občanský soudní řád

Z	Krizové řízení	• Zákon č. 239/2000 Sb.	• o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
		• Zákon č. 240/2000 Sb.	• o krizovém řízení a o změně některých zákonů
		• Zákon č. 241/2000 Sb.	• o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů
Z	Doprava a silniční hospodářství	• Zákon č. 13/1997 Sb.	• o pozemních komunikacích (silniční zákon)
		• Zákon č. 56/2001 Sb.	• o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích
		• Zákon č. 129/2000 Sb.	• o krajích (krajské zřízení)
Z	Kontrola	• Zákon č. 129/2000 Sb.	• o krajích (krajské zřízení)
		• Zákon č. 552/1991 Sb.	• o státní kontrole
		• Zákon č. 320/2001 Sb.	• o finanční kontrole ve veřejné správě
		• Zákon č. 166/1993 Sb.	• o Nejvyšším kontrolním úřadu
Z	Informatika	• Zákon č. 256/1992 Sb.	• o ochraně osobních údajů v informačních systémech
		• Zákon č. 106/1999 Sb.	o svobodném přístupu k informacím
		• Zákon č. 148/1998 Sb.	o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů
		• Zákon č. 129/2000 Sb.	o krajích (krajské zřízení)
Z	Finance, rozpočty, účetnictví	• Zákon č. 129/2000 Sb.	• o krajích (krajské zřízení)
		• Zákon č. 243/2000 Sb.	o rozpočtovém určení
		• Zákon č. 634/2004 Sb.	o správních poplatcích
		• Zákon č. 239/1992 Sb.	o Státním fondu kultury ČR
		• Zákon č. 241/1992 Sb.	o Státním fondu ČR pro podporu a rozvoj kinematografie
		• Zákon č. 211/2000 Sb.	o Státním fondu rozvoje bydlení
		• Zákon č. 256/2000 Sb.	o Státním zemědělském intervenčním fondu
		• Zákon č. 104/2000 Sb.	o Státním fondu dopravní infrastruktury
		• Zákon č. 388/1991 Sb.	o Státním fondu životního prostředí ČR
		• Zákon č. 77/1969 Sb.	o Státním fondu pro zúrodnění půdy
		• Zákon č. 250/2000 Sb.	o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

		• Zákon č. 457/2003 Sb. • Zákon č. 218/2000 Sb. • Zákon č. 531/1990 Sb. • Zákon č. 320/2001 Sb. • Zákon č. 124/2002 Sb. • Zákon č. 563/1991 Sb. • Zákon č. 420/2004 Sb. • Vyhláška č. 505/2002 Sb. •	o státním rozpočtu České republiky na rok 2004 rozpočtová pravidla o územních finančních orgánech o finanční kontrole ve veřejné správě o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech (zákon o platebním styku) o účetnictví o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státním fondy a organizačními složkami státu České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 505/2002 Sb.
S	Personalistika	• Zákon č. 129/2000 Sb. • Zákon č. 65/1965 Sb.	• o krajích (krajské zřízení) • zákoník práce
S	Tisk a vnější vztahy	• Zákon č. 231/2001 Sb.	• o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 309/2002 Sb. a zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 341/2004 Sb. a zákona č. 501/2004 Sb.
S	Organizace a legislativa	• Zákon č. 129/2000 Sb.	• o krajích (krajské zřízení)
S	Vnitřní věci	• Zákon č. 129/2000 Sb.	• o krajích (krajské zřízení)
S	Interní audit	• Zákon č. 320/2001 Sb. • Zákon č. 166/1993 Sb. • Vyhláška č. 64/2002 Sb. • Zákon č. 563/1991 Sb.	• o finanční kontrole ve veřejné správě • o Nejvyšším kontrolním úřadu • kterou se provádí zákon o finanční kontrole ve veřejné správě • o účetnictví

N	Podnikání a inovace	• Zákon ČNR č. 455/1991 Sb.	• o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
		• Zákon č. 513/1991 Sb.	• obchodní zákoník
		• Zákon č. 47/2002 Sb.	• o podpoře malého a středního podnikání
N	Zaměstnanost a trh práce	• Zákon č. 65/1965 Sb.	• zákoník práce
		• Zákon č. 273/2001 Sb.	• o právech příslušníků národnostních menšin
N	Cestovní ruch	• Zákon ČNR č. 455/1991 Sb.	• o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
		• Zákon č. 513/1991 Sb.	• obchodní zákoník
		• Zákon č. 159/1999 Sb.	• o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu

Příloha 4: Normativní rámec regionálního řízení na úrovni obce

Znak	Problémový okruh	Právní předpisy	
		Druh a číslo	Název
Z	Obec a její postavení	• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích (obecní zřízení)
		• Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb.	• o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR
		• Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.	• Ústava ČR
		• Zákon č. 71/1967 Sb.	• o správním řízení (správní řád)
Z	Samostatná a přenesená působnost	• Zákon č. 314/2002 Sb.	• o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
		• Zákon č. 320/2002 Sb.	• o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů
		• Zákon č. 132/2000 Sb.	• o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze
		• Vyhláška MV č. 388/2002 Sb.	• o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností
		• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích (obecní zřízení)
Z	Orgány obce, Rady a Zastupitelstva	• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích
		• Nařízení vlády č. 37/2003 Sb.	• o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev
Z	Volby a referendum	• Zákon č. 491/2001 Sb.	• o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů
		• Vyhláška MV č. 59/2002 Sb.	• o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů
		• Zákon č. 22/2004 Sb.	• o místním referendu a o změně některých zákonů
		• Zákon č. 1/1993 Sb.	• Ústava ČR
		• Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb.	• o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR

		• Zákon č. 273/2001 Sb. • Zákon č. 128/2000 Sb. • Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 • Zákon č. 298/1992 Sb.	• o právech příslušníků národnostních menšin • o obcích (obecní zřízení) • o přijetí Evropské charty místní samosprávy • o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu
Z	Rozvoj obce	• Zákon č. 128/2000 Sb. • Zákon č. 250/2000 Sb. • Zákon č. 218/2000 Sb. • Zákon č. 215/2004 Sb. • Zákon č. 350/2004 Sb.	• o obcích (obecní zřízení) • o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů • rozpočtová pravidla • o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje • úplné znění zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), jak vyplývá z pozdějších změn
Z	Územní plánování a stavební řád	• Zákon č. 50/1976 Sb.	• o územním plánování a stavebním řádu • (stavební zákon)
Z	Majetek obce a jeho správa (vč. veřejných zakázek)	• Zákon č. 40/2004 Sb. • Zákon č. 151/2000 Sb. • Zákon č. 344/1992 Sb. • Zákon č. 338/1992 Sb. • Zákon č. 151/1997 Sb. • Zákon č. 357/1992 Sb. • Zákon č. 360/1992 Sb.	• o veřejných zakázkách • o telekomunikacích a o změně dalších zákonů • o katastru nemovitostí • o dani z nemovitostí • o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku) • o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí • o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
Z	Investiční rozvoj a veřejné zakázky	• Zákon č. 40/2004 Sb.	• o veřejných zakázkách
Z	Daně a místní poplatky	• Zákon č. 526/1990 Sb. • Zákon č. 254/2001 Sb.	• o cenách • o vodách

	• Zákon č. 185/2000 Sb. • Zákon č. 565/1990 Sb. • Zákon č. 337/1992 Sb. • Zákon č. 128/2000 Sb. • Zákon č. 131/2000 Sb. • Zákon č. 151/1997 Sb. • Zákon č. 368/1992 Sb. • Zákon č. 23/1991 Sb. • Zákon č. 549/1991 Sb. • Zákon č. 13/1997 Sb. • Zákon č. 357/1992 Sb. • Zákon č. 338/1992 Sb. • Zákon č. 243/2000 Sb. • Zákon č. 586/1992 Sb. • Zákon č. 588/1992 Sb. • Zákon č. 353/2003 Sb. • Zákon č. 16/1993 Sb. • Zákon č. 593/1992 Sb. • Zákon č. 71/1967 Sb. • Zákon č. 13/1993 Sb. • Zákon č. 166/1993 Sb. • Zákon č. 320/2001 Sb.	• o odpadech • o místních poplatcích • o správě daní a poplatků • o obcích (obecní zřízení) • o hlavním městě Praze • o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku) • o správních poplatcích • Listina základních práv a svobod • o soudních poplatcích • o pozemních komunikacích (silniční zákon) • o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí • o dani z nemovitostí • o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) • o daních z příjmů • o dani z přidané hodnoty • o spotřebních daních • o dani silniční • o rezervách pro zajištění základu daně z příjmu • o správním řízení (správní řád) • celní zákon • o Nejvyšším kontrolním úřadu • o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
--	---	--

Z	Obyvatelstvo	• Zákon č. 106/1999 Sb.	• o svobodném přístupu k informacím
		• Zákon č. 101/2000 Sb.	• o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů
		• Zákon č. 148/1998 Sb.	• o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů
		• Nařízení vlády č. 364/1999 Sb.	• kterým se upravuje součinnost orgánů státní správy s obcemi při zajišťování povinností obcí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
		• Zákon č. 513/1991 Sb.	• obchodní zákoník
		• Zákon č. 71/1967 Sb.	• o správním řízení
		• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích
		• Zákon č. 131/2000 Sb.	• o hlavním městě Praze
		• Zákon č. 133/2000 Sb.	• o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel)
Z	Sociální věci a zdravotnictví	• Zákon č. 117/1995 Sb.	• o státní sociální podpoře
		• Zákon č. 463/1991 Sb.	• o životním minimu
		• Vyhláška č. 207/1995 Sb.	• kterou se stanoví stupně zdravotního pojištění a způsob jejich posuzování pro účely dávek státní sociální podpory
		• Zákon č. 256/2001 Sb.	• o pohřebnictví
		• Zákon č. 71/1967 Sb.	• o správním řízení
		• Zákon č. 94/1963 Sb.	• o rodině
		• Zákon č. 359/1999 Sb.	• o sociálně-právní ochraně dětí
		• Zákon č. 40/1964 Sb.	• občanský zákoník
		• Zákon č. 99/1963 Sb.	• občanský soudní řád
		• Zákon č. 325/1999 Sb.	• o azylu
		• Zákon č. 326/1999 Sb.	• o pobytu cizinců na území ČR
		• Zákon č. 221/2003 Sb.	• o dočasné ochraně cizinců
Z	Bezpečnost obce	• Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.	• Ústava České republiky, včetně Listiny základních práv a svobod

	• Zákon č. 200/1990 Sb.	• o přestupcích
	• Zákon č. 71/1967 Sb.	• o správním řízení (správní řád)
	• Vyhláška č. 231/1996 Sb.	• kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích
	• Zákon č. 553/1991 Sb.	• o obecní policii
	• Vyhláška č. 388/2002 Sb.	• o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností
	• Zákon č. 94/1963 Sb.	• o rodině
	• Zákon č. 359/1999 Sb.	• o sociálně-právní ochraně dětí
	• Zákon č. 140/1961 Sb.	• trestní zákon
	• Zákon č. 141/1961 Sb.	• trestní řád soudní
	• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích (obecní zřízení)
	• Zákon č. 65/1965 Sb.	• zákoník práce
	• Zákon č. 101/2000 Sb.	• o ochraně osobních údajů
	• Zákon č. 133/1985 Sb.	• o požární ochraně
	• Zákon č. 222/1999 Sb.	• o zajišťování obrany České republiky
	• Vyhláška č. 246/2001 Sb.	• o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)
	• Vyhláška č. 247/2001 Sb.	• o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany
	• Nařízení č. 34/1986 Sb.	• o jednorázovém mimořádném odškodnění osob za poškození na zdraví při plnění úkolů požární ochrany
	• Zákon č. 239/2000 Sb.	• o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
	• Zákon č. 240/2000 Sb.	• o krizovém řízení a o změně některých zákonů
	• Zákon č. 241/2000 Sb.	• o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

Z	Životní prostředí a zemědělství	• Zákon č. 17/1992 Sb.	• o životním prostředí, ve znění zákona č. 123/1998 Sb. a zákona č. 100/2001 Sb.
		• Nařízení vlády č. 61/2003 Sb.	• o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod
		• Zákon č. 282/1991 Sb.	• o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění zákona č. 149/2003 Sb. a zákona č. 309/2002 Sb.
		• Zákon č. 96/1977 Sb.	• o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství
		• Zákon č. 388/1991 Sb.	• o Státním fondu životního prostředí České republiky
		• Zákon č. 254/2001 Sb.	• o vodách (vodní zákon)
		• Zákon č. 185/2001 Sb.	• o odpadech a o změně některých dalších zákonů
		• Zákon č. 86/2002 Sb.	• o ochraně ovzduší
		• Zákon č. 114/1992 Sb.	• o ochraně přírody a krajiny
		• Zákon č. 334/1992 Sb.	• o ochraně zemědělského půdního fondu
Z	Školství a vzdělávání	• Zákon č. 123/1998 Sb.	• o právu na informace o životním prostředí
		• Zákon č. 564/1990 Sb.	• o státní správě a samosprávě ve školství
		• Zákon č. 314/2002 Sb.	• o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
		• Nařízení vlády č. 330/2003 Sb.	• o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě
		• Nařízení vlády č. 469/2002 Sb.	• kterým se stanoví katalog prací a kvalifikační předpoklady vzdělání pro výkon prací v jednotlivých platových třídách
		• Zákon č. 65/1965 Sb.	• zákoník práce
		• Zákon č. 29/1984 Sb.	• o soustavě základních, středních a vyšších škol (školský zákon)
		• Zákon č. 111/1998 Sb.	• o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů
		• Zákon č. 76/1978 Sb.	• o školských zařízeních
		• Vyhláška MŠMT č. 34/1992 Sb.	• o hospodářské činnosti předškolních zařízení, škol a školských zařízení
		• Zákon č. 306/1999 Sb.	• o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením
		• Vyhláška č. 109/2003 Sb.	• o organizaci, výkonu a úkolech školní inspekce

Z	Kultura a památková péče	• Zákon č. 80/1920 Sb.	• o pamětních knihách obecních
		• Zákon č. 257/2001 Sb.	• o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb
		• Zákon č. 20/1987 Sb.	• Zákon ČNR o státní památkové péči, ve znění zákona ČNR č. 425/1990 Sb., zákona ČNR č. 242/1992 Sb., zákona č. 361/1999 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 146/2001 Sb. a zákona č. 320/2002Sb., zákona č. 18/2004 Sb. a zákona č. 186/2004 Sb.
		• Zákon č. 239/1992 Sb.	• o Státním fondu kultury České republiky
Z	Doprava	• Zákon č. 13/1997 Sb.	• o pozemních komunikacích (silniční zákon)
		• Zákon č. 16/1993 Sb.	• o dani silniční
		• Zákon č. 56/2001 Sb.	• o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích
Z	Bydlení	• Zákon č. 116/1990 Sb.	• o nájmu a podnájmu nebytových prostor
		• Zákon č. 211/2000 Sb.	• o Státním fondu rozvoje bydlení
Z	Kontrola	• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích
		• Zákon č. 552/1991 Sb.	• o státní kontrole
		• Zákon č. 320/2001 Sb.	• o finanční kontrole ve veřejné správě
		• Zákon č. 166/1993 Sb.	• o Nejvyšším kontrolním úřadu
Z	Informatika	• Zákon č. 256/1992 Sb.	• o ochraně osobních údajů v informačních systémech
		• Zákon č. 106/1999 Sb.	• o svobodném přístupu k informacím
		• Zákon č. 148/1998 Sb.	• o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů
		• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích

Z	Finance, rozpočty, účetnictví	• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích
		• Zákon č. 250/2000 Sb.	• o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
		• Zákon č. 457/2003 Sb.	• o státním rozpočtu České republiky na rok 2004
		• Zákon č. 218/2000 Sb.	• rozpočtová pravidla
		• Zákon č. 531/1990 Sb.	• o územních finančních orgánech
		• Zákon č. 320/2001 Sb.	• o finanční kontrole ve veřejné správě
		• Vyhláška č. 64/2002 Sb.	• kterou se provádí zákon o finanční kontrole ve veřejné správě
		• Zákon č. 124/2002 Sb.	• o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech (zákon o platebním styku)
		• Zákon č. 563/1991 Sb.	• o účetnictví
		• Zákon č. 420/2004 Sb.	• o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
		• Vyhláška č. 505/2002 Sb.	• kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu
		•	• České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 505/2002 Sb.
S	Úředníci obce	• Zákon č. 312/2002 Sb.	• o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů
		• Vyhláška č. 511/2002 Sb.	• o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků
		• Vyhláška č. 512/2002 Sb.	• o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků
		• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích
		• Zákon č. 65/1965 Sb.	• zákoník práce
S	Personalistika	• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích
		• Zákon č. 65/1965 Sb.	• zákoník práce

S	Organizace a legislativa	• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích
S	Vnitřní věci	• Zákon č. 128/2000 Sb.	• o obcích
S	Interní audit	• Zákon č. 320/2001 Sb.	• o finanční kontrole ve veřejné správě
		• Zákon č. 166/1993 Sb.	• o Nejvyšším kontrolním úřadu
		• Vyhláška č. 64/2002 Sb.	• kterou se provádí zákon o finanční kontrole ve veřejné správě
		• Zákon č. 563/1991 Sb.	• o účetnictví
N	Podnikání a inovace	• Zákon ČNR č. 455/1991 Sb.	• o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
		• Zákon č. 513/1991 Sb.	• obchodní zákoník
		• Zákon č. 47/2002 Sb.	• o podpoře malého a středního podnikání
N	Zaměstnanost a trh práce	• Zákon č. 65/1965 Sb.	• zákoník práce
		• Zákon č. 273/2001 Sb.	• o právech příslušníků národnostních menšin
N	Cestovní ruch	• Zákon ČNR č. 455/1991 Sb.	• o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
		• Zákon č. 513/1991 Sb.	• obchodní zákoník
		• Zákon č. 159/1999 Sb.	• o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu

Příloha 5: Normativní rámec regionálního řízení z úrovně Evropské unie

Znak	Problémový okruh	Právní předpisy	
		Druh a číslo	Název
Z	Regionální rozvoj – legislativa ES	• Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999	• o obecných ustanoveních o strukturálních fondech
		• Nařízení Rady (ES) č. 1783/1999	• o Evropském fondu regionálního rozvoje
		• Nařízení Rady (ES) č. 1784/1999	• o Evropském sociálním fondu
		• Příručka Evropské Komise	• Metodický postup Komise pro zpracování jednotlivých programových dokumentů uvedených v Nařízení Rady • č. 1260/1999 (DG REGIO Vademecum)
		• Sdělení Evropské Komise	• Pokyny pro programy v období 2000 – 2006, které bylo přijato v souladu s čl. 10, odst. 3 Nařízení č. 1260/1999
		• Nařízení Komise (ES) č. 1681/1994	• o nesrovnalostech a navrácení neoprávněně vyplacených částek v souvislosti s financováním strukturálních politik a organizaci informačního systému v této oblasti
		• Nařízení Komise (ES) č. 1159/2000	• o informačních a propagačních opatřeních, která mají být prováděna členskými státy v souvislosti s pomocí ze strukturálních fondů
		• Nařízení Komise (ES) č. 438/2001	• kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, pokud jde o řídicí a kontrolní systémy pro pomoc poskytovanou ze strukturálních fondů
		• Nařízení Komise (ES) č. 448/2001	• kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, pokud jde o postup při provádění finančních oprav u pomoci poskytované ze strukturálních fondů
		• Nařízení Komise (ES) č. 643/2000	• o opatřeních pro používání eura pro účely rozpočtového řízení strukturálních fondů
		• Nařízení Komise (ES) č. 1685/2000	• kterým se stanoví podrobná pravidla pro provádění nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 týkající se uznatelnosti výdajů na činnosti spolufinancované strukturálními fondy

		• Nařízení Rady (ES) č. 1164/1994 • Nařízení Komise (ES) č. 16/2003 • Nařízení Komise (ES) č. 1386/2002 • Nařízení Komise (ES) č. 1831/1994	• zakládající Fond soudržnosti • kterým se stanoví zvláštní podrobná pravidla pro provádění nařízení Rady (ES) č. 1164/1994 týkající se uznatelnosti výdajů týkajících se opatření spolufinancovaných Fondem soudržnosti • kterým se stanoví podrobná pravidla pro provádění nařízení Rady (ES) č. 1164/1994 týkající se řídicích a kontrolních systému pro pomoc poskytovanou v rámci Fondu soudržnosti a postupů pro provádění finančních oprav • o nesrovnalostech a navrácení chybně vyplacených částek v souvislosti s financováním Fondu soudržnosti a organizaci informačního systému v této oblasti
Z	Regionální rozvoj – legislativa ČR	• Usnesení vlády č. 235/1998 • Usnesení vlády č. 678/2003 • Usnesení vlády č. 149/2003 • Usnesení vlády č. 102/2002	• k Zásadám regionální politiky vlády ČR • k Metodice finančních toků a kontroly strukturálních fondů a Fondu soudržnosti • o změně počtu operačních programů pro využívání strukturálních fondů • k dokončení přípravy programových dokumentů a určení řídicích a platebních orgánů pro využívání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti
Z	Regiony Soudržnosti	• Zákon č. 310/2004 Sb. • Zákon č. 129/2000 Sb. • Zákon č. 248/2000 Sb.	• přípustná míra veřejné podpory v regionech soudržnosti ČR • o krajích (krajské zřízení) • o podpoře regionálního rozvoje
Z	Zemědělství	• Nařízení Rady (ES) č. 1257/1999	• o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu a o změně a zrušení některých nařízení

Příloha 6: Programy v rámci státního rozpočtu

Programy v rámci státního rozpočtu se rozumí soubor věcných, časových a finančních podmínek pro pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku, jeho údržbu a opravy, případně i pro jiné činnosti potřebné k dosažení stanovených cílů. Výdaje státního rozpočtu na financování programů jsou účelově určené prostředky státního rozpočtu, které se člení na:

- individuálně posuzované výdaje organizační složky státu, které jsou účelově vázané na financování konkrétní akce, zpravidla vyšší než 100 mil. Kč,
- systémově určené výdaje organizačních složek státu na financování vybraného okruhu finančních potřeb, v jejichž rámci stanoví správce kapitoly výdaje na konkrétní akce,
- individuální dotace právnickým a fyzickým osobám účelově určené na financování konkrétní akce, zpravidla vyšší než 100 mil. Kč,
- systémové dotace stanovené na financování vymezeného okruhu finančních potřeb, v jejichž rámci poskytne správce kapitoly dotaci právnickým nebo fyzickým osobám na konkrétní akce,
- návratné finanční výpomoci poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na financování konkrétní akcí nebo vymezeného okruhu finančních potřeb.

Výši účasti státního rozpočtu na financování programu stanoví na základě posouzení dokumentace programů: vláda, je-li účast státního rozpočtu nejméně 5000 mil. Kč, ministerstvo financí, je-li účast státního rozpočtu nižší než 5000 mil. Kč.

Přičemž je stanoveno, že pravidla postupu ministerstva financí, správců kapitol a investorů pro přípravu schvalování a realizaci programů a akcí v jejich evidenci v informačním systému pro jejich závěrečné vyhodnocení, stanoví ministerstvo financí v dohodě s Ministerstvem pro místní rozvoj vyhláškou.

Z hlediska regionů je pak většina těchto programů zaměřena tak, že je mohou využívat i územní samosprávné celky, které zejména ovlivňují rozvoj příslušných regionů.

Výdaje státního rozpočtu na financování programů vycházejí z rozpočtových kapitol státního rozpočtu; mají částečně charakter programové podpory resortu jako celku, část je pak tvořena výdaji, které jsou určeny pro územní celky (kromě jiných subjektů, které rovněž mohou být příjemci dotací).

Pokud jsou prostředky vynakládány pro územní samosprávné celky a jimi zřízené organizace, může, ale i nemusí, zde jít o „aktivní“ působení na regiony.

Pokud jde o programovou podporu resortu jako celku lze očekávat, že zde obvykle nejsou uplatňována regionální kritéria při jejich vynakládání, ale celostátní zájem; dá se však očekávat, že tyto veřejné výdaje budou mít přímý nebo odvozený územní dopad na regiony („pasivní“ působení na regiony).

Poznámka: Následující přehled postihuje programy, které předpokládají poskytování zdrojů pro územní samosprávné celky, resp. pro jimi zřízené organizace. Nejsou zde tedy zařazeny ty programy, které jsou určeny pro organizační složky státu resp. státem

zřízené příspěvkové organizace. Přehled postihuje programy podle příslušných kapitol státního rozpočtu, přičemž do přehledu jsou zařazeny pouze ty z kapitol státního rozpočtu, v nichž se objevuje příslušný okruh výdajů. Pro tyto kapitoly jsou uvedeny příslušné programy¹ včetně typů subjektů, pro něž jsou prostředky určeny (kromě zmíněných územních samosprávných celků a jimi zřízených organizací zde nejsou zahrnuty ostatní subjekty, které se rovněž mohou ucházet o prostředky z programů; přitom se naopak nevylučuje, že prostředky z dalších programů mohou být poskytovány územním celkům – subjekty u těchto programů apriori určeny nejsou).

Ministerstvo práce a sociálních věcí:

Program: Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny sociální péče a služeb

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány

Program: Pořízení a technická obnova investičního majetku ve správě ústavů sociální péče

Určeno pro: příspěvkové organizace a organizační složky zřízené územními orgány, obce a města

Ministerstvo vnitra

Program: Reprodukce investičního majetku pracovišť Ministerstva vnitra

Určeno pro: obce a města

Program: Reforma veřejné správy

Určeno pro: obce a města

Program: Reprodukce investičního majetku jednotek záchranných sborů

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města

Ministerstvo životního prostředí:

Program: Revitalizace říčních systémů

Určeno pro: obce a města

Program: Státní pomoc MŽP při obnově území postiženého povodní 2002

Určeno pro: obce a města

Program: Revitalizace říčních systémů

Určeno pro: obce a města

Program: Drobné vodohospodářské ekologické akce

Určeno pro: obce a města

¹ Vzhledem k disponibilním údajům je sestaven následující přehled programů financovaných ze státního rozpočtu územními samosprávnými celky a jejich orgány na základě údajů rozpočtu za rok 2003. Uvedená struktura programů se může v jednotlivých letech měnit.

Ministerstvo pro místní rozvoj:

- Program: Státní pomoc při obnově území postiženého povodní 2002 poskytovaná MMR
Určeno pro: neuvedeno
- Program: Podpora cestovního ruchu
Určeno pro: neuvedeno
- Program: Podpora obnovy bytového fondu
Určeno pro: obce a města
- Program: Výstavba nájemních bytů a technické infrastruktury ve vlastnictví obcí
Určeno pro: obce a města
- Program: Výstavba a technická obnova domů s pečovatelskou službou
Určeno pro: obce a města
- Program: Podpora regionálního rozvoje
Určeno pro: obce a města
- Program: Obnova venkova
Určeno pro: obce a města

Ministerstvo průmyslu a obchodu:

- Program: Státní pomoc při obnově území postiženého povodní 2002
Určeno pro: neuvedeno
- Program: Podpora opatření k úsporám energií
Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města
- Program: Výstavba a obnova inženýrských sítí průmyslových zón
Určeno pro: obce a města

Ministerstvo dopravy a spojů

- Program: Výstavba a obnova místních komunikací
Určeno pro: obce a města

Ministerstvo zemědělství

- Program: Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod
Určeno pro: obce a města
- Program: Výstavba a technická obnova kanalizací a čistíren odpadních vod
Určeno pro: obce a města
- Program: Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod

Určeno pro: obce a města

Program: Výstavba a technická obnova kanalizací a čistíren odpadních vod

Určeno pro: obce a města

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Program: Výstavba a obnova budov a staveb základních škol

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány

Program: Podpora koncepčního vzdělávacího rozvoje základních škol

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města

Program: Výstavba a obnova budov a staveb středních škol

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města

Program: Podpora koncepčního vzdělávacího rozvoje středních škol

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města

Program: Výstavba a obnova sportovních zařízení

Určeno pro: obce a města

Ministerstvo kultury

Program: Reprodukce investičního majetku v působnosti Ministerstva kultury

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města

Program: Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města

Program: Záchrana architektonického dědictví

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města

Program: Náhrada objektů vydaných v restitucích

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány

Program: Rehabilitace památníků odbojů za svobodu, nezávislost a demokracii

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány

Ministerstvo zdravotnictví

Program: Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního zdravotnictví

- Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města
- Program: Podpora rozvoje zdravotní péče
- Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány
- Program: Výstavba a technická obnova nemocnic a léčebných zařízení v působnosti Ministerstva zdravotnictví
- Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány
- Program: Vybavení nemocnic, poliklinik a záchranné služby stroji a zařízeními
- Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města
- Program: Státní podpora humanitárních projektů
- Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány
- Program: Soubor projektů NPO podle usnesení vlády č. 493/1993
- Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města
- Program: Podpora reprodukce majetku regionálních zdravotnických zařízení
- Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města

Všeobecná pokladní správa

- Program: Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství
- Určeno pro: obce a města
- Program: Technická opatření v pásmech ochrany vod
- Určeno pro: obce a města
- Program: Výstavba a technická obnova školských zařízení v působnosti OkÚ a obcí
- Určeno pro: obce a města
- Program: Výstavba a obnova budov a staveb základních škol
- Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města
- Program: Podpora koncepčního vzdělávacího rozvoje základních škol
- Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány
- Program: Výstavba a obnova budov a staveb středních škol
- Určeno pro: organizace zřízené územními orgány, obce a města
- Program: Podpora koncepčního vzdělávacího rozvoje středních škol

Určeno pro: příspěvkové organizace zřízené územními orgány, obce a města

Program: Výstavba a technická obnova staveb komunálního hospodářství

Určeno pro: obce a města

Program: Dotace poskytované obcím

Určeno pro: obce a města

Poznámka: Mezi nenárokové dotace pro územní samosprávné celky lze zařadit i dotace, které jsou poskytovány i z dalších rozpočtů s nimiž hospodaří stát a jsou představovány fondy.

Příloha 7: Pravidla hospodaření krajů a obcí

Pravidla hospodaření krajů

Daňové příjmy krajů jsou stanoveny podílem na výnosech těchto daní:

a) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušný kraj**, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby (100 %),

b) podíl na 8,92 %² z celostátního hrubého výnosu:

- daně z přidané hodnoty,
- daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků*,
- daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby*,
- z 60 % z daně z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy – viz „**“
- výnosu daně z příjmů právnických osob s výjimkou daně – viz „**“

Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí stanoveným procentem podle zákona (podíl jednotlivých krajů se pohybuje od 3,183684 % po 13,774311 %³).

Vysoké rozdíly v procentních podílech jednotlivých krajů jsou dány jednak výraznou rozdílností krajů co do počtu obyvatel, velikosti území, ale tato kritéria nebyla při stanovení procentních podílů použita jako hlavní. Stanovení podílu daňových výnosů pro jednotlivé kraje je v zásadě založeno na poskytnutí takových finančních prostředků, které by umožnily „profinancovat“ zařízení veřejného sektoru spravovaná krajem a podle dalších stanovených kritérií. Stanovení těchto kritérií tak může být předmětem realizace určitého regionálního záměru.

Daňové příjmy však netvoří rozhodující zdroje rozpočtů krajů. Daňové příjmy tvořily v rozpočtech krajů do roku 2004 pouze cca 12,5 % celkových příjmů; nejvyšší podíl v příjmech krajů tvořily dotace (84 %).

² Do roku 2004 byl podíl na těchto daních krajům stanoven ve výši 3,1 %.

³ **Podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní (od roku 2005)**

Kraj	Procento	Kraj	procento
Praha	3,183684	Královéhradecký	6,442233
Středočeský	13,774311	Pardubický	5,555168
Jihočeský	8,607201	Vysočina	7,338590
Plzeňský	7,248713	Jihomoravský	9,526055
Karlovarský	3,772990	Olomoucký	6,751705
Ústecký	8,242502	Zlínský	5,251503
Liberecký	4,681207	Moravskoslezský	9,624135

Nárokové dotace

První část dotací poskytovaných ze státního rozpočtu do rozpočtu kraje stanoví každoročně zákon o státním rozpočtu⁴. Dotační prostředky jsou poskytovány krajům ze státního rozpočtu jako účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky stanovené jako:

- příspěvek na výkon státní správy⁵,
z toho na jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí,
- příspěvek na dopravní obslužnost,
autobusová doprava⁶,
drážní doprava⁷,
- dotace na výkon zřizovatelských funkcí a činností převedených z okresních úřadů, obcí příp. resortů krajů⁸,
z toho dotace na sociální služby,
- dotace na financování reprodukce majetku územních samosprávných celků⁹.

Druhá část nárokových dotací je poskytována z různých kapitol státního rozpočtu, kdy na základě schváleného objemu prostředků na určitý okruh činností pak příslušný orgán (ministerstvo jako správce kapitoly státního rozpočtu) provede rozdělení prostředků mezi jednotlivé kraje. Jde zejména o prostředky z kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na financování regionálního školství.

Pravidla hospodaření obcí

Daňové příjmy obcím jsou poskytovány na základě těchto pravidel:

- a) daň z nemovitostí, podle nemovitostí na území obce¹⁰ (100%),
- b) daň z příjmů právnických osob v případech kdy právnickou osobou je obec** (100%),

⁴ V analýze se vychází ze zákona č. 675/2004 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2005

⁵ Kritériem je počet zaměstnanců krajských úřadů na přenesený výkon státní správy

⁶ Kritériem je geografické postavení, ekonomicko přepravní vztahy vyjádřené výši provozní ztráty

⁷ Kritériem je úhrada závazků veřejné služby, jejíž rozsah je dán rozsahem ujetých vlakových kilometrů zpracovaných v jízdních řádech na dané období.

⁸ Kritériem byla úroveň rozpočtu 2004

⁹ Kritériem pro danou dotaci je počet obcí s počtem obyvatel do 2500 na území kraje (5 %), počet obyvatel kraje (10 %), rozloha kraje (15 %), procenta, kterými se podílí jednotlivé kraje na 3,1 % podílu objemu sdílných daní (70 %), počet obcí do 1 tis. obyv., počet obyvatel, počet obcí do 2 tis. Obyvatel, počet památek, počet lůžek ve zdravotnických zařízeních, počet žáků v krajských školách, náklady na uměleckou činnost divadel, počet diváků apod.

¹⁰ U daně z nemovitostí mohou obce ve své působnosti obecně závaznou vyhláškou u stanovených částí daně provádět úpravy zvyšováním či snižováním použitých koeficientů.

c) podíl na 1,5 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, na němž se příslušná obec podílí stanoveným procentem odvozeným od počtu zaměstnanců na území obce k celkovému počtu zaměstnanců v ČR,

d) 30 % výnosu daně z příjmů fyzických osob, které mají bydliště na území obce (s výjimkou daně vybírané a daně ze závislé činnosti a funkčních požitků),

e) podíl na 20,59 % celostátního hrubého výnosu:

- daně z přidané hodnoty,
 - daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků*,
 - daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby*,
- z 60 % z daně z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy – viz "*"
- výnosu daně z příjmů právnických osob s výjimkou daně – viz "***"

Každá obec se na uvedené procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí stanoveným procentem, které je odvozeno od koeficientu velikostní kategorie obce¹¹ a podle skutečného počtu obyvatel obce.

Rozpočtové určení daní obcím je tedy založeno na dvou základních okruzích daňových příjmů. V prvním okruhu jsou daňové příjmy vázány určitým způsobem na území příslušné obce - viz daňové výnosy uvedené a) až d) a v druhém okruhu - viz e) - je rozdělování daňových výnosů obcím založeno na celostátním rozdělování vybraných daní – podle počtu obyvatel. Rozpočtové určení daní obcím tak např. nijak nesleduje příslušnost příslušné obce k určitému regionu; kritériem získávání daňových příjmů pro obce jsou, vybrané ekonomické aktivity na území obce, rozsah nemovitostí na území obce, počet zaměstnanců na území obce a v rozhodující míře počet obyvatel obce.

Rozhodující část daňových příjmů pro jednotlivou obec je tak vázána na rozdělování vybraných daní mezi obce na základě hlediska velikostní kategorizace obcí a skutečného počtu obyvatel. Velikostní kategorizace pro rozdělování daňových příjmů obcí sleduje

¹¹ **Koeficienty velikostních kategorií obcí uplatňované při rozpočtovém určení daní pro obce:**

Počet obyvatel obce	Koeficient	Počet obyvatel Obce	Koeficient
do 100	0,4213	20 001 – 30 000	0,7102
101 – 200	0,5370	30 001 – 40 000	0,7449
201 – 300	0,5630	40 001 – 50 000	0,8142
301 – 1 500	0,5881	50 001 – 100 000	0,8487
1 501 – 5 000	0,5977	100 001 – 150 000	1,0393
5 001 – 10 000	0,6150	150 001 a výše	1,6715
10 001 – 20 000	0,7016	Praha	2,7611

tendenci zvyšování koeficientů s růstem velikosti obce (kategorie obce). Pro stanovení koeficientů pro velikostní kategorie obcí nebyl stanoven žádný věcný princip, ale základem stanovení koeficient byly průměrné hodnoty daňových příjmů v příslušné velikostní kategorii obcí dosahované před zavedením platného rozpočtového určení daní (tj. východiskem byl rok 1999 a nový systém byl založen od roku 2001), čímž byl dřívější způsob určitým způsobem konzervován v novém rozpočtovém určení daní.

Průměrný podíl daňových příjmů v rozpočtech obcí se představoval v roce 2004 z celkových příjmů obcí 46,7 %.

Nárokové dotace

První část dotací poskytovaných ze státního rozpočtu do rozpočtů obcí v krajích stanoví každoročně zákon o státním rozpočtu; dotace jsou poskytovány obcím prostřednictvím rozpočtů krajů, kde však kraj téměř ve všech případech dotací plní pouze roli distributora prostředků státního rozpočtu obcím a nemůže tedy provádět jinou regionální distribuci prostředků ze státního rozpočtu, než jak stanovil zákon.

Dotační prostředky (první část) jsou poskytovány obcím ze státního rozpočtu jako účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky stanovené jako (dotace jsou stanoveny obcím jako souhrnné vztahy k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích):

- dotace na domovy důchodců,
- dotace na ústavy sociální péče,
- příspěvek na školství,
- dotace na vybraná zdravotnická zařízení,
- příspěvek na výkon státní správy,
- dotace na dávky sociální péče,
- dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím a ostatní činnosti v oblasti sociálních služeb,
 - z toho dotace na sociální služby,
- příspěvek na výkon státní správy obcím s rozšířenou působností.

U druhé části nárokových dotací pak jsou obcím poskytovány prostředky ze státního rozpočtu prostřednictvím krajů, kdy primárně jsou prostředky poskytovány z kapitol státního rozpočtu krajům a kraje zde mají možnost provést podle vlastních kritérií jejich rozdělení obcím (např. dotace z kapitoly Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy).

Příloha 8: Státní fondy

Státní fondy tvoří skupinu 7 fondů, kdy každý z těchto fondů byl zřízen samostatným zákonem.

V pravidlech hospodaření těchto fondů jsou určeny jednak zdroje fondů a jednak okruhy příslušných výdajů. Vlastní výdajová politika fondů pak navazuje na jednotlivá ministerstva a jimi či vládou stanovená a konkretizovaná pravidla či vyhlašované programy. Schvalování rozpočtu a hospodaření fondů je prováděno Poslaneckou sněmovnou a je pak významné mimo jiné i tím, že některé z těchto fondů používají jako své zdroje prostředky z dotací a tedy tyto dotace jsou schvalovány jako součást státního rozpočtu. Dále jsou popsány základní principy hospodaření těchto fondů s tím, že větší důraz je kladen na postižení těch výdajových oblastí, které souvisí s regionální problematikou.

Podle příslušnosti k ministerstvům (správci fondů) jsou zřízeny tyto státní fondy:

Ministerstvo kultury spravuje fondy:

Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie

Státní fond kultury

Ministerstvo zemědělství spravuje fondy:

Státní zemědělský intervenční fond

Státní fond pro zúrodnění půdy¹²

Ministerstvo životního prostředí spravuje fond:

Státní fond životního prostředí

Ministerstvo dopravy spravuje fond:

Státní fond dopravní infrastruktury

Ministerstvo pro místní rozvoj spravuje fond:

Státní fond rozvoje bydlení

Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie¹³ (SFPČK)

Prostředky SFPČK lze poskytnout na projekty jako: tvorba a výroba českého kinematografického díla, distribuci hodnotného kinematografického díla, propagaci technický rozvoj a modernizace české kinematografie a na výrobu, distribuci a propagaci kinematografických děl národnostních a etnických menšin, žijících na území České republiky. Prostředky Fondu se poskytují jako účelové dotace, půjčky nebo návratné finanční výpomoci.

¹² Zákon č. 77/1969 Sb. o státním fondu pro zúrodnění půdy

¹³ Zákon č. 241/1992 Sb. o státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie

Regionální aspekt není při rozhodování o podporách z fondu uplatňován.

Státní fond kultury¹⁴ (SFK)

SFK je aktivním finančním nástrojem podpory české kultury. Prostředky SFK lze poskytovat na konkrétní kulturní projekty a to např. na podporu vzniku, realizaci a uvádění umělecky hodnotných děl, ediční počiny, získávání, obnovu a udržování kulturních památek a sbírkových předmětů, výstavní a přednáškovou činnost, propagaci české kultury v zahraničí, pořádání kulturních festivalů, přehlídek a obdobných kulturních akcí, podporu kulturních projektů sloužících k uchování a rozvíjení kultury národnostních menšin v České republice, podporu vysoce hodnotných neprofesionálních uměleckých aktivit, ochranu, údržbu a doplňování knihovního fondu.

Pozn. Při posuzování žádostí obcí a krajů o podporu je přihlíženo k tomu, zda obce a kraje nepřekračují ukazatel dluhové služby ve výši 30 %.

Regionální aspekt není při rozhodování o podporách z fondu uplatňován.

Státní zemědělský intervenční fond¹⁵ (SZIF)

SZIF na základě nařízení vlády provádí opatření a zavádí tržní pořádky pro stabilizaci trhů se zemědělskými výrobky a potravinami s cílem minimalizace výkyvů cen na domácím trhu tím, že poskytuje finanční podporu ve formě podpory na uvádění půdy do klidu, podpory nepotravinářského využití zemědělské produkce, podpory programů na zvýšení spotřeby zemědělských výrobků a potravin a v řadě dalších směrů.

Regionální aspekt není při rozhodování o podporách z fondu uplatňován.

Státní fond pro zúrodnění půdy¹⁶ (SFZP)

Je vytvořen ke zvýšení péče o půdu. O používání prostředků rozhoduje ministerstvo zemědělství v souladu s investiční a subvenční politikou ministerstva zemědělství.

Žadatelé mohou být organizace, popřípadě i jednotlivě hospodařící rolníci, kteří se sdruží k jednorázovému nebo trvalému provádění úprav zemědělské půdy za účelem jejího zúrodnění.

Regionální aspekt není při rozhodování o podporách z fondu uplatňován.

¹⁴ Zákon č. 239/1992 Sb. o státním fondu kultury České republiky

¹⁵ Zákon č. 256/2000 sb. o státním zemědělském intervenčním fondu

¹⁶ Zákon č. 388/1991 Sb. o státním fondu pro zúrodnění půdy

Státní fond životního prostředí¹⁷ (SFŽP)

Je státní organizací a je cílově zaměřen na poskytování prostředků na základě zásad ochrany životního prostředí České republiky. Podpory ze SFŽP jsou poskytovány v rámci jednotlivých vyhlášených programů, které jsou vymezeny technickými a ekonomickými podmínkami. V rámci směrnice pro poskytování prostředků ze SFŽP je pak mezi otázkami projednání žádosti o podporu uvedeno mimo jiné i „regionální hodnocení“ (vazba na využití stávajících kapacit, priority regionálních politik).

Podpora ze SFŽP je poskytována v rámci jednotlivých vyhlášených programů, které jsou vymezeny technickými a ekologickými podmínkami. V každém z programů je prováděn samostatný výběr a hodnocení akcí. Základní přístupy k poskytování finančních prostředků ze SFŽP jsou definovány Směrnicí Ministerstva životního prostředí.

Poznámka: Žadatel o podporu (obec nebo kraj) předkládá jako přílohu k žádosti vypočtený ukazatel dluhové služby podle souhrnných údajů za řídicí úřad a podřízené organizace podle výsledků rozpočtového hospodaření za předcházející účetní období.

Státní fond dopravní infrastruktury¹⁸ (SFDI)

SFDI používá své příjmy ve prospěch rozvoje výstavby, údržby a modernizace silnic a dálnic, železničních dopravních cest a vnitrozemských vodních cest. V pravidlech používání prostředků SFDI nejsou uplatňovány regionální aspekty financování. Regionální dopady je pak nutno spojovat s tím, že peněžní prostředky na uvedené účely převádí mimo jiné krajům.

Význam regionálního aspektu hospodaření fondu je mimo vlastní poskytování prostředků dán i tím, že rozpočet fondu na rok 2004 mimo jiné konstatuje, že rozhodující vliv na ekonomický rozvoj má oblast investiční, tj. modernizace a výstavba nových dopravních staveb. (Dostupné studie vyčíslují multiplikační efekt na zaměstnanost koeficientem 3 - 5, tj. 1 mil. Kč investovaný do stavebnictví generuje potřebu 3 - 5 pracovníků ve stavebnictví, v návazných činnostech v průmyslu, v projekci a v souvisejících činnostech).

Fond poskytuje prostředky mimo jiné organizacím Správy a údržby silnic. Uzavírá smlouvy s cílem dosažení účelu smlouvy – správa, oprava a údržba silnic II. a III. tříd s příspěvkovými organizacemi k tomu určenými jednotlivými kraji. Prostředky jsou dále poskytovány Správě železniční cesty s.o. a dalším organizacím, vlastníkům a nájemcům železničních tratí.

V oblasti kapitálových výdajů jsou prostředky z SFDI určeny na financování výstavby dálnic a rychlostních komunikací a modernizace železničních koridorů.

¹⁷ Zákon č. 388/1991 Sb. o státním fondu životního prostředí (v pozdějším znění)

¹⁸ Zákon č. 104/2000 Sb. o státním fondu dopravní infrastruktury

Státní fond rozvoje bydlení¹⁹ (SFRB)

Účelem SFRB je podporovat rozvoj bydlení v České republice. Prostředky z SFRB se poskytují ke krytí části nákladů spojených s opravami, modernizací nebo výstavbou bytů formou úvěru, ke krytí části úroků z úvěrů poskytnutých bankami fyzickým a právnickým osobám na opravy, modernizaci, regeneraci panelových a bytových domů, výstavbu nebo pořízení bytů, ke krytí části nákladů spojených s opravami, modernizací nebo výstavbou bytů formou dotace.

Úvěr ze SFRB lze poskytnout obci, jestliže obec má schválený územní plán, má zřízen peněžní fond, jehož prostředky jsou vedeny na zvláštním účtu v bance a jsou určeny na opravy nebo modernizace bytů, do peněžního fondu převádí prostředky z úvěru poskytnutého Fondem a vlastní prostředky určené na opravy nebo modernizace bytů, vydá pravidla pro použití prostředků peněžního fondu.

Nařízení vlády 146/2003 upravuje podmínky a rozsah poskytování dotací obcím z prostředků SFRB na podporu výstavby nájemních bytů pro příjmově vymezené osoby; dále jsou dotace poskytovány na výstavbu nájemních bytů, na výstavbu domů s pečovatelskou službou.

* * *

Uvedený přehled státních fondů a platných pravidel poskytování prostředků z těchto fondů ukazuje, že poskytování prostředků z těchto fondů není v podstatě založeno podle regionálních hledisek a sledovány jsou celkové cíle fondů. Regionální aspekt je zde v rozhodující míře prosazován pouze možností územních samosprávných celků a jimi zřízených organizací ucházet se o tyto prostředky, resp. pasivním působením na regiony.

Vzhledem k velikosti rozpočtů jednotlivých státních fondů se ukazuje, že regionální rozvoj prostřednictvím zdrojů pro rozpočty územních samosprávných celků mohou ovlivňovat pouze: Státní fond dopravní infrastruktury, Státní fond životního prostředí a Státní fond rozvoje bydlení.

¹⁹ Zákon č. 211/2000 Sb. o státním fondu rozvoje bydlení

Příloha 9: Hospodaření krajů

Hospodaření krajů

Celkové příjmy jednotlivých krajů se v období 2002 až 2004 zvýšily o více než 150 procent, zejména v návaznosti na funkce, které postupně přejímaly kraje. Příjmy jednotlivých krajů na jednoho obyvatele se pak liší oproti průměru (za sledovaných 13 krajů); nejnižší úroveň příjmů vykázal Moravskoslezský kraj (87 % průměru) a podprůměrné příjmy dosáhly i další kraje: Jihomoravský kraj, Středočeský kraj a Olomoucký kraj (viz tabulka 1), přičemž první tři z těchto krajů jsou největší kraje v ČR s počtem obyvatel vždy přes jeden milión. Naopak kraje s nejvyššími dosaženými příjmy tvoří Jihočeský kraj a kraj Vysočina.

Tab. 1: Celkové příjmy rozpočtů krajů na obyvatele

Kraj Rok	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha	x	x	x	x	x
Středočeský kraj	4,02	10,46	11,00	25,48	99
Jihočeský kraj	5,35	12,00	12,36	29,71	116
Plzeňský kraj	4,92	10,44	11,34	26,70	104
Karlovarský kraj	3,73	11,18	11,71	26,62	104
Ústecký kraj	4,65	10,54	10,93	26,12	102
Liberecký kraj	3,89	10,67	11,01	25,56	99
Královéhradecký kraj	4,00	11,12	11,33	26,44	103
Pardubický kraj	4,27	11,69	12,32	28,28	110
Vysočina	4,61	12,25	12,60	29,47	115
Jihomoravský kraj	3,84	9,07	9,92	22,84	89
Olomoucký kraj	3,95	10,49	11,07	25,51	99
Zlínský kraj	3,86	10,80	11,79	26,45	103
Moravskoslezský kraj	3,40	9,35	9,65	22,40	87
Celkem	4,13	10,51	11,05	25,70	100

Pramen: ARIS

Celkové příjmy krajů jsou ovlivněny z menší části daňovými příjmy. **Daňové příjmy pro jednotlivé kraje** jsou stanoveny podílem jednotlivého kraje na vymezeném okruhu daní, přičemž rozdíly mezi kraji jsou stanoveny procentním podílem pro jednotlivé kraje. Srovnání zákonem stanovených procentních podílů a počtu obyvatel krajů lze dospět k vyhodnocení rozdílnosti velikosti daňových příjmů (viz tabulka 2).

Rozpočtové určení daní pro kraje je založeno na rozdělování vybraných daní jednotlivým krajům podle stanoveného procentního podílu. V těchto procentních podílech se promítá zejména rozsah zařízení převedených na kraje z hlediska potřeb jejich financování. Tento způsob dovoluje krajům pokrýt potřeby těchto zařízení z jejich rozpočtu. Zvolený způsob je dán různým rozsahem těchto zařízení v krajích a představuje z tohoto pohledu a přímého vztahu **určité objektivní kritérium**; na druhé straně však mohou tyto finanční vazby nepřímo vytvářet různou míru podpory státu krajům např. jen tím, že větší rozsah zařízení v kraji tímto způsobem vytváří i větší možnosti pro zaměstnanost v těchto veřejných zařízeních.

Tab. 2: Srovnání podílu jednotlivých krajů na celostátním daňovém výnosu krajů a počtu obyvatel krajů

	Podíl kraje na celostátním výnosu daní a (%)	Podíl kraje na celkovém počtu obyvatel ČR b (%)	Podíl daňových výnosů a počtu obyvatel a/b
Hl. m. Praha	5,026630	11,4635	44*
Středočeský kraj	11,83603	10,9661	108
Jihočeský kraj	8,386498	6,1198	137
Plzeňský kraj	7,256508	5,3809	135
Karlovarský kraj	3,729188	2,9756	125
Ústecký kraj	8,530216	8,0334	106
Liberecký kraj	5,022286	4,1856	120
Královéhradecký kraj	6,230239	5,3882	116
Pardubický kraj	5,311547	4,9561	107
Vysočina	7,099474	5,0648	140
Jihomoravský kraj	10,00573	11,0189	91
Olomoucký kraj	6,606500	6,2280	106
Zlínský kraj	5,302314	5,8084	91
Moravskoslezský kraj	9,656801	12,4107	78
Celkem	100	100	100

Pramen: Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, v podobě platné do roku 2004

Poznámka: Vzhledem ke specifickému postavení Prahy není údaj srovnatelný s jinými kraji

Porovnání podílu na daňových příjmech jednotlivých krajů z celostátního výnosu daní a podíl jednotlivých krajů na obyvatelstvu ČR ukazuje, že zde existují výrazné rozdíly mezi kraji. Na nejnižší úrovni jsou zejména moravské kraje v pořadí od nejnižší úrovně jsou to kraje: Moravskoslezský, Jihomoravský a Zlínský, nejvyšší úroveň pak dosahují kraje Vysočina, Jihočeský a Plzeňský (viz tabulka 2). I když z porovnání vyjme specifickou Prahu i mezi ostatními kraji se ukazují výrazné rozdíly v maximální a minimální úrovni daňových příjmů a v přepočtu na obyvatele jsou např. v Jihočeském kraji daňové příjmy o tři čtvrtiny vyšší než v Moravskoslezském kraji.

Hlavní část příjmů rozpočtů krajů pak tvoří dotace. Dotační prostředky krajům zahrnují řadu forem poskytování dotací. **Celkové dotace** krajům pak shrnují tyto různé formy dotování krajů. Z hlediska velikosti celkových dotací krajům na jednoho obyvatele se ukazuje, že nejnižší úroveň dotací je poskytována krajům Jihomoravskému a Moravskoslezskému, naopak nejvyšší úroveň dotací mají kraje Jihočeský, Pardubický a Vysočina. Bližší důvody a příčiny rozdílné velikosti dotací krajům lze vyvozovat prostřednictvím zdrojů těchto dotací.

Tab. 3: Celkové dotace rozpočtů krajů

Rok Kraj	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha	x	x	X	x	x
Středočeský kraj	2,75	9,04	9,27	21,06	99
Jihočeský kraj	3,80	10,27	10,24	24,30	114
Plzeňský kraj	3,45	8,78	9,45	21,69	102
Karlovarský kraj	2,38	9,36	9,57	21,31	100
Ústecký kraj	3,30	9,15	9,33	21,79	102
Liberecký kraj	2,61	9,08	9,07	20,77	98
Královéhradecký kraj	2,71	9,65	9,33	21,70	102
Pardubický kraj	3,02	10,26	10,04	23,31	110
Vysočina	2,99	9,93	10,07	22,99	108
Jihomoravský kraj	2,89	7,94	8,41	19,24	90
Olomoucký kraj	2,77	9,01	9,26	21,04	99
Zlínský kraj	2,88	9,40	10,02	22,30	105
Moravskoslezský kraj	2,57	8,34	8,45	19,35	91
Celkem	2,92	9,07	9,27	21,27	100

Pramen: ARIS

V rámci dotací krajům představují hlavní položku „**dotace z kapitol státního rozpočtu**“ (mimo kapitolu „všeobecná pokladní správa“), které tvoří cca 70 % všech dotací z jiných veřejných rozpočtů krajů. Tyto dotace jsou představovány z rozhodující části dotacemi na přímé náklady škol z kapitoly Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. Výška těchto dotací je ovlivněna zejména počtem žáků či studentů a je poskytována krajům dle stanovených normativů. Skutečná velikost těchto dotací přepočtená na obyvatele (a tedy bez zohlednění demografických podmínek krajů či struktury škol) ukazuje zejména na rozdíly mezi Pardubickým krajem (nejvyšší podíl na jednoho obyvatele) a kraji: Moravskoslezským, Jihomoravským a Olomouckým (viz tabulka 4); v přepočtu na obyvatele se jedná o rozdíl cca 12 procentních bodů.

Tab. 4 Dotace krajům z kapitol státního rozpočtu*

Rok Kraj	2002 tis. Kč/ob.	2003 tis. Kč/ob.	2004 tis. Kč/ob.	2002 až 2004 tis. Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha	x	x	x	x	x
Středočeský kraj	2,54	6,10	5,96	14,61	90
Jihočeský kraj	3,36	7,13	7,00	17,48	107
Plzeňský kraj	3,29	6,25	6,73	16,27	100
Karlovarský kraj	2,31	6,44	6,70	15,45	95
Ústecký kraj	2,89	7,05	7,26	17,20	106
Liberecký kraj	2,56	6,83	6,67	16,06	99
Královéhradecký kr.	2,67	7,23	6,77	16,67	102
Pardubický kraj	2,84	7,78	7,37	17,98	110
Vysočina	2,75	7,08	6,79	16,62	102
Jihomoravský kraj	2,85	6,38	6,67	15,90	98
Olomoucký kraj	2,69	6,64	6,60	15,93	98
Zlínský kraj	2,80	6,81	7,52	17,14	105
Moravskoslezský kraj	2,53	6,71	6,74	15,98	98
Celkem	2,77	6,74	6,78	16,28	100

Pramen: ARIS

Poznámka: mimo kapitolu „všeobecná pokladní správa“

Druhým nejvýznamnějším zdrojem dotací krajům jsou pak **dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa** (dále jen VPS) vč. dotací v rámci tzv. souhrnného dotačního vztahu. Jde jednak o dotace, které jsou krajům poskytovány na výkon státní správy, na dopravní obslužnost, na převedené zřizovatelské funkce apod. (přesný obsah dotačních oblastí viz výše) a dále na vybrané investiční akce (zejména v oblasti školství financované z kapitoly VPS).

Tab. 5: Dotace krajům z kapitoly všeobecná pokladní správa

Rok	2002	2003	2004	2002 až 2004	2002 až 2004
Kraj	tis.Kč/ob.	tis.Kč/ob.	tis.Kč/ob.	tis.Kč/ob.	%
Hl. m. Praha	x	x	x	x	x
Středočeský kraj	0,13	2,46	2,71	5,29	118
Jihočeský kraj	0,33	2,24	2,68	5,25	117
Plzeňský kraj	0,12	1,99	2,29	4,40	98
Karlovarský kraj	0,06	2,87	2,86	5,78	129
Ústecký kraj	0,42	2,02	2,08	4,52	101
Liberecký kraj	0,05	2,18	2,39	4,62	103
Královéhradecký kr.	0,05	2,37	2,53	4,95	111
Pardubický kraj	0,04	2,13	2,32	4,49	100
Vysočina	0,05	2,28	2,66	4,99	112
Jihomoravský kraj	0,04	1,53	1,74	3,31	74
Olomoucký kraj	0,04	2,13	2,42	4,59	102
Zlínský kraj	0,04	2,51	2,48	5,03	112
Moravskoslezský kraj	0,04	1,59	1,71	3,33	74
Celkem	0,11	2,08	2,28	4,48	100

Pramen: ARIS

Uvedené dotační prostředky na jednoho obyvatele dosahují nejnižší úrovně u krajů Moravskoslezského a Jihomoravského, naopak nejvyšší úroveň dotací je u kraje Karlovarského a dále u krajů Středočeského a Jihočeského. Rozdíl mezi krajem s nejvyšší úrovní a nejnižší úrovní dotací na obyvatele za období 2002 až 2004 představuje 55 procentních bodů (viz tabulka 5). Příčinou rozdílné úrovně dotací jsou rozdíly v podmínkách krajů, které jsou zahrnovány do dotačních titulů.

Prozatím malý podíl dotačních prostředků krajům představují **dotace z Národního fondu**, který představuje prostředky poskytované z rozpočtu EU. Velikost prostředků poskytnutých krajům se výrazně liší. Některé kraje nezískaly žádné dotační prostředky a ve vztahu k nim vynikají zejména kraje Jihočeský a Středočeský s vysokou částkou dotací (viz tabulka 6). I když analyzujeme tříleté časové období, mohou být rozdíly mezi kraji způsobeny delší dobou realizace projektu, kde vzhledem k až následnému finančnímu krytí realizace se mohou tyto zdroje projevit až v dalších letech.

Tab. 6: Dotace krajům z Národního fondu

Rok Kraj	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha	x	x	x	x	x
Středočeský kraj	0,000	0,081	0,000	0,081	309
Jihočeský kraj	0,000	0,081	0,072	0,154	586
Plzeňský kraj	0,000	0,016	0,000	0,016	61
Karlovarský kraj	0,000	0,004	0,002	0,006	21
Ústecký kraj	0,000	0,040	0,000	0,040	154
Liberecký kraj	0,000	0,001	0,002	0,003	11
Královéhradecký kraj	0,000	0,000	0,000	0,000	0
Pardubický kraj	0,000	0,000	0,000	0,000	0
Vysočina	0,000	0,000	0,000	0,000	2
Jihomoravský kraj	0,001	0,001	0,000	0,002	6
Olomoucký kraj	0,000	0,000	0,000	0,000	0
Zlínský kraj	0,000	0,000	0,000	0,000	0
Moravskoslezský kraj	0,000	0,003	0,000	0,003	10
Celkem	0,000	0,021	0,005	0,026	100

Pramen: ARIS

Hospodaření obcí

Z hlediska **srovnání celkových příjmů obcí** podle území krajů se ukazuje, že pro promítnutí všech podmínek do hospodaření obcí (tj. rozpočtového určení daní, dotační politiky veřejných rozpočtů i vlastní ekonomické činnosti obcí) obce na území krajů vykazují obce v celkových příjmech na obyvatele (mimo Prahu) v období 2002 až 2004 až rozdíl 23 procentních bodů mezi krajem s nejvyššími celkovými příjmy obcí (obce na území Jihomoravského kraje) a obcemi v kraji s nejnižšími příjmy (na území Královéhradeckého kraje). Mezi území krajů, kde obce vykazují vyšší příjmy pak patří kraje Jihomoravský, Plzeňský, Moravskoslezský, Jihočeský a Ústecký; nejnižší úroveň pak vykazují obce v krajích Královéhradeckém a Zlínském (viz tabulka 7).

Tab. 7: Celkové příjmy obcí

Rok Kraj	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 - 2004 %
Hl. m. Praha	37,15	41,51	41,85	120,51	179
Středočeský kraj	18,04	21,20	21,13	60,38	90
Jihočeský kraj	18,12	22,55	22,25	62,92	93
Plzeňský kraj	20,09	22,49	22,81	65,39	97
Karlovarský kraj	18,55	21,41	22,04	62,00	92
Ústecký kraj	19,12	21,68	21,89	62,69	93
Liberecký kraj	17,59	20,29	21,20	59,08	88
Královéhradecký kraj	15,05	17,98	18,96	51,99	77
Pardubický kraj	15,68	18,85	19,50	54,03	80
Vysočina	15,86	19,10	20,07	55,04	82
Jihomoravský kraj	19,44	24,23	24,55	68,22	101
Olomoucký kraj	15,49	18,83	19,77	54,09	80
Zlínský kraj	15,16	18,72	18,90	52,78	78

Moravskoslezský kraj	19,27	22,30	23,13	64,70	96
Celkem	20,02	23,47	23,91	67,41	100

Pramen: ARIS

Daňové příjmy obcí dané rozpočtovým určením daní na rozdíl od krajů je založeno jednak na rozdělování sdílených daní mezi obce, ale kromě toho jsou součástí daňových příjmů obcí i daně vázané na příslušné území. Protože se pak rozdělování sdílených daní uskutečňuje obcím v návaznosti na velikost obce (větší obce získávají v přepočtu na obyvatele větší podíl sdílených daní), velikost daňových příjmů na území krajů je pak dána zejména dvěma faktory, kterými je velikost obcí v kraji a dále výnos svěřených daní. Mimo Prahy (která zahrnuje daňové příjmy města i kraje) pak nejvyšší hodnoty daňových příjmů na obyvatele dosahují obce v krajích Jihomoravském, Plzeňském a Moravskoslezském, kde vyšší úroveň daňových příjmů lze mimo jiné spojit s tím, že se zde nacházejí velká města. Naopak nejnižší daňové příjmy dosahují obce v krajích Pardubickém, Královéhradeckém a Zlínském (viz tabulka 8). Kromě Prahy je dosažený maximální rozdíl v daňových příjmech na obyvatele za sledované tři roky 27 procentních bodů mezi nejvyššími příjmy v obcích Jihomoravského kraje a nejnižší úrovní v kraji Vysočina.

Tab. 8: Daňové příjmy obcí

Rok	2002	2003	2004	2002 až 2004	2002 až 2004
Kraj	tis.Kč/ob.	tis.Kč/ob.	tis.Kč/ob.	tis.Kč/ob.	%
Hl. m. Praha*	23,91	26,36	28,27	78,54	250
Středočeský kraj	7,11	7,82	8,53	23,46	75
Jihočeský kraj	7,13	7,89	8,49	23,50	75
Plzeňský kraj	8,95	9,65	10,34	28,93	92
Karlovarský kraj	7,56	8,48	8,82	24,86	79
Ústecký kraj	7,78	8,19	8,73	24,69	79
Liberecký kraj	7,46	8,21	8,60	24,27	77
Královéhradecký kraj	6,87	7,41	8,00	22,28	71
Pardubický kraj	6,83	7,45	7,99	22,27	71
Vysočina	6,59	7,22	7,89	21,70	69
Jihomoravský kraj	9,23	10,01	11,01	30,25	96
Olomoucký kraj	7,26	7,85	8,58	23,68	75
Zlínský kraj	7,10	7,34	8,24	22,67	72
Moravskoslezský kraj	9,25	9,32	10,10	28,66	91
Celkem	9,67	10,44	11,28	31,40	100

Pramen: ARIS

*Poznámka: *Hodnota u Prahy není srovnatelná s jinými regiony vzhledem zahrnutí daňových příjmů příslušných Praze jako obcí i kraji.*

Dotací příjmy obcí tvoří druhou nejvýznamnější část zdrojů hospodaření obcí. Mezi obcemi na území krajů z hlediska dotací se vyskytují rozdíly v rozsahu 25 procentních bodů (mimo Prahu). Nejvyšší podíl dotací na obyvatele dosahují kraje Ústecký, Jihomoravský a Jihočeský, nejnižší podíl je pak dosahován u kraje Královéhradeckého a Zlínského (viz tabulka 9). V celkovém souhrnu dotací obcím se pak projevují jak dopady

dotací, poskytovaných pro nárokové dotace tak i ostatní formy dotačních prostředků obcím.

Tab. 9: Dotace přijaté obcemi

Kraj \ Rok	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha*	15,21	10,33	9,08	34,62	136
Středočeský kraj	7,52	8,98	8,21	24,71	97
Jihočeský kraj	7,17	9,96	9,03	26,15	103
Plzeňský kraj	6,68	7,98	7,60	22,25	87
Karlovarský kraj	6,55	7,92	7,90	22,37	88
Ústecký kraj	8,92	9,98	9,42	28,32	111
Liberecký kraj	7,26	8,68	8,71	24,65	97
Královéhradecký kraj	4,99	7,39	7,64	20,02	79
Pardubický kraj	5,92	8,36	8,47	22,75	89
Vysočina	6,41	8,39	8,70	23,49	92
Jihomoravský kraj	9,11	8,82	8,51	26,45	104
Olomoucký kraj	6,46	8,31	8,31	23,08	91
Zlínský kraj	5,47	7,91	7,94	21,32	84
Moravskoslezský kraj	7,52	8,25	8,57	24,34	96
Celkem	8,13	8,82	8,51	25,46	100

Pramen: ARIS

Poznámky:

- Z celkových dotací obcím jsou vyloučeny převody prostředků z vlastních fondů.
- *srovnání Prahy není plně kompatibilní s jinými kraji vzhledem k jejímu postavení jako obce i kraje

Hospodaření územních rozpočtů

Propojením zdrojů hospodaření krajů a obcí v rámci příslušných krajů²⁰ lze pak souhrnně hodnotit zdroje územních rozpočtů.

Z hlediska **celkových příjmů rozpočtů krajů a obcí** podle území krajů, dosahuje nejvyšší úroveň Praha²¹, která svými příjmy na obyvatele překračuje o cca dvě třetiny příjmů Královéhradeckého kraje na jednoho obyvatele (tj. kraje s nejnižšími celkovými příjmy na obyvatele), což představuje rozdíl 59 procentních bodů ve srovnání s průměrem ČR. Výrazná úroveň celkových příjmů v rámci Prahy je způsobena především poskytovaným rozsahem daňových příjmů, založených na daňových principech používaných pro obce, kdy Praze je stanoven nejvyšší velikostní koeficient pro rozdělování daňových příjmů, ale i vysokou úrovní svěřených daní.

Mezi regiony s vyššími příjmy pak patří Plzeňský, Jihočeský a Jihomoravský kraj. Naopak nejnižší úroveň příjmů na obyvatele dosahují kraje Královéhradecký, Zlínský a Olomoucký (viz tabulka 10).

²⁰ Nejedná se zde o prostý součet hodnot za kraj a obce v příslušném kraji, ale používané hodnoty je nutno očistit zejména o převody prostředků mezi krajem a obcemi.

²¹ V tomto případě lze Prahu objektivně srovnávat s ostatními územními rozpočty na území krajů.

Tab. 10: Celkové příjmy rozpočtů krajů a obcí

Rok	2002	2003	2004	2002 až 2004	2002 až
Kraj	tis.Kč/ob.	tis.Kč/ob.	tis.Kč/ob.	tis.Kč/ob.	2004 %
Hl. m. Praha*	37,15	41,51	41,85	120,51	144
Středočeský kraj	22,06	27,83	28,19	78,08	94
Jihočeský kraj	23,47	30,60	30,67	84,74	102
Plzeňský kraj	25,01	29,40	30,49	84,90	102
Karlovarský kraj	22,27	28,76	29,70	80,73	97
Ústecký kraj	23,77	28,32	28,86	80,95	97
Liberecký kraj	21,48	27,04	28,01	76,53	92
Královéhradecký kraj	19,05	25,31	26,19	70,54	85
Pardubický kraj	19,95	26,66	27,63	74,24	89
Vysočina	20,48	27,41	28,29	76,18	91
Jihomoravský kraj	23,29	29,86	30,73	83,88	101
Olomoucký kraj	19,44	25,72	27,07	72,22	87
Zlínský kraj	19,02	26,10	26,94	72,06	86
Moravskoslezský kraj	22,67	28,20	29,11	79,99	96
Celkem	23,68	29,51	30,24	83,43	100

Pramen: ARIS

V rámci celkových příjmů jsou pak zastoupeny dotace 46,2 %²², daňové příjmy 41,7 %, nedaňové příjmy 8,4 % a kapitálové příjmy 3,7 % (v roce 2004).

Daňové příjmy na obyvatele v regionech pak odrážejí rozpočtové určení daní pro kraje i obce. Kromě Prahy, která výrazně vybočuje z průměru na jednoho obyvatele (hodnota daňových příjmů je více než dvakrát vyšší oproti průměru za ČR), dosahují daňové příjmy nejvyšších hodnot zejména v územních rozpočtech krajů Plzeňského a Jihomoravského; naopak nejnižší daňové příjmy vykazují územní rozpočty v krajích Zlínském, Pardubickém a Královéhradeckém (viz tabulka 11). Daňové příjmy jsou zde ovlivněny zejména daňovými příjmy obcí. Celkové daňové příjmy se v extrémních hodnotách mezi kraji liší až o 150 procentních bodů.

²² Nejvýznamnější role dotací se v územních rozpočtech projevuje do roku 2004. Od roku 2005 budou vlivem zvýšení podílu daňových příjmů pro kraje tvořit nejvýznamnější část daňové příjmy.

Tab. 11: Daňové příjmy v regionech (daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí)

Kraj \ Rok	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha*	23,91	26,36	28,27	78,54	225
Středočeský kraj	8,50	9,08	9,91	27,49	79
Jihočeský kraj	8,87	9,48	10,23	28,59	82
Plzeňský kraj	10,65	11,22	12,05	33,92	97
Karlovarský kraj	9,16	9,95	10,42	29,53	84
Ústecký kraj	9,13	9,43	10,08	28,64	82
Liberecký kraj	8,98	9,61	10,12	28,71	82
Královéhradecký kraj	8,35	8,76	9,48	26,59	76
Pardubický kraj	8,21	8,71	9,37	26,29	75
Vysočina	8,46	8,85	9,75	27,06	77
Jihomoravský kraj	10,38	11,06	12,16	33,60	96
Olomoucký kraj	8,62	9,08	9,94	27,65	79
Zlínský kraj	8,34	8,40	9,48	26,22	75
Moravskoslezský kraj	10,25	10,22	11,11	31,58	90
Celkem	10,89	11,55	12,50	34,95	100

Pramen: ARIS

Dotační prostředky směřující do územních rozpočtů (krajů a obcí) v regionech ve svém souhrnu dosáhly v období 2002 až 2004 obdobné velikosti jako příjmy daňové. Z hlediska jejich objemu i zde je ovlivňují především dotační prostředky poskytované obcím.

Na rozdíl od daňových příjmů, je při srovnání dotací, mezi regiony Praha na nejnižší úrovni dotačních prostředků, což odráží na druhé straně vysoké příjmy z daní (viz výše).

Nejvyšší úroveň dotačních prostředků je poskytováno do krajů Jihočeského a Ústeckého; nejnižší dotace pak získaly kraje: Královéhradecký, Karlovarský a Plzeňský. Nejnižší úroveň (Praha) a nejvyšší úroveň (Jihočeský kraj) dotací mezi územím krajů se liší o 37 procentních bodů (viz tabulka 12).

Tab. 12: Dotace do rozpočtů krajů a obcí v regionech

Kraj \ Rok	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha*	8,32	10,33	9,08	27,73	79
Středočeský kraj	8,58	14,19	13,53	36,30	103
Jihočeský kraj	9,14	16,27	15,34	40,75	116
Plzeňský kraj	7,52	13,23	13,39	34,15	97
Karlovarský kraj	6,57	13,44	13,42	33,43	95
Ústecký kraj	9,97	15,23	14,80	40,00	114
Liberecký kraj	7,84	13,83	13,59	35,26	100
Královéhradecký kraj	7,21	13,24	12,87	33,33	95
Pardubický kraj	8,22	14,74	14,32	37,28	106
Vysočina	8,72	14,38	14,38	37,48	106
Jihomoravský kraj	8,59	13,32	13,19	35,10	100
Olomoucký kraj	8,15	13,72	13,79	35,66	101
Zlínský kraj	8,06	13,90	14,21	36,17	103
Moravskoslezský kraj	8,33	13,14	13,35	34,82	99
Celkem	8,38	13,58	13,27	35,23	100

Pramen: ARIS

Poznámka: Dotace zahrnují dotace krajům a obcím a jsou vyloučeny převody prostředků mezi obcemi a kraji v rámci regionu a převody prostředků z vlastních fondů.

* * *

V rámci územních rozpočtů v regionech nejsou blíže analyzovány jednotlivé dotační zdroje, vzhledem k tomu, že tyto prostředky jsou součástí dotací poskytovaných příslušnými formami ze státního rozpočtu resp. ze státních fondů, což je obsahem další přílohy.

Příloha 10: Regionální aspekt výdajů státního rozpočtu v rámci programového financování, regionální aspekt výdajů státních fondů a regionální aspekt prostředků Národního fondu v rozpočtech územních samosprávných celků

Regionální aspekt výdajů státního rozpočtu v rámci programového financování

Propočty vynaložených prostředků na jednoho obyvatele regionů ukazují, kromě výrazné úrovně alokace v Praze rovněž vysoký podíl vynaložených prostředků na území Středočeského kraje a nadprůměrnou hodnotu vykazuje dále Plzeňský kraj. Na druhé straně extrémně nízkou úroveň vykazuje Karlovarský kraj a na úrovni vynaložených prostředků méně než 60 % průměru se pak pohybují kraje: Pardubický, Královéhradecký, Vysočina, Zlínský a Liberecký (viz tabulka 1).

Tab. 1: Regionální alokace prostředků programového financování ze státního rozpočtu

Rok Kraj	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha*	14,0	13,1	13,5	40,6	221
Středočeský kraj	12,5	12,2	6,6	31,2	169
Jihočeský kraj	5,2	5,0	5,0	15,2	82
Plzeňský kraj	8,5	8,4	7,4	24,3	132
Karlovarský kraj	2,3	2,0	1,8	6,1	33
Ústecký kraj	3,7	3,5	6,4	13,7	74
Liberecký kraj	3,5	3,4	3,9	10,8	59
Královéhradecký kraj	3,5	3,3	3,7	10,5	57
Pardubický kraj	3,5	3,5	3,3	10,2	56
Vysočina	3,6	3,5	3,4	10,5	57
Jihomoravský kraj	4,5	4,4	4,2	13,1	71
Olomoucký kraj	3,5	3,2	6,4	13,2	71
Zlínský kraj	3,9	3,4	3,3	10,6	58
Moravskoslezský kraj	3,8	3,6	7,8	15,2	83
Celkem	6,2	5,9	6,3	18,4	100

Pramen: ISFRIM

Poznámka: Do propočtů regionální alokace výdajů programového financování byla zařazena z celkového objemu prostředků evidovaných v rámci ISPROFIN, který např. v roce 2004 představoval 75,1 mld. Kč částka 64,6 mld. Kč; tj. nebyly zde zařazeny programové výdaje, u nichž není provedena územní alokace a dále prostředky, které byly vynaloženy v zahraničí.

Regionální aspekt výdajů státních fondů

Regionální hledisko výdajů ze státních fondů ukazuje výrazné rozdíly vynaložených prostředků do územních rozpočtů v regionech (tabulka 2). Největší objemy prostředků v přepočtu na obyvatele byly poskytnuty do územních rozpočtů v Jihočeském kraji, Středočeském kraji a v kraji Vysočina. Naopak nejnížší podíl prostředků získaly kraje Moravskoslezský, Ústecký a Královéhradecký. Rozdíly mezi vynaloženými prostředky

k krajům jsou výrazné. Mezi nejnižší hodnotou (Moravskoslezský kraj) a nejvyšší hodnotou (Jihočeský kraj) je rozdíl více než čtyřnásobný.

Poznámka: Blíže pak aspekty těchto rozdílů lze sledovat z výdajů jednotlivých státních fondů ve vybraných letech (viz dále), ale z hlediska dotací do územních rozpočtů není tento pohled metodicky kompatibilní, neboť alokace výdajů ze státních fondů zahrnuje i prostředky poskytnuté jiným subjektům, než pouze územním rozpočtům – v rámci uvedených fondů jsou to pak zejména prostředky Státního fondu dopravní infrastruktury. Do územních rozpočtů se pak především promítají prostředky Státního fondu rozvoje bydlení a Státního fondu životního prostředí.

Tab. 2: Dotace do územních rozpočtů ze státních fondů

Rok \ Kraj	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha*	0,76	0,83	0,73	2,32	101
Středočeský kraj	0,71	1,48	1,50	3,69	160
Jihočeský kraj	0,69	1,82	1,34	3,85	167
Plzeňský kraj	0,79	1,20	1,33	3,33	144
Karlovarský kraj	0,52	0,40	0,72	1,65	72
Ústecký kraj	0,37	0,34	0,40	1,12	48
Liberecký kraj	0,70	0,75	0,84	2,29	99
Královéhradecký kraj	0,67	0,37	0,43	1,47	64
Pardubický kraj	0,71	0,94	0,94	2,59	112
Vysočina	1,01	1,32	1,20	3,53	153
Jihomoravský kraj	0,62	0,74	0,73	2,09	91
Olomoucký kraj	0,64	0,88	0,82	2,34	102
Zlínský kraj	0,64	0,69	0,49	1,83	79
Moravskoslezský kraj	0,32	0,34	0,25	0,91	40
Celkem	0,63	0,86	0,81	2,30	100

Pramen: ISFRIM

Státní fond rozvoje bydlení

Regionální alokace prostředků státního fondu rozvoje bydlení vychází z rozložení dotačních prostředků na tři dotační programy fondu (viz tabulka 3), které jsou určeny jako dotace do územních rozpočtů (především do rozpočtů obcí). Pro analýzu byly zvoleny dostupné údaje za rok 2002. V tomto roce bylo vynaloženo průměrně 0,6 tis. Kč na jednoho obyvatele ČR, přičemž hlavní alokace těchto prostředků byla do Libereckého, Jihočeského, Plzeňského a Středočeského kraje. Nejnižší objem prostředků pak získaly kraje Praha, Zlínský a Královéhradecký.

Tab. 3: Dotace poskytované ze Státního fondu rozvoje bydlení v roce 2002

Kraj \ Program	Nájemní byty tis.Kč/ob.	Domy s peč. službou tis.Kč/ob.	Program PANEL tis.Kč/ob.	Celkem tis.Kč/ob.	Celkem %
Hl. m. Praha*	0,21	0,07	0,006	0,285	47
Středočeský kraj	0,71	0,15	0,004	0,867	143
Jihočeský kraj	0,57	0,51	0,002	1,079	178
Plzeňský kraj	0,70	0,33	0,000	1,023	169
Karlovarský kraj	0,58	0,12	0,020	0,718	119
Ústecký kraj	0,30	0,13	0,002	0,431	71
Liberecký kraj	1,00	0,32	0,000	1,322	218
Královéhradecký kraj	0,26	0,15	0,000	0,408	67
Pardubický kraj	0,19	0,32	0,013	0,518	86
Vysočina	0,36	0,22	0,002	0,589	97
Jihomoravský kraj	0,36	0,16	0,014	0,535	88
Olomoucký kraj	0,25	0,24	0,003	0,489	81
Zlínský kraj	0,26	0,11	0,003	0,371	61
Moravskoslezský kraj	0,14	0,16	0,160	0,460	76
Celkem	0,39	0,19	0,024	0,606	100

Pramen: Výroční zpráva SFRB

Státní fond dopravní infrastruktury

Územní alokace prostředků SFDI se promítá v rozpočtech krajů, obcí, organizací Správy a údržby silnic a dalších subjektů. Pro analýzu regionální alokace je použit opět ukazatel prostředků vydaných na obyvatel kraje, nicméně zřejmě potřeby výdajů v dané oblasti mohou být ovlivněny územní rozlohou kraje, hustotou dopravní infrastruktury apod.

Poznámka: U analýzy výdajů na dopravní infrastrukturu je problémem vyhodnocení územní alokace výdajů na liniové stavby probíhající územím více krajů, proto nebyly do analýzy tyto náklady zahrnuty. Jedná se zejména o náklady na budování dálnic a železnic, které však reprezentují podstatnou část výdajů SFDI. Z celkového objemu výdajů SFDI 50,3 mld. Kč v roce 2003 byla územní alokace provedena v rozsahu cca 12,1 mld. Kč.

Regionální alokace výdajů SFDI (viz tabulka 4) ukazuje, že nejvyšší výdaje v přepočtu na obyvatele byly poskytnuty zejména v Jihočeském a Plzeňském kraji a i v kraji Středočeském a Vysočina. Naopak nejnižší hodnotu vykázal kraj Moravskoslezský, Zlínský kraj a Jihomoravský kraj (pod 80 % průměrných výdajů v kraji). Přičemž rozdíl v hodnotě ukazatele je mezi krajem s nejnižší hodnotou (Moravskoslezský kraj) a nejvyšší hodnotou (Jihočeský kraj) více než trojnásobný.

Tab. 4: Regionální alokace prostředků Státního fondu dopravní infrastruktury v roce 2003

Kraj	tis.Kč/ob.	%
Hl. m. Praha*	0,95	81
Středočeský kraj	1,57	134
Jihočeský kraj	2,01	171
Plzeňský kraj	1,99	170
Karlovarský kraj	1,20	103
Ústecký kraj	1,10	94
Liberecký kraj	1,05	90
Královéhradecký kraj	1,14	97
Pardubický kraj	1,14	97
Vysočina	1,64	140
Jihomoravský kraj	0,93	79
Olomoucký kraj	0,97	83
Zlínský kraj	0,88	75
Moravskoslezský kraj	0,63	54
Celkem	1,17	100

Pramen: SFDI – Seznam příjemců finančních prostředků SFDI v roce 2003

Státní fond životního prostředí

Prostředky SFŽP jsou poskytovány v převážné míře do rozpočtů územních samosprávných celků (z více než 90 %) a to zejména obcím. Analýza výdajů SFŽP v roce 2004 ukazuje na výrazné rozdíly ve vydávaných prostředcích do regionů (viz tabulka 5), kdy v ukazateli prostředků na jednoho obyvatele je mezi regionem s nejnižší hodnotou (Praha) a nejvyšší hodnotou (Jihomoravský kraj) rozdíl více než čtyř násobný. Nejnižší úroveň vykazuje Praha, ale na druhé straně mezi regiony s nejvyššími výdaji patří Středočeský kraj, což může naznačovat provázanost obou regionů s celkovým objem prostředků na mírně podprůměrné úrovni. Další regiony s nízkým objem prostředků jsou pak: Moravskoslezský kraj, Pardubický kraj, Zlínský kraj a Ústecký kraj. Největší částky na obyvatele byla poskytnuty ze SFŽP do krajů: Jihomoravského, Vysočiny, Středočeského a Jihočeského v rozsahu o cca polovinu vyšším oproti průměrnému množství prostředků.

Tab. 5: Regionální alokace prostředků ze Státního fondu životního prostředí v roce 2004

Kraj	tis.Kč/ob.	%
Hl. m. Praha*	0,13	36
Středočeský kraj	0,51	147
Jihočeský kraj	0,49	142
Plzeňský kraj	0,44	127
Karlovarský kraj	0,38	109
Ústecký kraj	0,25	71
Liberecký kraj	0,40	114
Královéhradecký kraj	0,40	116
Pardubický kraj	0,20	57
Vysočina	0,52	149
Jihomoravský kraj	0,52	150
Olomoucký kraj	0,44	126
Zlínský kraj	0,24	68
Moravskoslezský kraj	0,15	44
Celkem	0,35	100

Pramen: informace SFŽP

Regionální aspekt prostředků Národního fondu v rozpočtech územních samosprávných celků

Prostřednictvím Národního fondu jsou poskytovány do územních rozpočtů prostředky z fondů Evropské unie. Objem prostředků se postupně zvyšuje. Skutečný použitý objem prostředků pak neodpovídá objemu prostředků, které byly přiděleny územním samosprávným celkům, vzhledem k tomu, že poskytnutí prostředků je realizováno až následně po dokončení příslušného projektu a v rozpočtech územních samosprávných celků se pak tyto prostředky projevují až v okamžiku jejich poskytnutí formou dotace.

V období 2002 až 2004 bylo poskytnuto z Národního fondu do územních rozpočtů cca 6,6 mld. Kč. Z regionálního hlediska byla jejich alokace směřována zejména do Prahy, Jihočeského kraje a Ústeckého kraje. Tuto úroveň pak ovlivnily relativně vysoké výdaje do těchto regionů v roce 2003. Nejnižší úroveň pak vykazují kraje: Zlínský, Liberecký, Královéhradecký, Olomoucký a Pardubický – všechny pod úrovní 15 % průměru.

Tab. 6: Dotace do územních rozpočtů z Národního fondu

Kraj \ Rok	2002 tis.Kč/ob.	2003 tis.Kč/ob.	2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 tis.Kč/ob.	2002 až 2004 %
Hl. m. Praha*	0,000	1,611	0,000	1,611	247
Středočeský kraj	0,000	0,586	0,072	0,658	101
Jihočeský kraj	0,021	1,143	0,199	1,363	209
Plzeňský kraj	0,019	0,724	0,075	0,818	125
Karlovarský kraj	0,033	0,399	0,128	0,559	86
Ústecký kraj	0,019	0,845	0,061	0,925	142
Liberecký kraj	0,006	0,028	0,031	0,065	10
Královéhradecký kraj	0,000	0,041	0,027	0,068	10
Pardubický kraj	0,000	0,042	0,045	0,087	13
Vysočina	0,004	0,034	0,103	0,140	22
Jihomoravský kraj	0,004	0,590	0,224	0,819	126
Olomoucký kraj	0,000	0,068	0,013	0,081	12
Zlínský kraj	0,001	0,039	0,000	0,041	6
Moravskoslezský kraj	0,001	0,267	0,206	0,474	73
Celkem	0,006	0,552	0,095	0,652	100

Pramen: ARIS

Příloha 11: Přehled celostátních územně plánovacích nástrojů ve vybraných zemích Evropské unie

Stát	Název dokumentu	Datum schválení
Členské státy EU		
Belgie	neexistuje celostátní dokument, jen regionální: Valoňsko: le SDER (Schéma de développement de l'espace régional)	květen 1999
Dánsko	Landsplan Perspektiv	2000
Finsko	Planning vision document	Připravuje se
Francie	SSC + SRADT SSC – Schéma de services collectifs SRADT – Schéma régional d'aménagement et de développement du territoire	1999
Holandsko	Nota Over de Ruimtelijke Ordening (angl.: National Spatial Planning Policy Document) Je připravena nová verze (již pátá) tohoto dokumentu, která ale není oficiálně platná, nebyla doposud schválena parlamentem	1993
Irsko	National Spatial Strategy (plánovací rámec na 20 let)	listopad 2002
Lucembursko	Programme Directeur de l'aménagement du territoire	březen 2003
Německo	Raumordnungspolitischer Orientierungsrahmen Některé spolkové země mají svůj dokument. Příklad bavorského dokumentu: Landesentwicklungsprogramm Bayern 2003	2000 (aktualizace každé 4 roky) 2003
Rakousko	Österreichisches Raumentwicklungskonzept 2001 (angl.: Austrian Spatial Development Concept) 2001)	2001
Řecko	Pentatei	1992
Španělsko	neexistuje celostátní dokument	-
Švédsko	neexistuje celostátní dokument	-
Velká Británie	neexistuje celostátní dokument Wales: Wales Spatial Plan	2003
Nové členské státy		
Česká rep.	Politika územního rozvoje	Připravuje se
Estonsko	ESTONIA 2010 (angl.: National plan)	prosinec 1999
Kyperská rep.	*neexistuje celostátní dokument	-
Lotyšsko	Nacionalais planojums (angl.: National Plan)	Připravuje se
Litva	Comprehensive plan of the territory of the Republic of Lithuania	2002
Maďarsko	National Spatial Plan (má podobu zákona)	březen 2003
Malta	Structure Plan for the Maltese Islands	V současnosti je přepracováván
Polsko	Koncepcja polityki przestrzenego zagospodarowania kraju	2001
Slovensko	Koncepcia územného rozvoja Slovenska	2001
Slovinsko	Spatial Development Strategy for Slovenia	Připravuje se

Příloha 12: Politika územního rozvoje v ČR

Ministerstvo pro místní rozvoj v souladu s Konceptí činnosti Ministerstva pro místní rozvoj do roku 2006, s vládou schváleným věcným záměrem stavebního zákona a přípravou jeho paragrafovaného znění, **připravuje dokument - Politika územního rozvoje**. Tento nový celostátní nástroj územního plánování se zpracovává zejména pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni.

Dne 7.4.2004 vláda ČR v této souvislosti projednala Zprávu o pracích na Politice územního rozvoje vypracovanou Ministerstvem pro místní rozvoj, jejímž cílem bylo informovat vládu ČR o přípravě nového nástroje územního plánování na celostátní úrovni a o postupu prací na jejím zpracování.

Na jednání vlády bylo přijato **usnesení vlády ČR č.321** k výše uvedené Zprávě, podle kterého vláda mj. ministru pro místní rozvoj uložila **zpracovat a předložit vládě návrh Politiky územního rozvoje do 31. května 2006** a všem ministrům a předsedům Českého statistického úřadu, Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, Českého báňského úřadu, předsedkyni Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a předsedovi Energetického regulačního úřadu spolupracovat s ministrem pro místní rozvoj na zpracování návrhu Politiky územního rozvoje a rovněž doporučila hejtmanům na jejím návrhu spolupracovat.

Důvodem pro zpracování Politiky územního rozvoje je především naplnit požadavky, které pro ČR vyplývají z mezinárodních smluv a spolupráce (např. z dokumentů Rady Evropy a ze začlenění ČR do EU) a zajistit součinnost ministerstev, dalších ústředních orgánů státní správy a krajů při koordinaci územních souvislostí rezortních koncepcí a záměrů nadregionálního významu, které se promítají do území. Dále je třeba upozornit na skutečnost, že do 31.12. 2000 pořizovalo územní plány velkých územních celků Ministerstvo pro místní rozvoj a schvalovala je vláda. Tímto postupem byla zajišťována nezbytná míra celorepublikové koordinace územního rozvoje.

Se vznikem krajů k 1.1.2001 prakticky přešly kompetence k pořizování a schvalování územních plánů velkých územních celků na kraje. Z hlediska potřebné koordinace, komplexnosti a kontinuity územního plánování v mezinárodních, celostátních i nadregionálních souvislostech je za této situace existence tohoto nového nástroje územního plánování na celostátní úrovni o to větší.

Uplatnění Politiky územního rozvoje v soustavě nástrojů územního plánování je ve shodě s usměrňováním územního rozvoje ve většině zemí Evropské unie (Evropské perspektivy územního rozvoje ESDP) a také s Evropskou chartou regionálního a prostorového plánování (přijatou na 6. konferenci evropských ministrů zodpovědných za územní plánování v roce 1983 v Torremolinosu).

1. Účel a cíle Politiky územního rozvoje

Účelem Politiky územního rozvoje je stanovit úkoly územního plánování v celorepublikových, mezinárodních a přeshraničních souvislostech, zejména s ohledem na podmínky udržitelného rozvoje a určit strategii pro naplňování těchto úkolů, zejména ve vztahu přírodního a antropogenního prostředí. Politika územního rozvoje jako nový

nástroj územního plánování bude komplexně řešit území celé České republiky v potřebných mezinárodních, celostátních a nadregionálních souvislostech. Jejím cílem je koordinovat s ohledem na možnosti území známé záměry na změny celostátního významu v souladu s požadavky, které vyplývají z mezinárodních smluv a spolupráce (např. z dokumentů Rady Evropy a ze začlenění ČR do EU).

Politika územního rozvoje bude koordinovat tvorbu a uplatňování územně plánovací dokumentace krajů, tvorbu koncepcí schvalovaných ministerstvy a jinými ústředními správními úřady s ohledem na možnosti území a z hlediska požadavků na jeho změny.

Cílem prací na Politice územního rozvoje je i to, aby Politika územního rozvoje sloužila svému účelu, zejména koordinaci činnosti ministerstev, dalších ústředních orgánů státní správy a krajů již v období před uplatňováním požadavků vyplývajících ze schválení nového stavebního zákona. Návrh Politiky územního rozvoje bude sloužit ještě před projednáním a schválením ve vládě jako otevřený dokument.

Přehled o zapojení Politiky územního rozvoje jak do soustavy nástrojů územního plánování (koncepčního charakteru) v České republice, tak do soustavy nástrojů územního rozvoje v evropském prostoru a dalších koncepčních dokumentů veřejné správy znázorňuje schéma uvedené na následujícím schématu.

2. Postup prací na Politice územního rozvoje

Přípravné práce na Politice územního rozvoje byly zahájeny v rámci zpracování návrhu nového stavebního zákona. V současné době probíhá shromažďování a vyhodnocování příslušných podkladů a prověřuje se jejich soulad v potřebných mezinárodních, celostátních a nadregionálních souvislostech.

V rámci těchto prací se zejména vyhodnocují požadavky a podněty vyplývající z:

- mezinárodních závazků České republiky a z podmínek začlenění České republiky do evropských struktur (zejména z mezinárodních dohod);
- územně plánovacích dokumentů Rady Evropy, EU a mezinárodní spolupráce (Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu, Evropské perspektivy územního rozvoje, Vision Planet);
- dokumentů územního rozvoje sousedních států;
- resortních koncepcí, strategií, politik a dalších dokumentů ústředních orgánů státní správy;
- krajských dokumentů (programů rozvoje krajů, územních plánů velkých územních celků a dalších relevantních dokumentů krajů);
- základních demografických, sociálních a ekonomických údajů a výhledů.

Pro práci na Politice územního rozvoje je potřeba zajistit účinnou součinnost zúčastněných subjektů, spolupracujících na zpracování tohoto dokumentu, již při zajištění předání příslušných podkladů zpracovateli. Tato součinnost je dále nezbytná při posouzení konečných výstupů.

V průběhu prací budou informovány o zpracování Politiky územního rozvoje sousedící státy s ČR a budou požádány o poskytnutí jejich celostátních nástrojů územního plánování pro koordinaci.

V rámci zpracování Politiky územního rozvoje bude vládou ustaven Koordinační výbor, který bude sloužit zejména pro koordinaci stanovisek ministerstev, jiných ústředních orgánů státní správy a krajů a k projednávání vzájemných územních vazeb a dopadů záměrů do území. Tento výbor se bude skládat ze zástupců příslušných ministerstev, dalších ústředních orgánů státní správy a krajů. V Koordinačním výboru budou mít příslušná ministerstva, další ústřední orgány státní správy a kraje vždy jednoho zástupce. Tito zástupci budou mít prostor pro ovlivňování připravovaného dokumentu.

Dále bude ustaven tzv. Konzultační výbor, který bude tvořen výkonnými úředníky krajů s kompetencí pro územní plánování a odbornými úředníky ministerstev a dalších ústředních správních úřadů. Účelem Konzultačního výboru je zajišťovat součinnost krajů a ministerstev při zpracování Politiky územního rozvoje, zajišťovat součinnost při poskytování relevantních podkladů a připravovat návrhy řešení zjištěných problémů.

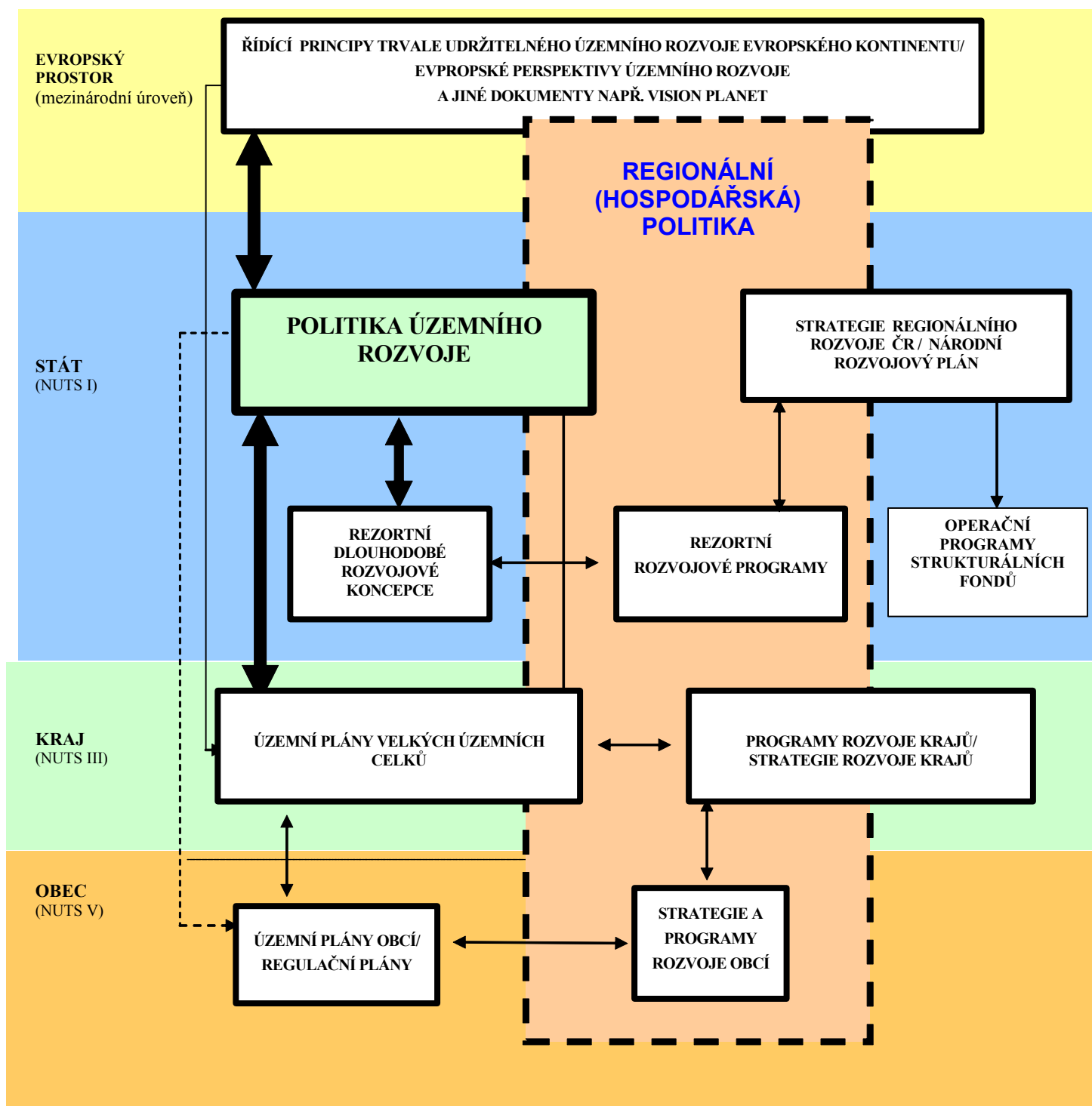
Koordinační výbor bude rozhodovat o předložených návrzích Konzultačního výboru.

Kontrolu průběhu a kvality etap zpracování Politiky územního rozvoje bude kontrolovat a ovlivňovat jak Koordinační výbor a Konzultační výbor.

3. Harmonogram průběhu prací na Politice územního rozvoje

Ustavení Koordinačního výboru	31.12.2004
Zpracování návrhu Politiky územního rozvoje a zahájení projednávání s ministerstvy, dalšími ústředními orgány státní správy, kraji a veřejností	30.6.2005
Předložení návrhu Politiky územního rozvoje vládě ke schválení	31.5.2006

Schéma vazeb politiky územního rozvoje a regionální hospodářské politiky

Zdroj: <http://www.mmr.cz>

Poznámka: ve schématu nejsou zahrnuty vazby na dokumenty vztahující se k úrovni NUTS II (regiony soudržnosti), vzhledem k tomu, že pro tuto úroveň neexistuje územně plánovací dokumentace. Je však nutné počítat i s touto úrovní zejména ve vztahu na dokumenty Regionální operační programy.

Příloha 13: Vymezení okruhů kompetencí přeneseného výkonu státní správy, přenesených na obce s rozšířenou působností v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů²³

Na základě zákona 320/2002 Sb., ze dne 13. června 2002, o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.

* * *

Změna zákona č. 168/1999 Sb., o **pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla** a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). Působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo městským částem podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 20/1987 Sb., o **státní památkové péči**. Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 100/1988 Sb., o **sociálním zabezpečení**. Působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 114/1988 Sb., o **působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 582/1991 Sb., o **organizaci a provádění sociálního zabezpečení**. Působnost stanovená obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona je výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 117/1995 Sb., o **státní sociální podpoře**. Působnost stanovená krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona je výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 359/1999 Sb., o **sociálně-právní ochraně dětí**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 48/1997 Sb., o **veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů**. Působnosti stanovené krajskému úřadu

²³ V této příloze jsou zachyceny jednotlivé zákony, které byly upraveny v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů a kdy kompetence okresních úřadů byly alespoň částečně přeneseny na obce s rozšířenou působností; dále jsou uvedeny i případně další orgány, na něž byl současně přenesen výkon státní správy spolu s obcemi s rozšířenou působností.

Pokud nebyla působnost okresních úřadů alespoň částečně přenesena na obecní úřad s rozšířenou působností, není zde příslušná oblast uvedena.

nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 167/1998 Sb., **o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů**. Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje **občanský zákoník**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo pověřenému obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 94/1963 Sb., **o rodině**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, matričnímu úřadu, obecnímu úřadu nebo starostovi, zástupci starosty nebo pověřenému členu zastupitelstva obce podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 99/1963 Sb., **občanský soudní řád**. Působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 200/1990 Sb., **o přestupcích**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, úřadům městských částí hlavního města Prahy, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 40/1993 Sb., **o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, úřadu městské části hlavního města Prahy, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 41/1993 Sb., **o ověřování shody opisů** nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu okresními a obecními úřady a o vydávání potvrzení orgány obcí a okresními úřady. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, Magistrátu hlavního města Prahy nebo magistrátům měst Brna, Ostravy a Plzně podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 119/2002 Sb., **o střelných zbraních a střelivu** a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních). Působnost stanovená obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona je výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 325/1999 Sb., **o azylu** a o změně zákona č. 283/1991 Sb., **o Policii České republiky**, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu). V § 89 odst. 2 se slova "okresní úřad" nahrazují slovy "obecní úřad obce s rozšířenou působností" a na konci odstavce 2 se doplňuje věta, která zní: "Působnost stanovená krajskému úřadu a

obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona je výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 328/1999 Sb., **o občanských průkazech**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, úřadu městské části hlavního města Prahy, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně nebo obecnímu úřadu pověřenému vedením matrik podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 329/1999 Sb., **o cestovních dokladech** a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech). Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, úřadu městské části hlavního města Prahy, magistrátům měst Brna, Ostravy a Plzně nebo obecnímu úřadu pověřenému vedením matrik podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 133/2000 Sb., **o evidenci obyvatel a rodných číslech** a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel). Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, městským částem hlavního města Prahy, městským částem nebo městským obvodům měst Brna, Ostravy a Plzně a obecním úřadům podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 239/2000 Sb., **o integrovaném záchranném systému** a o změně některých zákonů. Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem státní správy v přenesené působnosti.

Změna zákona č. 240/2000 Sb., **o krizovém řízení** a o změně některých zákonů (krizový zákon). Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo hejtmanovi nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo starostovi obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu nebo starostovi podle tohoto zákona jsou výkonem státní správy v přenesené působnosti.

Změna zákona č. 301/2000 Sb., **o matrikách, jménu a příjmení** a o změně některých souvisejících zákonů. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, Magistrátu hlavního města Prahy, úřadu městské části hlavního města Prahy, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně, úřadům městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 273/2001 Sb., **o právech příslušníků národnostních menšin** a o změně některých zákonů. Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 570/1991 Sb., **o živnostenských úřadech**. § 1 Živnostenskými úřady jsou obecní živnostenské úřady, kterými jsou odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností,...

Změna zákona č. 50/1976 Sb., **o územním plánování a stavebním řádu** (stavební zákon). Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, Magistrátu hlavního města Prahy, úřadu městské části hlavního města Prahy, magistrátu nebo úřadu městské části nebo úřadu městského obvodu územně členěného

statutárního města, městskému nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 248/2000 Sb., **o podpoře regionálního rozvoje**. § 13a Pověřené obecní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností zajišťují dílčí úkoly spojené s procesem podpory regionálního rozvoje, zejména jsou povinny na žádost ministerstva nebo kraje poskytnout nezbytnou součinnost při přípravě a realizaci strategie regionálního rozvoje, státních programů regionálního rozvoje a programů rozvoje územního obvodu kraje.

Změna zákona č. 449/2001 Sb., **o myslivosti**. Čl. LXXV, 4. V § 57 odst. 3 až 5 se slova "pověřené obecní úřady v přenesené působnosti" nahrazují slovy "obecní úřady obcí s rozšířenou působností". V § 60 se slova "pověřené obecní úřady v přenesené působnosti" nahrazují slovy "obecní úřady obcí s rozšířenou působností". V § 61 odst. 2 se slova "pověřené obecní úřady v přenesené působnosti" nahrazují slovy "obecní úřady obcí s rozšířenou působností". V § 69 odst. 6 se slova "pověřené obecní úřady v přenesené působnosti" nahrazují slovy "obecní úřady obcí s rozšířenou působností".

Změna zákona č. 229/1991 Sb., **o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, Magistrátu hlavního města Prahy nebo magistrátům měst Brno, Ostrava a Plzeň podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 39/1993 Sb., **o pokutách a sankcích za nedodržování zákonů upravujících transformaci zemědělských družstev a nápravu majetkových křivd v oblasti vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku**. Působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 289/1995 Sb., **o lesích** a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon). Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 166/1999 Sb., **o veterinární péči** a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon). Působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 254/2001 Sb., **o vodách** a o změně některých zákonů (vodní zákon). Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 274/2001 Sb., **o vodovodech a kanalizacích** pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích). Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 219/1999 Sb., **o ozbrojených silách České republiky**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 111/1994 Sb., **o silniční dopravě**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, Magistrátu hlavního města Prahy, magistrátům statutárních měst nebo obecnímu

úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 13/1997 Sb., **o pozemních komunikacích**. Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 247/2000 Sb., **o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů**. Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 361/2000 Sb., **o provozu na pozemních komunikacích** a o změnách některých zákonů. Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 56/2001 Sb., **o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích** a o změně zákona č. 168/1999 Sb., **o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla** a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 114/1992 Sb., **o ochraně přírody a krajiny**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, pověřenému obecnímu úřadu, obecnímu úřadu, magistrátům statutárních měst nebo úřadům městských částí hlavního města Prahy podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 334/1992 Sb., **o ochraně zemědělského půdního fondu**. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, pověřenému obecnímu úřadu, Magistrátu hlavního města Prahy nebo úřadu městské části hlavního města Prahy podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 185/2001 Sb., **o odpadech** a o změně některých dalších zákonů. Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 89/1995 Sb., **o státní statistické službě**. § 25 odstavec 2 zní: Přestupek projedná obecní úřad obce s rozšířenou působností místně příslušný podle místa pravidelného pracoviště pracovníka orgánu vykonávajícího státní statistickou službu, v ostatních případech podle místa trvalého pobytu osoby, která povinnost mlčenlivosti porušila. Působnost stanovená obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona je výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 241/2000 Sb., **o hospodářských opatřeních pro krizové stavy** a o změně některých souvisejících zákonů. Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 18/1997 Sb., **o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření** (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů. Působnosti stanovené

krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Změna zákona č. 72/2000 Sb., **o investičních pobídkách a o změně některých dalších zákonů**. V § 2 odst. 4 se slova "měla být realizována v okrese nebo okresech" nahrazují slovy "měla být realizována ve správním obvodu obce s pověřeným obecním úřadem nebo ve správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem, v okrese nebo v okresech".

Příloha 14: Přehled zařazení odborů regionálního rozvoje ve struktuře obecních úřadů s rozšířenou působností v Moravskoslezském kraji a v kraji Vysočina

Moravskoslezský kraj

Obecní úřad s rozšířenou působností	Existence odboru regionálního rozvoje ve struktuře obecního úřadu
Bílovec	-
Bohumín	-
Bruntál	Odbor regionálního rozvoje a cestovního ruchu
Český Těšín	Referent koncepce rozvoje města
Frenštát pod Radhoštěm	-
Frýdek-Místek	Odbor územního a ekonomického rozvoje
Frýdlant nad Ostravicí	Odbor regionálního rozvoje a stavební úřad
Havířov	Odbor územního rozvoje
Hlučín	Odbor školství, kultury a regionálního rozvoje
Jablunkov	-
Karviná	-
Kopřivnice	-
Kravaře	Odbor regionálního rozvoje
Krnov	Odbor regionálního rozvoje
Nový Jičín	-
Odry	-
Opava	-
Orlová	Odbor rozvoje a investic
Ostrava	Odbor ekonomického rozvoje
Rýmařov	Odbor životního prostředí a regionálního rozvoje
Třinec	-
Vítkov	-

Kraj Vysočina

Obecní úřad s rozšířenou působností	Existence odboru regionálního rozvoje ve struktuře obecního úřadu
Bystřice nad Pernštejnem	-
Havlíčkův Brod	Odbor rozvoje města
Humpolec	-
Chotěboř	Oddělení kultury a regionálního rozvoje
Jihlava	Odbor rozvoje města
Moravské Budějovice	Odbor regionálního rozvoje
Náměšť nad Oslavou	Odbor výstavby a územního rozvoje
Nové Město na Moravě	Odbor regionálního rozvoje územ. plánu a stav. Řádu
Pacov	-
Pelhřimov	-
Světlá nad Sázavou	Odbor majetku, investic a regionálního rozvoje
Telč	Odbor rozvoje a územního plánování
Třebíč	Odbor rozvoje a územního plánování
Velké Meziříčí	Odbor výstavby a regionálního rozvoje
Žďár nad Sázavou	Odbor rozvoje a územního plánování

Poznámka: Pro činnosti v oblasti regionálního rozvoje u některých obecních úřadů nejsou zřízeny samostatné odbory či oddělení, ale tuto činnost vykonává pracovník některého z odborů; v organizačních řádech některých obcí tato činnost není patrná.

Příloha 15: Zápisy ze seminářů

Popis problémů i návrhy řešení jsou názory účastníků, nikoli autorů. Jedná se o zápisy z pracovních schůzek, na kterých byly diskutovány názory účastníků těchto seminářů na problémy řízení regionální a místní správy. Tyto názory byly zaznamenávají pohledy účastníků, nemusí být fakticky správné a objektivní.

a) Ostrava, Moravskoslezský kraj

Zápis z workshopu dne 9.3.2005

Přítomni:

Městský úřad	Jméno	Funkce/odbor
Havířov	Bc. Radoslav Basel	odbor územního rozvoje
Nový Jičín	Ing. Karel Kozelský	oddělení rozvoje města
Třinec	RNDr. Věra Palkovská	místostarostka
Vítkov	Ing. René Kyšák	místostarosta
Karviná	Ing. Zbyněk Gajdacz	vedoucí odboru místního hospodářství
Karviná	Ing. Helena Bogoczová	vedoucí odboru správy majetku

Oblasti s největšími problémy:

1. Vztahy a postavení obce v rámci regionálních struktur (kraj, ORP, mikroregiony)

Centralizace na kraj - kdysi se řešily různé problémy na okresní úrovni, dnes se musí určité problémy řešit na kraji. **Řešení:** problémy řešit na úrovni ORP.

Problém měst, která jsou v těsné blízkosti jiného kraje. **Řešení:** měly by se zde řešit projekty, které nejsou územně omezeny.

Kraj je vnímán jako nadřízený orgán, který rozhoduje, ale neslyší (kraj se nezajímá o to, co se nachází v rozvojových plánech měst). **Řešení:** kraj by měl zahrnout do svých plánů priority a cíle rozvojových plánů měst.

- Kraj neustále čeká na svěření financí a působností.
- Stát poskytuje městům peníze na úředníky dle tabulek, ale města nedostávají peněžní prostředky na technické vybavení (např. počítač), vzdělávání (zkoušky odborné způsobilosti). To vše platí město samo.
- Pověřené obce zajišťují státní správu, na kterou jim stát jen přispívá, tzn. že část (vlastních) finančních prostředků města kryje i potřeby státu, tím se nedostává na vlastní rozvoj města
- Koordinace v celé řadě oblastí neexistuje nebo jde jen ztěžka.
- Každý orgán je ze zákona samostatný a vše závisí pouze na vztahu lidí.
- Legislativní postavení měst neodpovídá jejich neformálnímu významu a roli, kterou hrají pro okolní obce.

- Problémy při sdružování obcí při snaze dosáhnout mimorozpočtových zdrojů (každá obec má jiné priority). Neochota větších obcí vstupovat do mikroregionálních struktur.

2. Orgány obce, rada, zastupitelstvo - vzájemná spolupráce

Zastupitelstvo by mělo projít právním minimem (alespoň znalost zákona o obcích).

Řešení: z úrovně kraje? Iniciativa politických stran? Školení? Vytvoření „kuchařky - rukověti“ pro nové zastupitele.

Kolektivní odpovědnost – dnes nese právní odpovědnost pouze vedení města. **Řešení:** odvolávání přímo na jméno.

Odpovědnost neuvolněných radních. **Řešení:** jejich pravomoce zachytit v legislativě.

Mandát je pouze 4 roky, proto města nemohou dělat velké časově náročné projekty.

Řešení: delší funkční období.

- Kvalita volených zástupců je veskrze diskutabilní (slabá).
- Velký sklon volených představitelů k populismu.
- Zdoluhavý proces schvalování: současná právní úprava, která nařizuje schvalovat RM každou smlouvu má pro řízení města spíše negativní důsledek. RM se zabývá formálním schvalováním místo aby se zabývala řízením města. **Poznámka:** problém jen některých měst.

3. Strategie a plány rozvoje obce

- Strategie rozvoje jsou dobrovolné, ale povinné při žádosti o dotace (MMR, MPSV, EU).

Kraje by měly vycházet ze strategických plánů měst.

- Vytvoření struktury, jak by měl strategický plán vypadat. Nyní každý strategický plán vypadá úplně jinak. **Řešení:** „kuchařka - rukověť“ – osnova plánů.
- Strategické plány buď úplně chybí nebo je jejich pořízení oddalováno. Když už společenský tlak donutí Radu a Zastupitelstvo města strategie pořídit, jsou často realizovány jen ty části, které vyhovují většině.
- Problém při schvalování plánů pro delší časový horizont. Strategické plány v časovém období 3 – 5 let a často až 10 let jsou modelovány vlivem politického záměru.
- Strategické plány jsou limitovány zdroji financování. Ty jsou v současné době tak malé, že městům nezbývá dostatek financí na realizaci svých plánů, navíc jsou zdroje jako dotace a jiné dosti nejisté.

4. Investice, majetek obce a jeho správa – dostupnost a informace o zdrojích, zadluženost, veřejné zakázky

Informace o zdrojích jsou dostupné různými kanály.

Zadluženost obcí – účastníci nevnímají jako problém.

- Chybí ekonomičtí manažeři na radnicích mající autoritu, kterou je většina ochotna akceptovat.
- Tendence v některých městech – nezadlužovat se, hromadit majetek bez ohledu na zdroje a využití.
- Schizofrenní přístup při rozhodování o majetkových záležitostech – jsou zastoupeni všichni občané?
- Není - li jasné pořadí důležitosti, společensky odsouhlasené, jsou investice často náhodné. Do některých investic se naopak obec vůbec nechce pustit.
- Správa majetku bývá často v rukou externích subjektů - dochází k deformaci údajů o skutečném stavu.
- Informace z MMR přicházejí do měst se zpožděním. Nastávají tak pro obce krátké termíny pro zpracování žádostí, někdy jsou až nereálné. **Doporučení:** zkrácení lhůty pro MMR (pro doručení informace z centra).
- Veřejné zakázky – zadávání je časově a administrativně náročné. **Řešení:** přípravu veřejných soutěží týkajících se velkých projektů zadat externí firmě a sjednotit pravidla Ministerstva financí s Úřadem pro hospodářskou soutěž a CzechInvestem.
- Přebujelá byrokracie a nedostupnost finančních zdrojů z dotačních titulů znesnadňuje městům, alespoň těm malým, na tyto finanční prostředky dosáhnout.

5. Personalistika, organizace práce

Kvalitní vzdělávání. **Řešení:** specializace – manažerské kurzy pro vedoucí odborů.

Změna struktury: obsahová náplň kurzů.

Organizace práce je nejslabším článkem měst (zpětná vazba sice je, ale jakoby to nikdo neslyšel), problém hodnocení. **Řešení:** mělo by to být věcí tajemníka.

Špatná motivace. **Řešení:** firemní kultura (finanční motivace nelze díky tabulkám).

Výběrové řízení: v některých městech se výběrového řízení účastní pouze politici. **Řešení:** měli by se jich účastnit i vedoucí odborů (např. Třinec – je tam i psycholog nebo např. u zadávání veřejných zakázek musí být určité procento odborníků, mělo by to být i u výběrového řízení zaměstnanců).

Personální audit: cílem by nemělo být snížení počtu zaměstnanců, ale náplň činnosti. **Řešení:** Tajemník by měl odhadnout, kdo dobře pracuje, zda se úkoly plní.

5. Komunikace s veřejností, využívání informačních technologií

- Problémy při sběru dat, zejména o stávajících podnikatelských subjektech působících na území města.
- Spolupráce veřejného a soukromého sektoru – PPP legislativa, která to upravuje – první změny se začínají objevovat. Nutná podpora.
- Nedostatečná aktualizace webových stránek Moravskoslezského kraje a MMR ČR.

- Radniční politiky veřejnost a její potřeby nezajímají – mají jiné priority, my rozhodujeme. Jasná arogance moci. Výsledkem je nezájem veřejnosti o společenské dění.

Existuje tisk, sdělovací prostředky, internet – lidé si i přesto v některých městech stěžují, že informace nemají.

Doporučení: Třinec – setkání s veřejností – povídají si s občany o problémech s vedoucími odborů (tiskový mluvčí zde nemá smysl – odborná neznalost).

Doporučení: Třinec - kabelová televize (práce redaktorů, nikoliv města) – město jim sdělí, co se každý týden událo.

Elektronické podpisy – na straně měst bez problému, propojení databází.

6. Legislativní rámec regionálního rozvoje

Nová pravidla pro členy zastupitelstev obcí o střetu zájmu – „pravidla hry“ mají být nastaveny na počátku, nikoliv v průběhu.

Komunální politici se brání zodpovědnosti za rozvoj okolního regionu. Oni byli zvoleni svými voliči a jim odpovídají v obvodu své působnosti. Chybí koordinace, spolupráce, naopak často naschvály, neochota. Bude nutno legislativně upravit.

7. Územní plánování a stavební řád

Složitě stavební řízení podvazuje rozvoj města.

b) Jihlava, kraj Vysočina**Závěry z workshopu dne 4.4.2005, Jihlava**

Přítomni:

Město	Jméno	Funkce
Velké Meziříčí	Zuzana Villertová	Regionální rozvoj
Pelhřimov	Martina Kubisková	Regionální rozvoj
Pelhřimov	Davidová	Regionální rozvoj
Pelhřimov	M. Kubánek	Kancelář starosty
Nové město na Moravě	Vladimír Dobiáš	Regionální rozvoj
Světlá nad Sázavou	Lenka Svobodová	Regionální rozvoj
Světlá nad Sázavou	pí. Černohubová	Tajemnice MěÚ
Třešť	Ing. Vladislav Hynk	Technický odbor
Žďár nad Sázavou	Ilona Vráblová	Regionální rozvoj

Oblasti s největšími problémy:***1. Vztahy a postavení obce v rámci regionálních struktur (kraj, ORP, mikroregion)***

- Vztahy jsou nesystémové a roztříštěné, vznik nahodilých vztahů
- ORP nemají dle zákona žádné prostředky (nástroje) pro rozvoj spádové oblasti
- Mikroregiony nepokrývají celé území ORP
- Některá města jsou v mikroregionu neaktivní (např. Velké Meziříčí, vše je v Bystřici)
- Novoměstský mikroregion – jeden z neaktivnějších mikroregionů (je aktivní hlavně proto, že je snížena zátěž na starosty)
- Světlá nad Sázavou – mikroregion v rámci území „dvojky“ (POÚ), v rámci „trojky“ (ORP) není možný
- Informace z kraje přes ORP i mikroregion paralelně
- Občané velkých městech jsou dotčeni, že se město stará o občany jiných obcí
- Na krajích rozdělované dotace a granty jsou stále menší, do obcí přichází čím dál tím méně finančních prostředků a právě v malých obcích jsou na těchto dotacích nejvíce závislí

2. Orgány obce, rada, zastupitelstvo – vzájemná spolupráce

- Problémy se schvalováním – Rada versus Zastupitelstvo
- Naprostý nezájem o rozvoj mikroregionů a obcí spadající pod ORP
- Orgány obce nemají zkušenosti s regionálním rozvojem
- Složitě vztahy mezi odbory na úřadě

3. Strategie a plány rozvoje obce

- Zastupitelé některých měst nevidí důvod vlastnit dokument -strategii rozvoje
- Chybí především finanční nástroje pro tvorbu strategických plánů
- Kvalita strategií je snižována nezájmem obyvatel
- Problém expertního zpracování – nejsou zahrnuty potřeby lidí (chybí komunitní složka)
- MMR – mělo by propagovat strategické plánování
- Dlouhodobý dokument versus čtyřleté volební období
- Kompatibilita strategických plánů (obce – ORP – kraj)

4. Investice, majetek obce a jeho správa – dostupnost a informace o zdrojích, zadluženost, veřejné zakázky

- Nedostatek financí
- Výkazy o dluhové službě – když mají málo dluhů, tak nedostanou dostatek dotací, oproti např. městům s dluhy
- Problém kofinancování, úvěrování – banky nepovažují obce a neziskové organizace (nemluvě o mikroregionech) za partnery – řešení: krajské záruky
- Složitá administrativa při vyřizování dotací EU
- Veřejné zakázky – velká administrativa (některá města litují, že dostala dotace z PHARE)
- Nepřehlednost zákona o veřejných zakázkách – konflikt výkladu Ministerstva financí a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže
- Absence kvalitní databáze dotací pro malé obce
- Málo firem pomáhajících obcím s dotacemi, dominantní postavení regionální rozvojové agentury
- Nejsou prováděny pasporty místních komunikací

5. Personalistika, organizace práce

- Některá města (ORP) si neuvědomují, že pod ně spadá spousta obcí a preferují práci přímo pro město
- Některá města (např. Pelhřimov) nemají odbor regionálního rozvoje, pouze oddělení spadající pod kancelář starosty
- Pro regionální rozvoj nejsou odborníci. Řešení: školení (např. zahrnout v rámci povinných školení), doporučení: Akreditace agentur
- Školení se nekonají v Jihlavě, ale ve vzdálenějších městech

- Chybí odborné kurzy – projektové řízení, LEADER atd.
- Výběrová řízení: chybí profesionální personální management

6. Komunikace s veřejností, využívání informačních technologií

- Nesystémová práce s veřejností
- Úředníci nevyužívají IT na 100 % - např. GIS, katastr nemovitostí
- Některé obce mají problém s využíváním IT – neumí s nimi pracovat
- Menší obce nemají dostatek informací o různých programech, musí sami složitě vyhledávat informace. Informace jdou jen na ORP, níže ne. Návrh řešení: ISO systém
- Problémy komunikace s veřejností nejsou zásadní, ale chybí zpětná vazba. Způsoby komunikace s veřejností: ankety, setkání starosty s občany, dotazníková šetření, místní rozhlas, TV.
- Města neumí pracovat s veřejností
- IT – systémově špatně jsou elektronické podpisy (e-podatelný) „trojek“ pro menší obce – využití mikroregionů
- Spisová služba - náročné

7. Legislativní rámec regionálního rozvoje

- Mikroregiony – potíže se společným majetkem, získávání úvěrů
- Chybí legislativní rámec ORP pro regionální rozvoj
- Nedostatečná legislativa ve vztahu mezi ORP a jednotlivými obcemi
- Zákon o veřejných zakázkách- příliš složitý
- Není ideální legislativní úprava svazků obcí – vedení účetnictví atd.

8. Územní plánování a stavební řád

- Zákon o územním plánování – ORP by měla dělat územní plány menších obcí dle zákona, ale nemají na to lidi (a nemají finance na víc lidí) – to je rozpor se zákonem – proto chybějí územní plány malých obcí
- Je třeba zjednodušit vytváření změn ÚP
- Stavební zákon – nutné zjednodušení, zvláště u liniových staveb

Další problémy:

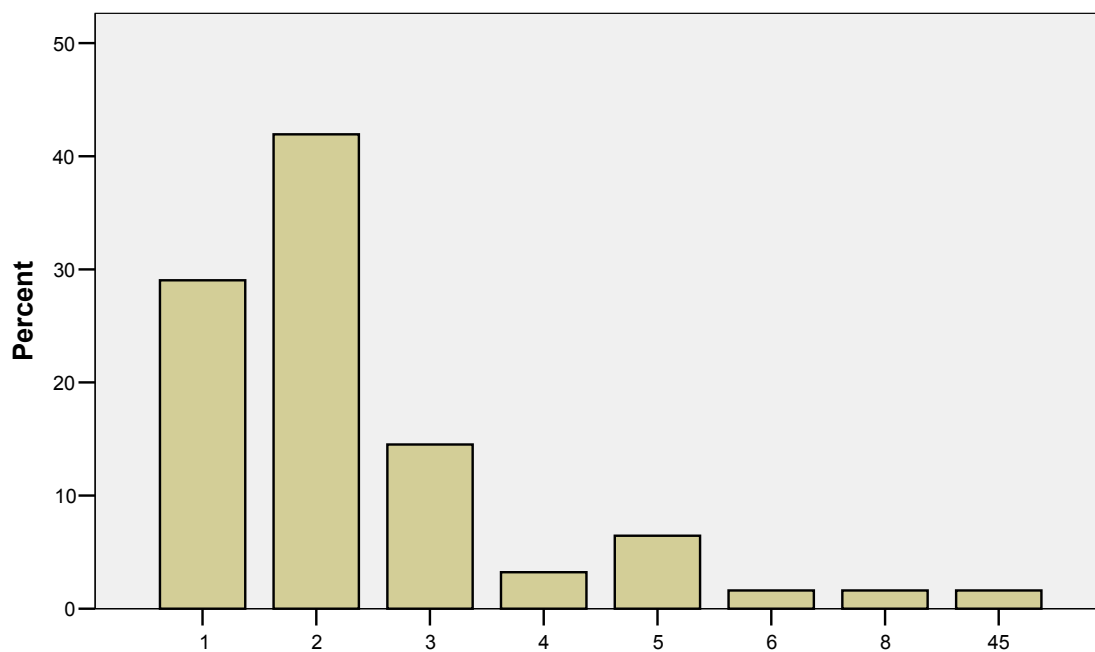
- MMR versus MZe – nejasné kompetence v oblasti podpory rozvoje venkova – některé aktivity se suplují, některé jsou opomíjeny
- Regionální rozvoj je na spojnici mezi státní správou a samosprávou a po reformě veřejné správy neexistuje jasné rozdělení kompetencí

Příloha 16: Dotazník k vybraným problémům

Tvorba územních plánů

Kolik máte pracovníků s odbornou způsobilostí vhodnou pro posouzení tvorby územních plánů

		Četnost	%	Platná %	Kumulativní %
Platná	1	18	26,5	29,0	29,0
	2	26	38,2	41,9	71,0
	3	9	13,2	14,5	85,5
	4	2	2,9	3,2	88,7
	5	4	5,9	6,5	95,2
	6	1	1,5	1,6	96,8
	8	1	1,5	1,6	98,4
	45	1	1,5	1,6	100,0
	Celkem	62	91,2	100,0	
Nezodpovězeno		6	8,8		
Celkem		68	100,0		

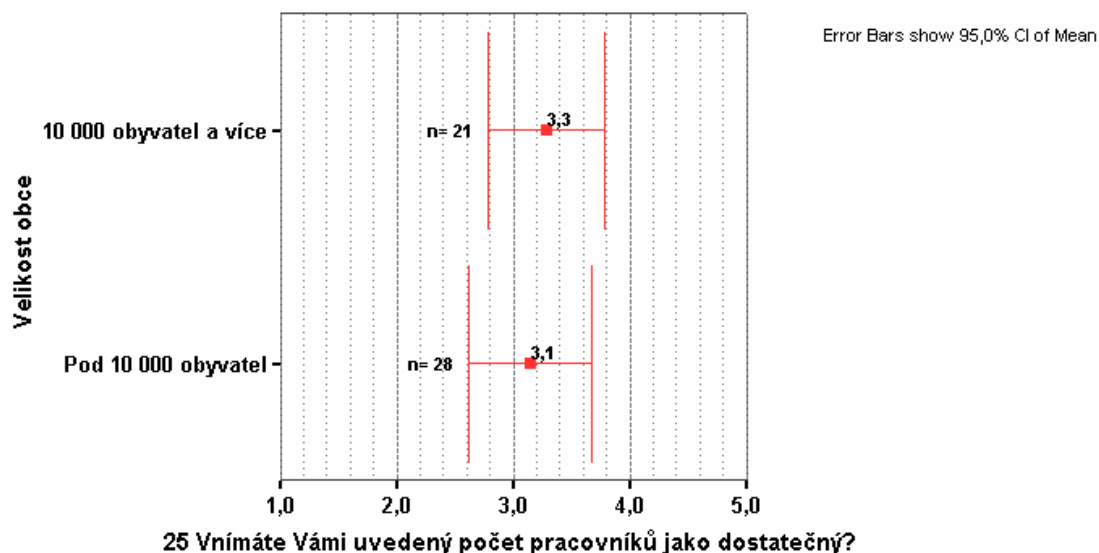
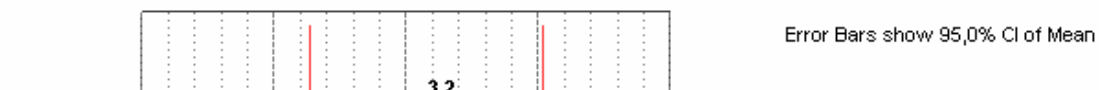
Vnímáte Vámi uvedený počet pracovníků jako dostatečný?

Statistika

N	Platná	49
	Nezodpovězeno	2
Průměr		3,20
Medián		3,00
Modus		4

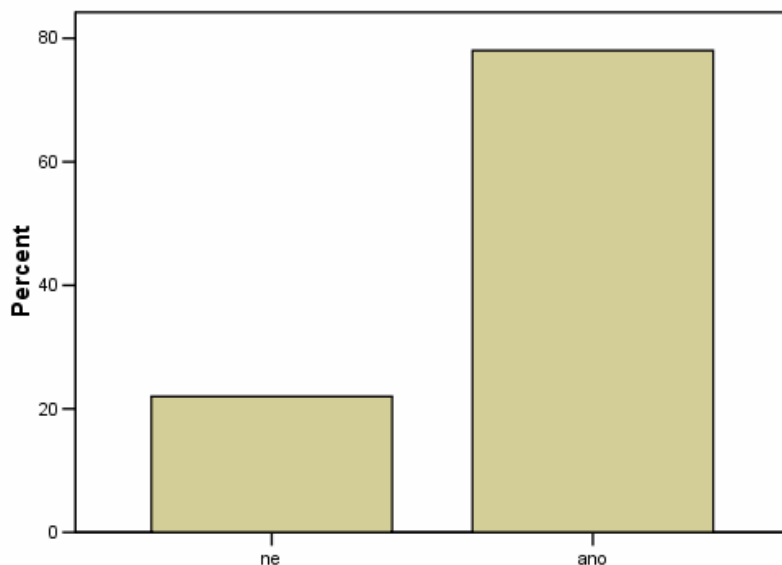
Frekvenční tabulka

		Četnost	%	Platná %	Kumulativní %
Platná	naprosto nedostačující	8	11,8	12,3	12,3
	2	13	19,1	20,0	32,3
	3	13	19,1	20,0	52,3
	4	20	29,4	30,8	83,1
	naprosto dostačující	11	16,2	16,9	100,0
	Celkem	65	95,6	100,0	
Nezodpovězeno		3	4,4		
Celkem		68	100		

Obracejí se na Vás menší obce s žádostmi o pomoc při tvorbě jejich územních plánů, protože nemají na úřadě potřebné odborníky?

		Četnost	%	Platná %	Kumulativní %
Platná	ne	11	21,6	22,0	22,0
	ano	39	76,5	78,0	100,0
	Celkem	50	98,0	100,0	
Nezodpovězeno		1	2,0		
Celkem		51	100,0		

Obracejí se na Vás menší obce s žádostmi o pomoc při tvorbě jejich územních plánů, protože nemají na úřadě potřebné odborníky?

Ne, protože:

- Bohumín má ve správním obvodu pouze jednu obec (Rychvald) a této obci pomáhá metodicky.
- důvody neznám
- Je to povinnost vykonávat funkci pořizovatele ÚPD pro obce v regionu. Obce se často obracejí, nyní 12
- Jsme obcí s pověřeným obecním úřadem. Funkce pořizovatelů ÚPD plní obce s rozšířenou působností
- Nedostatek odborných kapacit
- Nejsme pověřená obec 3. stupně
- Ze zákona nelze pořizování územních plánů vykonávat

Příloha 17: Klíčové oblasti a předměty působnosti kraje

Klíčová oblast: Péče o celkový sociálně-ekonomický rozvoj, řízení a správu kraje

Předmět působnosti	Působnost	Hodnocení
Řízení územního plánování	P	1
Pořizování územních plánů	P	1
Schvalování územně plánovací dokumentace pro území kraje	S	2
Vydávání obecně závazných vyhlášek kraje	S	1
Volba, zřizování a ustanovování orgánů kraje	S	1
Koordinace rozvoje území kraje	S	2
Zpracování strategie rozvoje kraje	S	3
Zpracování, schvalování, realizace a kontrola plnění programu rozvoje kraje	S	3
Zpracování sociálně-ekonomických analýz kraje, vnitrokrasjých komparací a specifikace vnitrokrasjých disparit	S	3
Vytipování mikroregionů se soustředěnou podporou kraje a státu	S	3
Výběr projektů určených pro finanční podporu v rámci rozvojových programů kraje	S	3
Výběr projektů určených pro finanční podporu v rámci operačních programů EU	S	3
Rozhodování o velkých investičních akcích financovaných ze státního rozpočtu a výrazně měnících určité charakteristiky území kraje	S	2
Rozhodování o vlastní investiční činnosti v rámci rozvojových programů kraje	S	1
Rozhodování o spolupráci s jinými kraji a o účasti v pracovních společenstvích s územními orgány jiných států	S	2
Zakládání a zřizování právnických osob a zařízení bez právní subjektivity	S	2
Rozhodování o účasti kraje v obchodních společnostech, obecně prospěšných společnostech a nadacích	S	2

Klíčová oblast: Péče o hospodářskou činnost a podnikání

Předmět působnosti	Působnost	Hodnocení
Koncepce pozemkových úprav a řízení jejich postupu	P	2
Rozhodování o zařazení lesů do kategorií	P	2
Plány pro lesy	P	1
Dozor nad dodržováním zákona o lesích	P	1
Vytváření podnikatelského prostředí pro reálnou hospodářskou činnost a podnikání	S	3
Zamezování nežádoucím hospodářským činnostem nepříznivě měnícím určité charakteristiky území či životní podmínky obyvatelstva	S	2
Využívání ekonomických nástrojů pro podněcování hospodářské činnosti	S	2
Výběr projektů určených pro finanční podporu v	S	3

rámcí rozvojových programů		
Řešení důsledků strukturálních změn v oblasti sociální a zaměstnanosti	S	3
Rozhodování o účasti v obchodních společnostech a výši majetkových vkladů	S	2
Rozhodování o budování podnikatelské infrastruktury pro podnikatele	S	3
Příprava a nabízení vybavených nemovitostí pro podnikání	S	2
Rozvoj a podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství a lesů	S	2
Podpora obnovy venkova a rozvoje živnostenského podnikání na venkově	S	3

Klíčová oblast: Služby v odvětví zdravotnictví, sociální péče, školství a kultury

Předmět působnosti	Působnost	Hodnocení
Ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi a protidrogová politika	P	1
Odborný dozor nad ochranou zdraví a dodržováním předpisů ve zdravotnických zařízeních	P	1
Výkon státní správy v sociálním zabezpečení	P	1
Výkon státní správy v předškolních zařízeních, školách a školských zařízeních	P	1
Financování předškolních zařízení, škol a školských zařízení	P	1
Přidělování dotace soukromým předškolním zařízením, školám a školským zařízením	S	2
Koncepce rozvoje státní památkové péče	P	1
Zachování a obnova kulturních památek v kraji	P	1
Řízení krajských muzeí, galerií, knihoven a divadel	P	1
Zřizování zdravotnických zařízení	S	2
Zřizování a správa zařízení sociální péče	S	2
Zřizování předškolních zařízení, škol a školských zařízení	S	2
Správa škol a školských zařízení	S	1
Zřizování krajských muzeí, galerií, knihoven a divadel	S	2
Standardní ekonomické a organizační uspokojování potřeb občanů v institucích odvětví, v nichž má zřizovatelskou funkci	S	1
Investiční politika při zabezpečování reprodukce v institucích odvětví, v nichž má zřizovatelskou funkci	S	2
Poskytování příspěvku na obnovu a zachování kulturních památek v majetku soukromých subjektů	S	2
Poskytování dotací nestátním organizacím a fyzickým osobám v oblasti mládeže a tělovýchovy, sociálních služeb, kultury, vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality apod.	S	3
Výběr projektů, určených pro podporu v rámci rozvojových programů	S	3

Klíčová oblast: Technické vybavení a obsluha území kraje

Předmět působnosti	Působnost	Hodnocení
Povolování zvláštního užívání silnic II. a III. třídy formou přepravy zvlášť těžkých nebo rozměrných předmětů	P	1
Rozhodování o zařazení pozemní komunikace do kategorie silnice II. a III. třídy	P	2
Rozhodování o zrušení silnice II. a III. třídy	P	1
Vykonávání působnosti silničního správního úřadu a speciálního stavebního úřadu ve věci silnic I. třídy	P	1
Projednávání přestupků a správních deliktů na dálnicích a silnicích	P	1
Rozhodování ve vodohospodářských věcech hraničních toků	P	2
Schvalování komplexních manipulačních řádů soustav vodohospodářských děl	P	2
Přijímání opatření za mimořádných situací, zejména při nedostatku vody a při havarijním zhoršení jakosti vody	S	3
Přímá správa silnic II. a III. třídy na svém území	S	2
Provádění investiční politiky kraje při zabezpečování reprodukce (výstavby a údržby) silnic II. a III. třídy	S	3
Zakládání a zřizování právnických osob a zařízení, příp. jejich rušení, v oblasti silničního hospodářství	S	2
Provádění rozboru stavu využití vodních zdrojů	S	2
Provádění investiční politiky kraje při zabezpečování reprodukce (výstavby a údržby) vodohospodářských sítí na území kraje	S	3
Řešení problémů obsluhy území kraje veřejnou dopravou v případech, přesahujících možnosti obcí	S	3
Zabezpečení dopravní obslužnosti regionální veřejnou dopravou	S	3
Výběr projektů, určených pro podporu v rámci rozvojových programů, v oblasti dopravní infrastruktury, energetických, spojových a vodohospodářských sítí	S	3

Klíčová oblast: Hospodaření s přírodními zdroji a složkami životního prostředí

Předmět působnosti	Působnost	Hodnocení
Zpracování prognóz a strategické ochrany přírody ve své územní působnosti	P	3
Zpracování koncepce ochrany přírody	P	3
Zpracování koncepce odpadového hospodářství	P	3
Vedení a zpracování evidence odpadů	S	2
Stanovení přepravních tras pro dopravu nebezpečných odpadů	S	2
Udělování autorizace k nakládání s nebezpečnými odpady právnickým nebo fyzickým osobám oprávněným k podnikání	P	1
Zpracování koncepce ochrany ovzduší	P	3
Kontrola dodržování imisních a depozičních limitů	S	1
Provádění dozoru na úseku ochrany ovzduší	P	1
Vyhlašování a odvolání vzniku a ukončení smogové situace, vydávání varovných a regulačních opatření k omezení emisí ze zdrojů znečišťování a kontrola jejich dodržování	P	3
Zpřístupňování informací o ovzduší veřejnosti v rozsahu zákona o ovzduší	P	1
Vydávání stanovisek k záměrům, které mohou výrazně ovlivnit čistotu ovzduší, zejména k prognózám rozvoje jednotlivých oborů a odvětví	S	2
Vytváření a využívání systému osvojování základních poznatků o životním prostředí a jeho ochraně vycházející z principů udržitelného rozvoje	S	3
Aktivní formy výchovy, osvěty a získávání informací o životním prostředí a jeho ochraně	S	3
Zajišťování přístupu k informacím o životním prostředí	S	2
Přímá správa a provádění politiky kraje při ochraně jednotlivých složek životního prostředí a využívání přírodních zdrojů	S	1
Zakládání a zřizování právnických osob a zařízení v oblasti životního prostředí	S	2
Poskytování dotací občanským sdružením, humanitárním organizacím a fyzickým osobám působícím v oblasti tvorby a ochrany životního prostředí	S	3
Výběr projektů, určených pro podporu v rámci rozvojových programů v oblasti tvorby a ochrany životního prostředí a využívání přírodních zdrojů	S	3
Vydávání varovných a regulačních opatření k ochraně proti živelním pohromám, zejména proti povodním	S	3

Klíčová oblast: Alokace výdajů veřejných rozpočtů

Předmět působnosti	Působnost	Hodnocení
Hospodaření s majetkem kraje a finančními prostředky kraje	S	1
Stanovení územních přírážek k dani z příjmů v kraji (kromě nejnižší úrovně daně z příjmu)	S	3
Poskytování dotací a půjček obcím z prostředků kraje	S	3
Sestavování rozpočtu kraje na příslušný kalendářní rok, hospodaření podle něj a vyúčtování hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok po jeho ověření auditorem	S	1
Zřizování trvalých nebo dočasných peněžních fondů	S	2
Nabývání a převod nemovitých věcí, vč. vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů	S	1
Emise vlastních obligací (podle zvláštních předpisů)	S	3
Zastavování movitých věcí a nemovitostí	S	3
Vyhlašování veřejných zakázek financovaných z rozpočtu kraje a výběr zhotovitele	S	3
Finanční a majetkové záležitosti při spolupráci s jinými kraji	S	2
Výběr jednotky finančního servisu, která je pověřena prováděním finančních operací ve vztahu k alokovaným prostředkům pro regionální operační programy, resp. programy rozvoje kraje	S	2

Příloha 18: Specifika regionálního managementu při řešení klíčových problémů rozvoje kraje

Péče o celkový sociálně-ekonomický rozvoj, řízení a správu kraje

Klíčový problém rozvoje	Specifika řešení klíčového problému
Zpracování strategie rozvoje kraje	Zohlednění všech dosud přijatých dílčích strategických dokumentů v Zohlednění strategických dokumentů na národní úrovni Shromáždění námětů strategického charakteru od obcí a sdružení ve svém územním obvodu
Zpracování, schvalování, realizace a kontrola plnění programu rozvoje kraje	Zohlednění strategických dokumentů na krajské a národní úrovni Zohlednění všech dosud přijatých dílčích programových dokumentů v kraji Shromáždění námětů programového charakteru od obcí a sdružení obcí ve svém územním obvodu Zohlednění vnitrokrajských disparit v programu rozvoje kraje Zohlednění investičních titulů EU v programu rozvoje kraje Zohlednění programového období EU v PRK
Zpracování sociálně-ekonomických analýz kraje, vnitrokrajských komparací a specifikace vnitrokrajských disparit	Rozhodnutí o obsahu a rozsahu zpracování výběrových šetření mimo rámec ČSÚ Určení obsahu a rozsahu sociálně-ekonomické analýzy kraje a jejího účelu Určení předmětů vnitrokrajských komparací a úrovní komparovaných území (obce, mikroregiony, okresy)
Vytipování mikroregionů se soustředěnou podporou státu	Navrhování typu podporovaných mikroregionů (obec, skupina obcí, okres) Vytipování podporovaných mikroregionů nad rámec algoritmizovaného určení na úrovni státu Rozhodování o podpoře vytipovaných mikroregionů ze strany kraje nad rámec soustředěné podpory státu
Výběr projektů určených pro finanční podporu v rámci rozvojových programů kraje	Rozhodnutí o výši příspěvku kraje na rozvojové programy pro příslušné období Určení kritérií pro výběr projektů s finanční spoluúčastí EU a bez finanční spoluúčasti EU
Výběr projektů určených pro finanční podporu v rámci operačních programů EU	Určení způsobu výběru projektů v rámci NUTS2 pro příslušné období Rozhodnutí o rozdělení příspěvku EU na kraje tvořící NUTS2 pro příslušné období Určení priorit a zohlednění mikroregionů se soustředěnou podporou

Péče o hospodářskou činnost a podnikání

Klíčový problém rozvoje	Specifika řešení klíčového problému
Vytváření podnikatelského prostředí pro reálnou hospodářskou činnost a podnikání	Provádění cílově orientovaných průzkumů o úrovni podnikatelského prostředí pro reálnou hospodářskou činnost a podnikání Zpracování cílově orientovaných studií rozvoje určité oblasti podnikatelských aktivit (např. cestovního ruchu) na území kraje Určení oblastí podnikatelských aktivit, které budou ze strany kraje podporovány Určení institucionálního zázemí pro podporu podnikatelů (MSP) Podpora vybraných vzdělávacích programů pro podnikatele a manažery
Výběr projektů určených pro finanční podporu podnikatelských a inovačních aktivit	Rozhodnutí o výši příspěvku kraje na podpůrné programy pro podnikatele a inovace Určení kritérií pro výběr projektů podnikatelských a inovačních aktivit
Řešení důsledků strukturálních změn v oblasti sociální a zaměstnanosti	Provádění průzkumů a zpracování studií na řešení důsledků strukturálních změn Rozhodnutí o výši příspěvku kraje na řešení důsledků strukturálních změn Určení kritérií pro výběr projektů řešících důsledky strukturálních změn
Rozhodování o budování podnikatelské infrastruktury pro podnikatele	Vytváření katalogu investičních příležitostí na území kraje Určení lokalit pro budování podnikatelské infrastruktury, které budou podporovány ze strany kraje Marketingová propagace vybudované podnikatelské infrastruktury, která byla spolufinancována krajem
Podpora obnovy venkova a rozvoje živnostenského podnikání na venkově	Provádění cílově orientovaných průzkumů o situaci v obnově venkova a rozvoji živnostenského podnikání na venkově Zpracování cílově orientovaných studií k obnově venkova a rozvoji živnostenského podnikání na venkově Určení oblastí živnostenského podnikání, které budou ze strany kraje podporovány

Služby v odvětví zdravotnictví, sociální péče, školství a kultury

Klíčový problém rozvoje	Specifika řešení klíčového problému
Poskytování dotací nestátním organizacím a fyzickým osobám v oblasti mládeže a tělovýchovy, sociálních služeb, kultury, vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality apod.	Rozhodnutí o výši dotací pro uvedené účely na příslušný rok
	Určení priorit pro poskytování dotací ze strany kraje
Výběr projektů, určených pro podporu v rámci rozvojových programů	Rozhodnutí o výši příspěvku kraje na podpůrné programy v uvedených oblastech
	Provádění aktivit pro zajištění dalších prostředků (od podnikatelů, od státu, od EU)
	Určení kritérií pro výběr projektů v uvedených oblastech s finanční spoluúčastí EU a státu a bez této finanční spoluúčasti

Technické vybavení a obsluha území kraje

Klíčový problém rozvoje	Specifika řešení klíčového problému
Přijímání opatření za mimořádných situací, zejména při nedostatku vody a při havarijním zhoršení jakosti vody	Určení typů mimořádných situací a zásad jejich řešení
	Zásobování vodou z mimořádných zdrojů při nedostatku vody
	Rozhodování o řešení situace při havarijním zhoršení jakosti vody
Řešení problémů obsluhy území kraje veřejnou dopravou v případech, přesahujících možnosti obcí	Určování zásad pro obsluhu území kraje veřejnou dopravou
	Provádění cílově orientovaných průzkumů pro obsluhu území kraje veřejnou dopravou
	Rozhodnutí o výši příspěvku kraje pro obsluhu území veřejnou dopravou a zajišťování prostředků od dalších subjektů (od podnikatelů, od státu)
Výběr projektů, určených pro podporu v rámci rozvojových programů, v oblasti dopravní infrastruktury, energetických, spojových a vodohospodářských sítí	Rozhodnutí o výši příspěvku kraje na podpůrné programy v uvedených oblastech
	Provádění aktivit pro zajištění dalších prostředků (od podnikatelů, od státu, od EU)
	Určení kritérií pro výběr projektů v uvedených oblastech s finanční spoluúčastí EU a státu a bez této finanční spoluúčasti

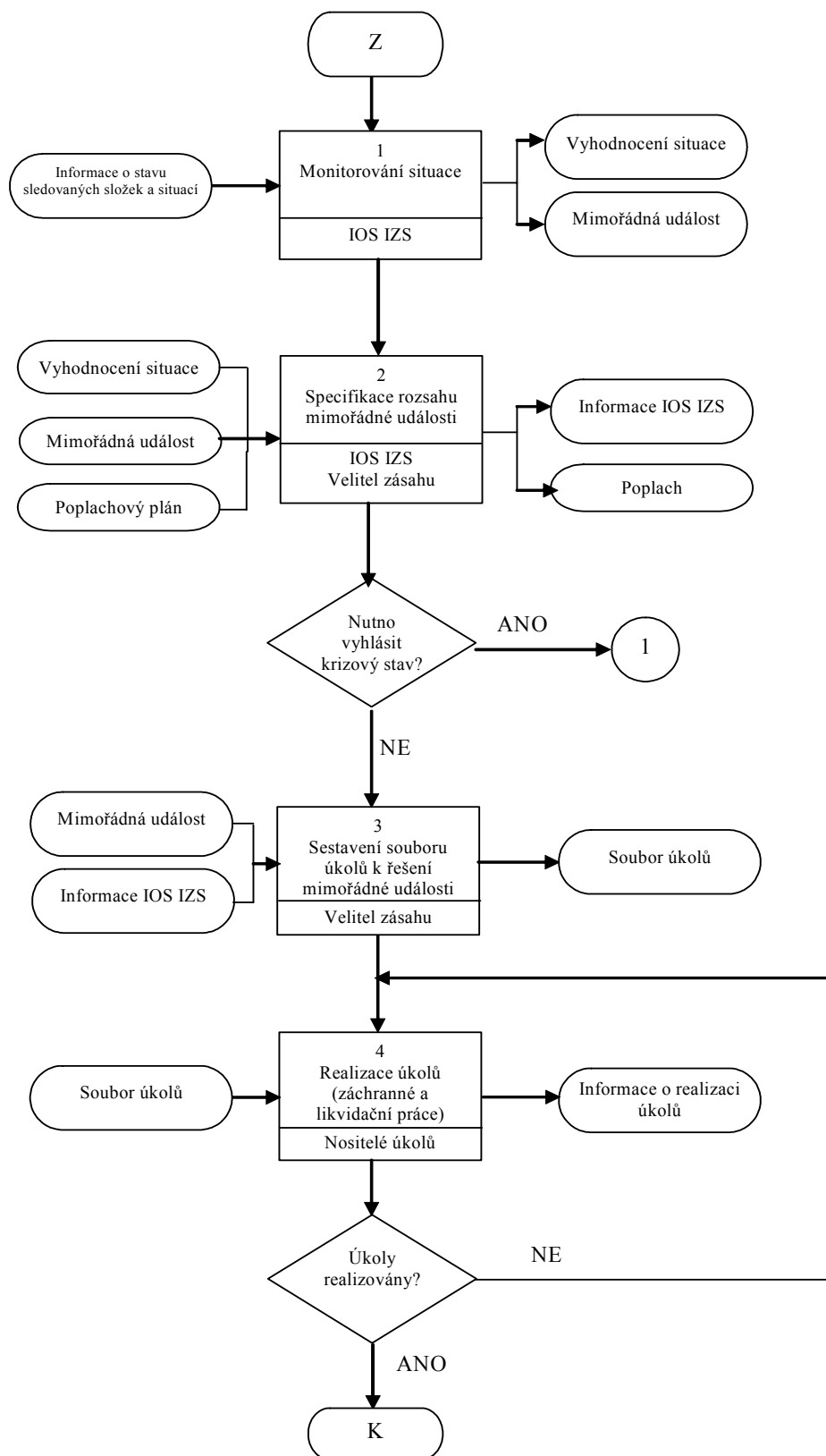
Hospodaření s přírodními zdroji a složkami životního prostředí

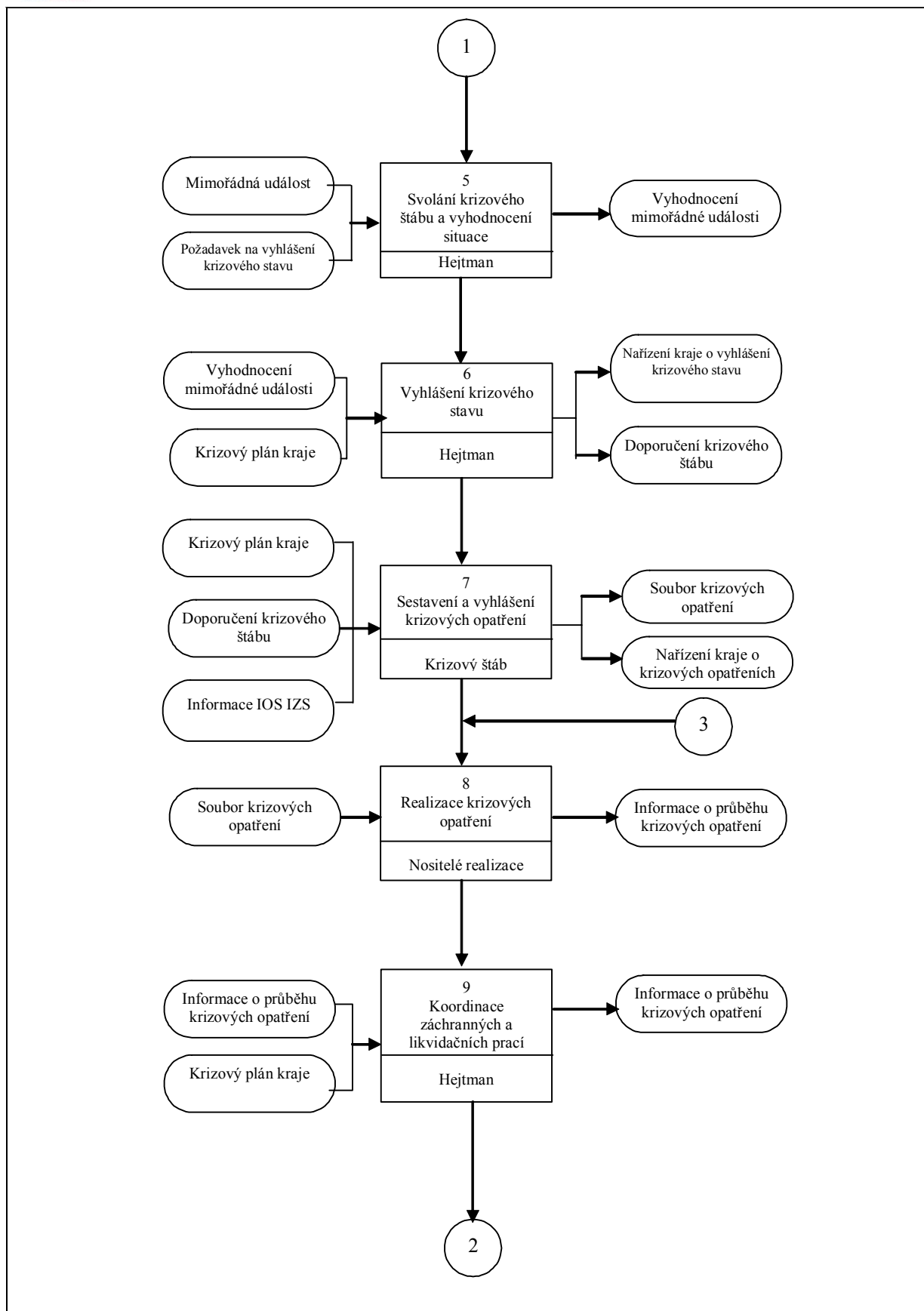
Klíčový problém rozvoje	Specifika řešení klíčového problému
Vyhlašování a odvolání vzniku a ukončení smogové situace, vydávání varovných a regulačních opatření k omezení emisí ze zdrojů znečišťování a kontrola jejich dodržování	Určení zásad pro řešení smogové situace Určení typů varovných a regulačních opatření k omezení emisí Určení situací řešitelných s pomocí státu
Poskytování dotací občanským sdružením, humanitárním organizacím a fyzickým osobám působícím v oblasti tvorby a ochrany životního prostředí	Rozhodnutí o výši dotací pro uvedené účely na příslušný rok Určení priorit pro poskytování dotací ze strany kraje
Výběr projektů, určených pro podporu v rámci rozvojových programů v oblasti tvorby a ochrany životního prostředí a využívání přírodních zdrojů	Rozhodnutí o výši příspěvku kraje na podpůrné programy v uvedené oblasti Provádění aktivit pro zajištění dalších prostředků (od podnikatelů, od státu, od EU) Určení kritérií pro výběr projektů v uvedené oblasti s finanční spoluúčastí EU a státu a bez této finanční spoluúčasti
Vydávání varovných a regulačních opatření k ochraně proti živelním pohromám, zejména proti povodním	Určení typů živelních pohrom a zásad jejich řešení Určení typů varovných a regulačních opatření a jejich použití Určení situací řešitelných s pomocí státu

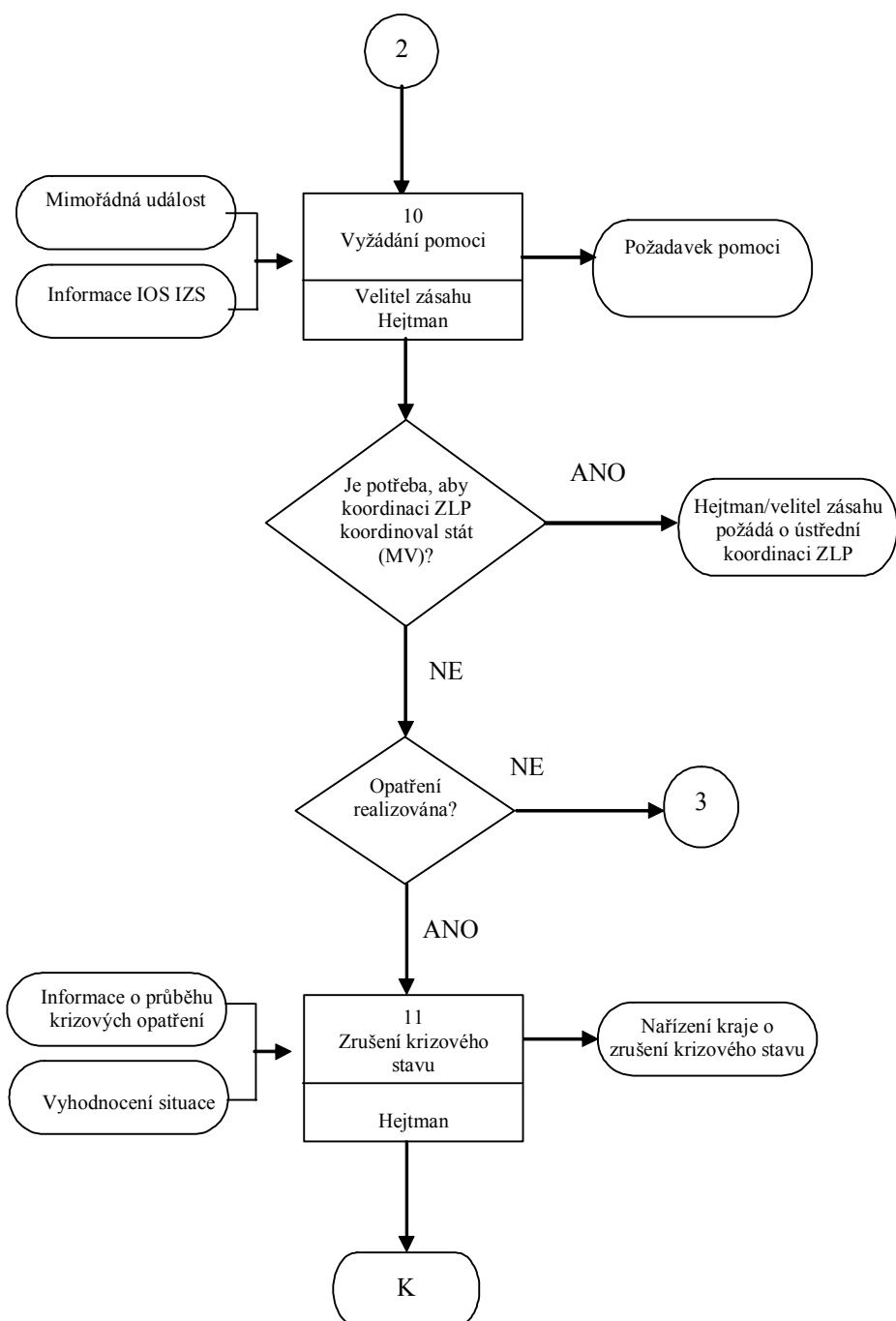
Rozpočet kraje a alokace výdajů veřejných rozpočtů

Klíčový problém rozvoje	Specifika řešení klíčového problému
Stanovení územních přírážek k dani z příjmů v kraji (kromě nejnižší úrovně daně z příjmu)	Stanovení zásad pro uplatňování územních přírážek k dani z příjmu v kraji Rozhodnutí o uplatnění územní přírážky k dani z příjmů v kraji pro dané období
Poskytování dotací a půjček obcím z prostředků kraje	Stanovení zásad pro poskytování dotací a půjček obcím z prostředků kraje Rozhodnutí o výši dotací a půjček obcím na příslušný rok
Poskytování dotací občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným právnickým a fyzickým osobám	Rozhodnutí o výši dotací pro uvedené organizace na příslušný rok Určení kritérií a priorit pro poskytování dotací ze strany kraje
Emise vlastních obligací (podle zvláštních předpisů)	Stanovení situací a důvodů pro emisi vlastních obligací kraje Rozhodnutí o termínu a výši emise vlastních obligací kraje
Zastavování movitých věcí a nemovitostí	Stanovení zásad pro zastavování movitých věcí a nemovitostí Rozhodnutí o jednotlivých případech zastavování věcí a nemovitostí
Vyhlašování veřejných zakázek financovaných z rozpočtu kraje a výběr zhotovitele	Stanovení zásad a pravidel vyhlašování veřejných zakázek Rozhodnutí o vyhlášení veřejné zakázky a kritérií výběru zhotovitele Rozhodnutí o pozastavení části platby za plnění předmětu veřejné zakázky

Příloha 19: Postupový diagram činností kraje za krizového stavu²⁴

²⁴ Komentář k diagramu je umístěn pod schématem

Komentář k diagramu

1 Monitorování situace

Na základě informací o stavu sledovaných složek a situací dochází k monitorování situace prostřednictvím IOS IZS, jejíž výstupem je vyhodnocení situace, popř. mimořádná událost (dle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS se mimořádnou událostí rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací).

2 Specifikace rozsahu mimořádné události

Na základě vyhodnocení situace provede IOS IZS nebo velitel zásahu specifikaci rozsahu mimořádné události. Informace o specifikaci směřuje k IOS IZS, popř. dojde k vyhlášení poplachu. V případě **prvního a druhého stupně** poplachu nemusí být hejtman informován. Vyhlášení **třetího stupně** poplachu oznamuje OPIS kraje hejtmanovi. Na základě žádosti velitele zásahu se oznamuje vyhlášení třetího stupně poplachu starostovi obce s rozšířenou působností. Vyhlášení **zvláštního stupně** poplachu oznamuje OPIS kraje hejtmanovi a starostovi obce s rozšířenou působností. Po vyhlášení zvláštního stupně poplachu krajské OPIS IZS povolává a nasazuje síly a prostředky z kraje, koordinuje mezikrajskou pomoc a informuje o vyhlášení zvláštního stupně poplachu GR HZS.

3 Sestavení souboru úkolů k řešení mimořádné události

Pokud není potřeba vyhlásit krizový stav, sestaví velitel zásahu soubor úkolů k řešení mimořádné události.

4 Realizace úkolů (ZLP)

Dochází k realizaci sestaveného souboru úkolů jejich nositeli (jedná se zejména o Hasičský záchranný sbor ČR, zdravotnická záchranná služba, Policie ČR a jednotky sborů dobrovolných hasičů). V případě, že úkoly jsou realizovány, mimořádná událost je ukončena. Pokud nedojde k realizaci úkolů, musí se postup opakovat dokud nebudou úkoly realizovány.

5 Svolání krizového štábu a vyhodnocení situace

Na základě požadavku na vyhlášení krizového stavu hejtman kraje svolává krizový štáb kraje a dochází k vyhodnocení situace a rozhodnutí o nutnosti vyhlášení krizového stavu.

6 Vyhlášení krizového stavu

Hejtman kraje vyhlásí krizový stav nařízením kraje o vyhlášení krizového stavu.

7 Sestavení a vyhlášení krizových opatření

Na základě krizového plánu kraje, informace IOS IZS a doporučení krizového štábu, Krizový štáb sestaví a vyhlásí krizová opatření, které mají rovněž povahu nařízení kraje.

8 Realizace krizových opatření

Jednotliví nositelé (viz bod 4) podle svých kompetencí realizují krizová opatření a informují o jejich průběhu.

9 Koordinace záchranných a likvidačních prací (ZLP)

Hejtman kraje podle zákona o IZS koordinuje ZLP a informuje o průběhu.

10 Vyžádání pomoci

Velitel zásahu nebo hejtman kraje jsou pověřeni vyžadovat pomoc. V případě, že koordinaci ZLP by měl koordinovat stát (Ministerstvo vnitra), hejtman nebo velitel zásahu požádá o ústřední koordinaci ZLP.

11 Zrušení krizového stavu

V případě, že krizová opatření nejsou realizovaná, musí se postup opakovat tak dlouho až dojde k jejich realizaci.

Podle informací o průběhu krizových opatření a na základě vyhodnocení situace hejtman kraje vydá nařízení kraje o zrušení krizového stavu.

Příloha 20: Využívání marketingu v regionálním a místním řízení – typy a koncepty

Rozbor provedený v Příloze 20 až 23 vychází z poznatků získaných zejména v Moravskoslezském kraji. Z iniciativy řady měst a samotného Krajského úřadu Moravskoslezského kraje byly (i za pomoci ústředních orgánů) uskutečněny některé zajímavé regionální aktivity, jejichž výsledkem jsou významné rozvojové dokumenty, koncepce, strategie a studie. Malým příspěvkem ke zvýšení této regionální akceschopnosti byl také kvalifikovaný průzkum zaměřený zavádění marketingu do správy a řízení rozvoje měst v Moravskoslezském kraji. Zařazením vybraných poznatků a zkušeností z těchto moravskoslezských aktivit do obecných regionálních rozvojových trendů, se otvírá prostor k diskusi o správnosti aplikace zvolených metod a postupů, o určité pozici Moravskoslezského kraje v regionální konkurenceschopnosti a nakonec i k diskusi o obecných otázkách týkající se „učících se region“ (*learnig region* 's).

Marketing je obecně úzce spojen s managementem. Obě ekonomické disciplíny se postupně stále více vzájemně propojují. Některé metody a postupy či nástroje se objevují u obou a jen historický pohled může pomoci k jednoznačnému přiřazení jedné z obou disciplín. Předmětem této kapitoly není nalezení jen a jen čistě marketingových atributů, ale veškerých těch, které marketing v regionální a municipální praxi používá, tzn. i atributů, které mohou jiní autoři zařadit (nebo je zařazují) mezi atributy manažerské.

Původně výslovně podnikové metody managementu a marketingu se stále více aplikují na podmínky správy a řízení územně správních celků. Zejména města v České republice rozšiřují využívání těchto moderních metod řízení. Vedou je k tomu zcela pragmatické důvody: nutnost řešit trvalé problémy programově pro budoucnost, získané zkušenosti z aplikací nových metod, participace a snaha zařadit se mezi úspěšné.

Východiska marketingu v regionech a obcích

Položení základů využívání marketingových a manažerských praktik v regionálním a municipálním rozvoji můžeme vypořádat ve dvou měnících se sektorech: jednak v rámci změn a vývoje veřejného sektoru a za druhé v rámci změn a vývoje podnikatelského sektoru. Jak ve vývoji teorií, tak ve vývoji praktických politik u obou disciplín samostatně lze oblasti společného přibližování, podstatu funkčnosti a dnešního uplatňování marketingu pro potřeby regionů a municipalit.

Keynesiánský přínos - institucionalizace a vlastní prostředí

Ve vývoji koncepcí regionálního rozvoje začal být v posledních dvou až třech desetiletích ke konci minulého století patrný odklon od exogenně založených přístupů k regionálnímu rozvoji k staronovým, vnitřní potenciál regionu zdůrazňujícím koncepcím. Nelze však konstatovat, že se jedná o pouhé "oprášení" původních endogenních přístupů. Spíše jde o přetransformovanou koncepci akcentující vytváření rámcových podmínek pro stimulaci endogenních rozvojových možností jednotlivých regionů.

V této době nastal posun k intervencionistickému keynesiánství, extrémně intervencionistickému socialistickému paradigmatu regionálního rozvoje, aby se nakonec objevil současné, moderní eklektické stádium teorií regionálního rozvoje, které je v

zásadě neintervencionistické, avšak snaží se o vytváření pro rozvoj vhodného regionálního prostředí (milieu). Intervenování se začíná rodit „zdola“ (zevnitř regionu, municipality) k okolnímu prostředí (k cílovým skupinám). Než došlo k intervenování až ve formě dnešního regionálního lobismu byly zaznamenány další etapy ve vývoji teorií a politik, které pokládaly základy uplatňování marketingu v rozvoj regionálním a municipálním. Regionální politika inspirovaná keynesiánstvím přinesla některé zásadní prvky.

Stupňuje se *význam regionálního prostředí* jako dostatečný prostor pro aktivity místních, resp. regionálních aktérů.

Za nejdůležitější prvek celého keynesiánského období (od počátku 50. let do poloviny 70. let dvacátého století) se považuje vytváření relativního souladu transformace systémových makrostruktur. Keynesiánci byly k uznávanému, ale selhávajícímu tržnímu mechanismu prosazovány státní intervence do ekonomiky, které pro regiony vytvořily přibližně rovnoměrné podmínky s ohledem na systémové makrostruktury. Pomoci nich se začínaly objevovat aktivity lokálních či regionálních aktérů jako objektivnější odrazit ve vývoji jednotlivých regionů. Některé země (Německo, či země Beneluxu) dokázaly v keynesiánském období vedle historicky vyvinuté rovnoměrné prostorové distribuce hospodářských aktivit zkvalitnit decentralizační mechanismy i u dalších složek systémových makrostruktur a tak dále posílily svůj rovnoměrný prostorový rozvoj.

Ve „zlatých letech“ regionální politiky (60. léta minulého století) nastal rozvoj obcí měst a regionů při *vytváření vlastní politiky* regionu (municipality) v Evropě. U nás tomu bylo až v 90. letech prostřednictvím prvních iniciativ obcí a měst spolupracujících v rámci Euroregionů.

Obce a města příslušných příhraničních oblastí se dobrovolně začleňovaly do této přeshraniční spolupráce. Předmětem jejich činnosti byly aktivity a programy, které jsou podobné aktivitám západoevropských Euroregionů. A ty již od 60. „zlatých let“ regionální politiky v Evropě propracovaly řadu marketingových nástrojů a procesů k praktickému použití. Využívaly především svých endogenních zdrojů (lidských i finančních) k realizaci svých programů, koordinační (finanční) účast ústředních státních orgánů (prostředků ze státního rozpočtu) se postupně rozšířila zejména s rostoucí možností využívat finanční prostředky strukturálních fondů Evropské unie (např. programu INTERREG).

Vedle *institucionalizace* Euroregionů i další regionální instituce v ČR (regionální agentury, regionální fondy, sdružení a rady v regionech) Přesto, že slabým místem dokumentů bylo zejména finanční krytí navrhovaných výstupů regionální rozvojové agentury a další regionální instituce aktivovaly odborný lidský potenciál přímo z regionů, osvojily si zejména finanční možnosti svých projektů. V mnoha případech také vytvořily poměrně ucelené *Programy rozvoje* regionu. Přesto, že měly tyto dokumenty někdy jen informativní charakter při zpracovávání těchto dokumentů byly využívány západoevropské zkušenosti a postupy (účast zahraničních konzultantů, způsoby zapojování subjektů soukromého a veřejného sektoru regionu). Marketingové zejména organizační procesy se začaly v regionech prakticky využívat.

Dnešní moderní přístupy jsou ještě charakteristické svou značnou metodologickou roztržitostí, rozdílným vymezováním hlavních aktérů, mechanismů a doporučení pro praktickou regionální politiku. Toto často nazývané eklektickém období regionální politiky

(neoendogenní) jako by i přístupy k regionálnímu rozvoji kopírovaly od současných modernistů, resp. postmodernistické celospolečenské tendence. V teoriích se nejčastěji vychází z institucionálních, ale také neoliberálních kořenů, které založily novou orientaci opatření.

Přínosy nové orientace obsahu regionálních opatření

Společným jmenovatelem nových opatření je silná *endogenní orientace*, vyznačující se zjevnou snahou o *iniciaci lokálního a regionálního potenciálu*. Dalším častým rysem je *věcná i finanční participace soukromého a veřejného sektoru* reflektující postfordistické racionalizační tendence a zdůrazňující *jedinečnost každé lokality*, resp. regionu.

Přestože jsou v tomto období aplikovány i postupy a nástroje používané již dříve, je pro současnost typické rozšíření nástrojů regionální politiky o nové, kvalitativně širší přístupy, kterým je *společná snaha o řešení příčin regionálních problémů*, a nikoliv jen jejich následků. Významným trendem je provazování regionální politiky s dalšími podpůrnými státními politikami a k *zohledňování regionální dimenze v rámci sektorových politik*. Výrazným rysem současné (nejen) regionální politiky je také zvýšený důraz na *monitorování* průběhu podpůrných programů a *hodnocení* jejich účinnosti a efektivnosti.

V současném období jako by největším problémem regionální politiky nebyl potenciál a mobilita faktorů, ale aktivita potenciálu existující v regionech. Úkolem regionální politiky a politiky regionů je zvýšit schopnost endogenní regionální potenciálu v obou směrech: přijmout mobilní podniky (investice, know-how) anebo nové znalosti orientované na oblast technologií a inovací, a pak vnitřně mobilizovat využití endogenních specifík a kultury prostředí k svému rozvoji.

Od začátku devadesátých let se tak regionální politika ve většině vyspělých průmyslových zemích začala výrazně orientovat na oblast technologií a inovací. *Odstraňování inovačních bariér* v regionálním prostředí se stává spíše otázkou schopností realizovat transfer technologií než transfer finanční. Podniky a soukromé společnosti nejdříve vstřebávají technologické a inovační výzvy, ale potřebují k tvorbě svých konkurenčních strategiím odpovídající prostředí.

Přínosy podnikových strategií regionálnímu rozvoji

Mnoho teorií regionálního rozvoje zabývajících se inovacemi se hlavně zaměřuje na *firmy*. V kapitalistické ekonomice je firma hlavní „skladiště“ produktivních znalostí, je dynamickou institucí rozvíjející podnikání. Firma se i v regionálním prostředí chápe jako schránka produktivních znalostí, nosič či prostředek pro nepřerušované „učení se“ a vytvářející znalosti. Podle teorie firmy tvoří podnikatelskou podstatu firmy tři koncepty: organizační rutina, hledání novinek a prostředí.

Regionální instituce a veřejná sektor spravující regionální nebo municipální prostředí se vyznačovala a v ČR se vyznačuje oproti soukromého sektoru vyšším stupněm procovanějších organizačních rutinních postupů než progresivním hledáním novinek a tvorby prostředí. Firmy zase naopak dnes omezují význam organizačních rutin a více staví na hledání novinek a vhodného prostředí.

Zde se vzájemně *potkávají regionální představy o provádění regionálně politických opatření s podnikovými (soukromými) zájmy ke konkurenceschopnosti*. Přiblížily se zájmy a představy podniků a regionálních (nebo municipálních) institucí o úloze prostředí.

Jestliže konkurenceschopné podniky vyhledávají a jsou ochotny vložit vlastní zdroje do vytváření takového nejbližšího prostředí, ve kterém naleznou faktory k realizaci svých inovací, pak regionální instituce jsou ochotny organizovat strategie k tvorbě takového prostředí, ve kterém se budou inovace šířit, transfer poznatků uskutečňovat a spolupráce v sítích se bude odvíjet již od rozvojových dokumentů. *Společným jmenovatelem zájmu jak regionů, tak podniků se staly inovace a znalosti*, a zaměstnanost jako by se stala (na první pohled) až druhořadým cílem. Je tomu ale právě naopak. Rozvoj lidských zdrojů regionu anebo municipalit je veden snahou obou (podniků i regionálních institucí) disponovat takovou pracovní silou, která se uplatní na trhu práce a zejména v regionálních firmách svými schopnostmi k inovacím a k produktivnímu využití získaných znalostí. Boj o nová pracovní místa v regionu a ve firmách (konkurenceschopných) je tak veden společně regionem i firmami prostřednictvím vyšších cílů (schopnostmi, znalostmi více obecně vymezenými) než tomu bylo v 50. letech (kdy šlo o počty).

Nevýhodou těchto vzletných (inovačních a znalostních) cílů rozvoje regionů a podniků je, že se obtížně definují institucionální struktury, které by měly tyto cíle realizovat, že schopnost ke koordinaci a k participaci na těchto cílech je u regionálních institucí rozdílná a nakonec také, že komunikace všech v regionu musí mít alespoň podobné, když ne nejlépe stejnou pojmovou, metodickou, rozhodovací a nástrojovou základnu.

Podnikatelský sektor nakumuloval a v konkurenční praxi prověřil řadu strategických i operativních manažerských a marketingových metod ve značném rozsahu k tomu, aby prosadil prodejnost svých produktů i mimo regionální trh. Pokud vyspělé firmy vyčerpaly své vnitřní marketingové možnosti, další pro ně méně nákladná cesta se zaměřuje na využití příležitosti, které jim nabízí marketing regionu nebo municipality. Podnikový marketing se svou teoretickou základnou a s prakticky ověřenými marketingovými metodami, postupy a nástroji se tak pomalu v od 80. let v Evropě (v ČR od konce devadesátých let) minulého století se přesouvá do veřejné sféry.

Regionální a municipální instituce, jako významná samosprávná součást veřejné správy, získávají větší opodstatněnost nejen prohlubující se decentralizací a svěřenými pravomocemi. Jejich koncepce rozvoje a organizační a rozhodovací formy jsou již položeny na novém širším okruhu zájmu než jen na správě věcí veřejných. Příklady úspěšných regionů a měst v rozvoji vedou ostatní regionální instituce k podobným praktikám, k porovnávání, k regionální spolupráci, tzn. k učení se aplikovat moderní metody rozvoje svých území. Aplikace moderních manažerských a marketingových metod a nástrojů v regionálním pojetí pozvedla sílu hlasu regionů a měst konkretizací a vyšším stupněm kvantifikace cílů, opatření a implementace rozvoje, širší účasti aktérů v zapojení lidských i finančních zdrojů na společném rozvoji území.

Některé konkrétní manažerské a marketingové metody, nástroje a mechanismy musely být zformulovány sice do neurčitých pravidel a principů vlastní regionální politiky (subsidiarity, programování, adicioanlita apod.) nebo do principů a tezí propojující regionální a podnikový přístup a cíle (partnerství, private public partnership, apod.). Podnikový marketing prosakuje do regionální politiky a regionální praktiky vytváří své marketingové pole. *Marketing a management již není jen podnikový, veřejná správa již není jen o veřejném sektoru*. Nebo naopak, regionální politici mění rutinní organizační struktury k pružnějšímu hledání novinek a tvorbě prostředí.

Nový náročný obsah řízení regionálního rozvoje

Regionální prostředí, *místní kultura prostředí* (včetně důvěry, mentality, hodnotového žebříčku, a další schopnosti místních lidí a institucí) se zdá být více důležitá pro přenos inovací směrem ke konkurenceschopným firmám, než se obecně uznává. Generování a rozšiřování znalostí se zdá být více prostorově ohraničené, než nám o tom nabízí vysvětlení globalizační teze. Proto také nové inovační teorie regionálního rozvoje jsou postaveny na novém nosném mediu inovací – na znalostech. A moderní marketingové znalosti.

Současné institucionálně a neoliberálně orientované přístupy k regionálnímu rozvoji ve vyspělých ekonomikách zdůrazňují význam iniciace endogenního potenciálu regionu. Endogenní rozvoj je možný pouze při existenci kvalitních systémových makrostruktur adekvátně prostorově uspořádaných. V realitě transformujících se ekonomik je však výskyt takovýchto systémových makrostruktur spíše výjimkou a to jak z hlediska kvality jejich struktury samotné, tak i jejich prostorového rozložení.

Všechny moderní koncepce regionálního rozvoje totiž implicitně považují systémové makrostruktury za decentralizované a umožňující alespoň přibližně objektivní vyjádření endogenních aktivit jednotlivých regionů. Jednotlivé lokality a regiony vyspělých zemí ve svém rozvoji vycházejí z přibližně stejných technických, kompetenčních a finančních kategorií, které se vyvíjely přirozenou formou v prostředí tržní ekonomiky a politické demokracie.

Obsah regionálního a u obcí a měst také municipálního prostředí se značně rozšířil. Nejen veřejný sektor, ale také soukromý sektor, institucionální vybavenost a formy regionální komunikace a spolupráce jsou dnes hlavní atributy rozvoje regionů a municipalit.

Změny regionálního prostředí, jejich vlivy a souvislosti

Regionální a městské prostředí je dnes chápáno jako otevřené socio-ekonomické „pole“ (*milieu*) pro přijímání či adaptaci obecných rozvojových trendů zejména z regionů a měst vyspělých států. Každý region či město se s těmito směry vývoje dříve nebo později bude muset vypořádat, pokud se bude chtít zařadit mezi úspěšné regiony (dnes např. charakterizované vysokou úrovní HDP na obyvatele).

Pro každý subjekt konkrétního regionu a zejména pro podnikovou sféru jsou především důležité *jisté změny* městského a regionálního prostředí. Jsou radikální především v tom, že se dříve tak rozsáhle nevyskytovaly a nelze proto u nich využít předcházející zkušenosti.

Týkají se demografických faktorů, změn v příjmech a nakonec to jsou i dopady globálních procesů. Klesající porodnost a *rostoucí podíl poproduktivního obyvatelstva* dnes zasahuje postupně každé město a region. *Dochází ke změnám v rozdělení disponibilních příjmů* jednotlivých skupin obyvatelstva a následně k odpovídající reakci na tyto změny v podobě jiného chování a nových potřeb ve službách nebo ve využívání volného času. *Regionální a lokální reakce na globální procesy* v zavádění technologií, inovací a organizačních forem je dnes mnohem více než dříve závislá na schopnosti daného prostředí tyto procesy vnímat, reagovat na ně a nasadit k tomu adekvátní zdroje, tzn. učit se v regionu ve všech jeho pěti podobách (učit se praxí, užíváním, hledáním a spoluprací).

Pro řízení a správu, management, veřejného sektoru jsou především důležité změny týkající se deindustrializace měst, nárůstu nových služeb a růstu vzdělanosti.

Význam průmyslových zón pro jednotlivá města a regiony se nesnižuje a představuje určitou novou a vhodnou alternativu k novější *industrializaci nejen městského rozvoje*. *Růst vzdělanosti* může být regionálně dofinancován, ale v každém případě roste všeobecný přehled a orientace v místním i globálním prostředí téměř u každého. Růst vzdělanosti však přináší i potřebu individuálně *podílet se na změně porovnávaných parametrů prostředí* města nebo regionu. Stále větší počet obyvatel bude mít snahu samo nebo prostřednictvím občanského sektoru podílet se na rozhodování o budoucnosti svého prostředí.

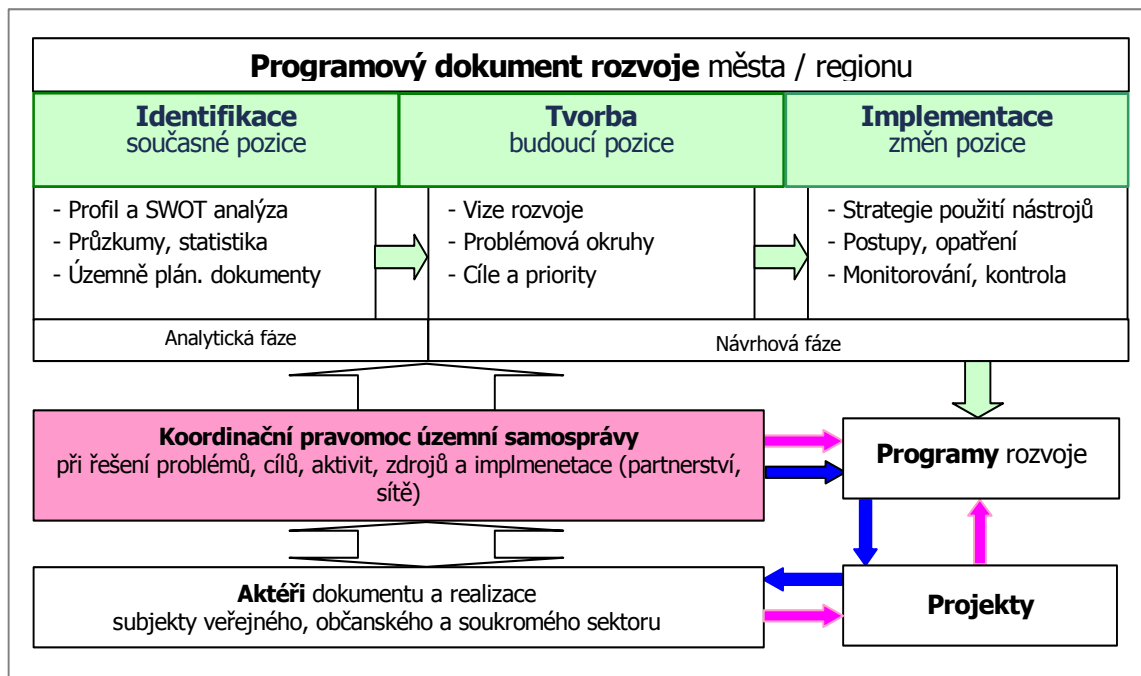
Předpokladem rozvoje regionálního a městského prostředí jsou především finanční zdroje, rozvojové sféry a způsob integrace činností institucí regionálního prostředí.

Nejen rozsáhlé a velké projekty města nebo regionu, ale také lokální projekty, týkající se každodenních potřeb obyvatel, vyžadují financování. Obecný trend v zapojování nejen veřejných finančních zdrojů potvrdila již Pátá periodická zpráva Evropské komise v roce 1994. Financování prostřednictvím národních veřejných zdrojů se stává omezenější a uplatňováním principu koncentrace v regionální politice se počet realizovaných projektů tím ještě více snižuje. *Využít finanční zdroje soukromého sektoru* a podpor, které je možné získat zejména v rámci realizace regionální politiky Evropské unie, jsou vhodnou alternativou. Princip adicionality by měl platit nejen pro prostředky Unie, ale také pro veřejné finance obcí, měst a krajů. Finanční (ale také jiné) zdroje soukromého sektoru pomáhají rozvoj regionu a města dofinancovat (ať již v rámci jednoho spolčeného projektu nebo samostatného projektu podniku). Přitom je nutné počítat s tím, že část efektů z takto vložených soukromých zdrojů bude chtít podnik získat realizací rozvojového projektu k posílení vlastní podnikatelské činnosti (konkurenceschopnosti). Je nutné s tím počítat a také mu to umožnit, když další část efektů bude k dispozici přímo nebo přímo zúčastněným subjektům (veřejného či občanského) regionálního nebo městského prostředí. Princip participace je v podstatě motorem současných rozvojových sektorů.

Management byl původně nabídnut pro funkci tajemníka městské rady (jako „*city manager*“). Tato první praktická aplikace teorie managementu ve veřejném sektoru se po dlouhé době (od počátku 20. století) jakoby vrací zpět do svého rodného hnízda. Za tu dobu si podnikový management vypracoval teoreticky i prakticky širokou škálu účinných metod a nástrojů k dosahování cílů rozvoje v podnikání. Ať již to byli podnikoví manažeři, kteří prosadili své metody řízení např. při koncipování programových dokumentů rozvoje měst a regionů (Obr. 1), nebo to byli naopak pragmatičtí regionální a městští politici, kterým se účinky jejich veřejnosprávních postupů odkláněly od cílů v nasazování rozpočtových zdrojů, a nebo nakonec aktivita obou těchto stran účinněji (sítěmi a participací) kultivovat své městského a regionálního prostředí, výsledkem je skutečný fakt, že *management již není jen podnikový management*. Aplikovat manažerské metody znamená vybírat nejdůležitější a nejpotřebnější směry, priority a projekty rozvoje, uplatňovat formy soutěživosti, odměňování nejúspěšnějších a přitom prosazovat ekonomickou stránku rozvoje regionálního prostředí. Ne náhodou se v těchto souvislostech regionální politika zaměřuje i na regionální konkurenceschopnost.

Management pomáhá naplňovat ekonomickou bázi regionálního rozvoje. Marketing pak spíše přispívá realizovat sociální bázi a atributy městského a regionálního prostředí.

Obrázek 1: Tvůrčí a koordinační role management při programování rozvoje města / regionu

Pramen: Malinovský, J.

Marketing přesto, že má svém metody řízení, je vhodným nástrojem managementu obecně. Tak tomu může být zejména při aplikaci marketingu na regionální a nebo městské či jiné (venkovské) územní prostředí.

Tabulka 1: Východiska, implikace a kritika typů teritoriálního marketingu

Typ teritoriálního marketingu	Klíčové koncepty	Inspirační zdroj	Implikace pro praktické aplikace	Příklad aplikace	Kritika
a) město a region jako produkt – mechanický transfer konceptu komplexního marketingového řízení firmy na řízení rozvoje „produktu“ město nebo region	Tržní orientace politiky rozvoje území. Orientace na zákazníka a cílové skupiny. Konkurenceschopnost. Tvorba specifických konkurenčních výhod. Samostatná aktivita zdola a endogenní využití potenciálu. Deregulace. Deetatizace. Podpora podnikání a ekonomiky. Průzkum trhu a veřejného mínění. Situační analýza. SWOT. Marketingový mix. Manažer města. Rozvojové agentury.	Neoliberální teorie – reaganomika, thatcherismus. Rozvoj aplikací marketingu. Koncept „nového stylu řízení veřejného sektoru“ (new public management)	Vhodné pro podporu podnikání a investic na lokální a regionální úrovni. Zaměření na stimulaci aktivit soukromých podnikatelů vytvářením vhodných rámcových podmínek.	Zejména velká města v USA a Velké Británii od začátku 80. let dvacátého století (americký Pittsburg, kanadský Hamilton či německý Frankenthal).	Města a regiony nejsou produkty, stejně tak správa města a regionu není podnikový management. Při strukturálních změnách se vyskytuje řada konfliktů, které nejsou tímto „top-down“ přístupem řešitelné. Je kladen důraz na transformaci ekonomiky a ekonomický rozvoj – opomíjení sociálních a ekologických problémů.
b) externí komunikační politika	Pozitivní image. Propagace. Prezentace. Public relations. Internetový marketing. Ovlivňování médií. Lepší informovanost.	Neoliberální teorie. Rozvoj nástrojů externí komunikační politiky, zejména public relations v období od přechodu dominance nabídky k dominanci poptávky. Koncept „corporate identity“.	Nejčastější chápání teritoriálního marketingu. Typ vhodný pro aplikaci na atraktivní, specifická, vyprofilovaná území, vhodný pro podporu rozvoje cestovního ruchu a lákání investorů.	Všechna města (regiony), která chtějí přilákat turisty a investory (příklady jsou Hamburg, Porýní či Český Krumlov).	Externí komunikační politikou nelze provádět strukturální změny. Bez pozitivních strukturálních změn je silná komunikační politika neefektivní. Ani při strukturálních změnách není možno změnit rychle negativní image.
c) partnerství veřejného a soukromého	Kooperace se soukromým sektorem. Vytváření podmínek pro aktivitu podnikatelů.	Neoliberální teorie – ekonomie strany nabídky.	Typ vhodný pro realizaci projektů na bázi spojování	Americká města při výstavbě dopravní	Koncept je omezen pouze na jednotlivé ad hoc akce.

sektoru.	Hledání společného zájmu. Spojování finančních, personálních a informačních zdrojů.		finančních a personálních zdrojů. Podpora podnikání. Events marketing – organizace a pořádání akcí.	infrastruktury . MediaPark v Kolíně nad Rýnem.	Krátkodobý charakter spolupráce. soukromý sektor nemá vždy zájem na kooperaci. Ve střední a východní Evropě soukromý sektor trpí nedostatkem kapitálu. Mohou také dominovat zájmy soukromého sektoru.
d) marketing podniků veřejných služeb a institucí veřejného sektoru	Zvýšení efektivity využívání finančních prostředků. Tržní chování podniků veřejného sektoru ve smyslu uspokojování potřeb zákazníků. Privatizace veřejného sektoru. „Lean management“	Neoliberální teorie. Koncept „nového stylu řízení veřejného sektoru“	Vhodný pro efektivní řízení některých podniků a institucí veřejného sektoru: regionálních a městských info center, podniků veřejné dopravy, kulturních agentur, muzeí, knihoven atd.	Nelze specifikovat. Snaha o zvýšení produktivity podniků veřejného sektoru je hmatatelná ve všech vyspělých zemích světa.	Podniky veřejných služeb nemají konkurenty. Neexistuje tlak na tržní chování, úspory, zvýšení kvality atd. vedoucí nejsou často finančně hodnoceni podle výkonů svých úseků. Privatizací podniku veřejného sektoru nesmí vzniknout monopol.
e) komplexní teritoriální marketing	Komplexní přístup. Komplexita aktérů, problémových témat a nástrojů marketingového mixu. Důraz na realizaci změny. Institucionalizovaná podpora komunikace, dialogu, kontaktů a kooperace (networking). Participace aktérů při plánování, stanovování priorit a realizaci projektů. Interní i externí zaměření. Podpora územní identity. Občanská	Institucionální teorie, networking, kvalita institucionálního prostředí. Také neoliberální teorie.	Typ vhodný pro široce chápané změny v kontextu přechodu od fordismu k postfordismu. Vhodnost konceptu pro malá a střední města (do 100.000 obyvatel).	Například německý Bad Godesberg či Valašské království s.r.o.	Doposud málo zkušeností. Zdůrazňování nejen ekonomických, ale i sociálních a ekologických aspektů rozvoje. Problém participace a integrace dílčích zájmů.

	participace. Transfer „know-how“ a učení se. Využívání endogenního potenciálu.				
--	--	--	--	--	--

Tabulka 2: Základní koncepty, nástroje a kritika marketingu měst

Název konceptu	Územní/sektorové zaměření	Cíle – věcné zaměření	Dominantní nástroje	Kritika
Marketing vnitřního města – city marketing	Vnitřní město	Komplexní zatraktivnění centra a zvýšení jeho konkurenceschopnosti vůči nákupním a zábavním centrům na „zelené louce“. Revitalizace vnitřního města.	City manager. Kooperace aktérů veřejného a soukromého sektoru (maloobchodníků, hoteliérů či vlastníků nemovitostí). Zlepšení architektonického vzhledu centra. Urbanistické úpravy – pěší zóny, pasáže, zlepšení maloobchodní nabídky a gastronomie. Rozšíření a zkvalitnění nabídky kultury. Konání akcí. Oživení obytných funkcí centra. Dopravní dostupnost centra. Analýzy image centra. Analýzy maloobchodu. Doporučení pro aktivity podnikatelů.	Neexistují „donucovací“ nástroje (například v případě neestetických úprav fasád budov). Hledání společných zájmů na bázi komunikace, přesvědčování není vždy úspěšné.
Marketing městské části	Městské části velkoměst (např. Kolín nad Rýnem).	Řešení specifických problémů městské části.	Nástroje jsou adekvátní problémům.	Části velkých měst vymezovány administrativně. Aktéři se neidentifikují s městskou částí. Často slabá územní identita a angažovanost aktérů.
Marketing investičních příležitostí a podpora podnikání	Průmyslová zóna až celý region	Přilákání investorů a podnikatelů. Zaměření na podporu malého a středního podnikání. Někdy také podpora	Institucionální změny – zřízení odboru podpory podnikání a ekonomického rozvoje. Vytvoření nabídky	Často jsou zanedbávány „měkké“ lokalizační faktory. Nízká míra specifikace výhod území. Obecná a neadresná

		inovačních aktivit.	specifických konkurenčních výhod území a jejich propagace. Zkvalitňování „tvrdých“ i „měkkých“ lokalizačních faktorů.	komunikační politika. Pracuje se s nesegmentovaným trhem.
Marketing turismu	Obec, region	Přilákání turistů a rozvoj cestovního ruchu. Zlepšení image oblasti.	Kooperace všech zainteresovaných aktérů z veřejného a soukromého sektoru při tvorbě produktů a jejich propagaci. Zřízení informačních center či incomingových agentur. Využití a propojení všech dílčích endogenních potenciálů.	„kvalitní“ produkt se neprodá sám. Neadresnost a obecnost komunikační politiky. Práce s nesegmentovaným trhem. Malý důraz je kladen na rozvoj lidských zdrojů a kvalitu kontaktního personálu.
Marketing akcí – events marketing	Obec, region	Uspokojení specifických potřeb cílových skupin. Zlepšení image území. Pozitivním externím efektem jsou mediální ohlasy a „levné“ (např. osobní doporučení) public relations.	Jednorázová i plánovitá dlouhodobá kooperace aktérů z veřejného sektoru a soukromého sektoru např. při pořádání hudebních festivalů, sportovních turnajů, vánočních trhů, výstav atd.	Často jsou vynaloženy obrovské finance na konání určité „viditelné“ akce, které by mohly být lépe využity například na výstavbu infrastruktury.
Marketing úřadů a institucí veřejné správy	Městský úřad, krajský úřad	Zlepšení image úřadu a jeho zaměstnanců.	Aplikace konceptu nového stylu řízení veřejného sektoru, školení úředníků v oblasti pozitivního kontaktního chování k „zákazníkům“ – občanům. Rozšíření úředních hodin. Zlepšení interiérů. Zkrácení čekání a urychlení schvalovacích řízení. Zlepšení informovanosti pomocí internetu a médií. Podpora občanské participace.	Tento přístup se neaplikuje často. Občané jsou smíření se stavem věcí. Na úřadech neexistuje profesionální personální politika a politika diferencovaného odměňování.
Marketing maloobchodu	Maloobchod v centru města	Dlouhodobé posilování konkurenceschopnosti vůči	Společná propagace maloobchodu. Analýzy image maloobchodu a jeho	Maloobchodníci jsou zvyklí si konkurovat a nechápou nutnost určité kooperace.

		hypermarketům na zelené louce.	sortimentu. Rozšiřování prodejní doby.	Nízká profesionalita a flexibilita maloobchodníků. Setrvačnost, nízká schopnost adaptace na změny.
Individuální marketing	Obec, region	Komerční cíle a uspokojení potřeb určité cílové skupiny. Zlepšení image.	Jednorázová akce i velkého rozsahu. Ad hoc kooperace aktérů (například při přípravě velké světové výstavy).	Jeden realizovaný projekt nemusí dlouhodobě změnit image města či obce.
Rudimentární (základní) marketing	Obec, region	Snaha politiků či úředníků vypadat inovativně.	Analýza image. SWOT. Formulování vize, priorit. Zpracování plánu.	Realizace marketingu je městu či regionu „vnucena“ například expertní firmou. Formální průběh procesu a vytvoření dokumentu – akčního plánu, bez záměru jej využívat a realizovat.

Příloha 21: Charakteristiky fordismu a postfordismu z hlediska vzniku územního marketingu

Společensko-ekonomické změny šedesátých a sedmdesátých let dvacátého století, do kterých se datuje i vznik a rozšíření územního marketingu, bývají zasazeny do širšího rámce transformace vyspělých zemí z režimu fordismu do postfordismu. Od třicátých let dvacátého století, ale zejména po druhé světové válce se zformoval režim intenzivní akumulace, který našel své vyústění ve formě masové výroby a masové spotřeby. Toto společensko-ekonomické paradigma, které se nazývá fordismus, převažovalo v západních zemích prakticky až do sedmdesátých let, do období ropné krize. Pro fordismus je typických mnoho znaků, jako nejvýznamnější bývají uváděny (Rumpel, 2002):

- Modelem organizace práce bylo důsledné oddělení koncepční duševní řídicí práce vedoucích pracovníků od výkonů jednotlivých standardizovaných manuálních pracovních výkonů dělníků.
- Akumulační režim umožňoval prostřednictvím neustálého zvyšování produktivity jednak nárůst investic, jednak zvyšování kupní síly námezdně pracujících.

Způsob regulace byl dán zejména způsobem sjednávání tarifních mezd a intenzivními přerozdělovacími procesy v tzv. státě blahobytu (*welfare state*), časté byly zásahy státu do ekonomiky formou zvýšení veřejných výdajů v krizových obdobích, což bylo dáno převažujícím keynesiánským přístupem k hospodářství.

Tabulka 1: Srovnání fordismu a postfordismu

FORDISMUS	POSTFORDISMUS (FLEXIBILNÍ PRODUKCE)
EKONOMIKA A VÝROBNÍ PROCES	
Úspory z rozsahu (Economies of Scale)	Úspory ze specializace (Economies of Scope)
Masová výroba homogenních produktů	Výroba malých specifických sérií
Masová konzumní společnost – dříve méně diferencovaná poptávka	Diferenciace poptávky a individualizace konzumních stylů
Velké výrobní zásoby (skladování)	Minimální výrobní zásoby (Just in Time)
Dodatečná kontrola kvality	Průběžná kontrola kvality během výrobního procesu
Dominance průmyslu - industrializace	Dominance terciéru a nástup kvartéru – deindustrializace
Redukce nákladů prostřednictvím mzdové politiky	Učení se prostřednictvím činností a kontaktů (Learning by Doing and Learning by Interacting)
Plat za vykonanou práci (output)	Kvalita lidských zdrojů a jejich rozvoj. Personálně specifické platy (detailní systém bonusů)
Silná specializace činností	Odstranění striktního omezení činností
Vertikální hierarchická organizace práce a řízení	Spíše horizontální „sítová“ organizace práce, snaha o komunikaci v rámci týmů
Moc odborů	Individualismus
ÚZEMÍ, ROZVOJ A POLITIKA	
Stát blahobytu (<i>Welfare state</i>) – rozsáhlý systém státem garantovaného sociálního	Neoliberalismus – privatizace sociálních systémů a kolektivních potřeb (<i>Postwelfare State</i>)

zabezpečení	
Keynesiánství a státní intervencionismus – regulace trhu	Neoliberalismus – důraz na podporu fungování volného trhu (<i>Laissez-faire</i> , deregulace)
Národní, centrální „exogenní“ regionální politika	Regionalizovaná „endogenní“ regionální politika
Subvencovaný region, město	„podnikající“ region, město (<i>Entrepreneurial City</i>)
Centralizace – hierarchické řízení shora dolů (<i>Top Down</i>)	Decentralizace – důraz na aktivitu zdola (<i>Bottom Up</i>), nový styl řízení veřejného sektoru (<i>New Public Management</i>)
Málo kooperativní chování veřejného a soukromého sektoru, veřejný sektor reguluje a kontroluje soukromý sektor	Partnerství veřejného a soukromého sektoru (<i>Public Private Partnership</i>). Kooperativní chování veřejného sektoru, který stimuluje aktivitu soukromého sektoru.

Zdroj: upraveno autory podle Rumpel (2002), Harvey (1989).

Především v evropských zemích se vytvořil v období fordismu model státu blahobytu, který spravoval rozsáhlou sociální síť a jejím prostřednictvím přerozděloval rozsáhlé finanční prostředky. Tímto byly dány adekvátní sociální a ekonomické rámcové podmínky zajišťující nezbytnou stabilitu fordistické společnosti masové výroby a spotřeby (Rumpel, 2002). V období fordismu se tradiční průmyslové regiony nepotýkaly s většími obtížemi a mnohé z nich se naopak těšily ekonomickému růstu.

Ekonomická krize v sedmdesátých letech v kombinaci s prudkým rozvojem technologií a nástupem globalizace vyvolaly zpochybnění dominance fordistické organizace výroby. Dosavadní forma průmyslové výroby se v nových podmínkách jevila jako příliš rigidní, neflexibilní a v konečném důsledku vedoucí k poklesu konkurenceschopnosti. Postupně se začíná vytvářet nový flexibilní akumulací režim, který vychází z nových základních inovací.

Objevy například v mikroelektronice a v oblasti informačních technologií umožňují novou organizaci výroby na bázi flexibilních automatizovaných a robotizovaných systémů. Nové informační a komunikační systémy, které umožnily provádění operací na finančních a kapitálových trzích a rychlejší transfery kapitálu do ziskovějších odvětví či oblastí, urychlily liberalizaci světového obchodu a pohyb kapitálu (Harvey, 1989).

Zostřená konkurence na globální úrovni nutila výrobce k dalšímu zvyšování produktivity. V souvislosti s narůstající diferenciací společnosti do většího množství sociálních skupin a saturací širokých vrstev obyvatelstva materiálními statky se ve vyspělých zemích mění i vzorce spotřebního chování a zvyšuje se počet specifických přání a potřeb, což nutí podniky k flexibilním reakcím a produkci speciálních a menších sérií a to na úkor fordistickým způsobem masově vyráběného zboží. Tím se uvolňuje prostor pro zavádění nových informačních, řídicích a komunikačních technologií. Vyrábí se, pokud to jen jde, podle požadavků trhu a pro trh a rozhodující pro řízení výroby se stávají impulsy vysílané stranou poptávky a ne již tolik kapacity výroby jako v období fordismu. Hlavní vývojová změna bývá proto často popisována jako od trhů výrobců k trhům spotřebitelů.

Výše zmíněné okolnosti se staly příčinami stále nelítostnější konkurence a to jak na mezipodnikové, tak později i na prostorové úrovni. Města, regiony či celé země začaly stále intenzivněji soutěžit o nové investice, turisty či obyvatele.

Příloha 22: Dopady postfordismu na vznik územního marketingu

Výše zmíněné celospolečenské změny přinesly celou řadu konkrétních fenoménů, které iniciovaly nutnost hledání a nacházení nových přístupů při řízení lokálního a regionálního rozvoje (viz také Rumpel, 2002):

Proces politické a ekonomické liberalizace prohlubuje polarizaci mezi úspěšnými a neúspěšnými regiony či městy a tím nutí úspěšná i neúspěšná města či regiony hledat nové přístupy, které jim umožní udržet popřípadě zvýšit jejich konkurenceschopnost. Centrální regionální politiky jsou relativně slabé, to znamená, že umožňují pouze do určité míry kompenzovat zaostávání a podporovat samostatnou aktivitu na nižších úrovních regionů a měst. Je tedy nutné, aby města a regiony byly aktivní a co nejlépe využívaly svůj vnitřní potenciál. Za účelem lepšího využití endogenního potenciálu je nezbytné vytvářet nové efektivněji fungující instituce a hledat flexibilnější metody řízení územního rozvoje na lokální a regionální úrovni.

V důsledku liberalizace obchodu, ekonomické integrace a globalizace se zostřuje konkurenční boj o investory a investice a nutí města a regiony provádět iniciativní podporu podnikání a investic. Je nutno zefektivnit podporu podnikání posílením její adresnosti. Klasické řízení měst a regionů není schopno reagovat na měnící se požadavky podnikatelů a investorů, proto je nutné hledat adekvátní institucionální formy podpory podnikání a investic.

V důsledku výstavby obrovských nákupních a zábavních center na zelené louce dochází nejen k úpadku maloobchodu v městských centrech, ale snižuje se tak i význam městských center. To vyvolává potřebu hledat nové koncepty revitalizace vnitřních měst na bázi spolupráce drobných obchodníků, kulturních zařízení a městské správy.

V důsledku neustále se zvyšujících nároků obyvatelstva na kvalitu městského prostředí dochází k prohlubování deficitů veřejných rozpočtů. Města a regiony musí hledat nové formy financování nebo lépe využívat finanční prostředky. Byrokratické plánování a řízení je stále méně efektivní.

Deindustrializace, terciarizace - rozšiřování sektoru služeb a změny v průmyslové výrobě směrem k technologicky náročnější produkci (high-tech) ve vyspělých zemích způsobují postupné změny dominantních lokalizačních faktorů. Tvrdé lokalizační faktory (dálniční spojení, průmyslové zóny, dostatek surovin a energie atd.) se ve vyspělých zemích stávají stále více dostupnými. Rozhodujícími faktory se pro přilákání investorů a kvalitních lidských zdrojů proto stále více stávají měkké faktory jako jsou sociální a životní prostředí, infrastruktura volného času (fitness centra, aquaparky, cyklostezky, nabídky vzdělávacích kurzů atd.), kontaktní chování veřejného sektoru, specifická lokální kultura a image místa (či genius loci).

S větší vzdělaností obyvatel se zvyšují jejich nároky na široce chápané životní prostředí a kvalitu života. Kvalita životního prostředí, bezpečnost, podmínky pro trávení volného času a celková multifunkcionalita měst jsou stále více žádány. Zlepšení kvality prostředí lze dosáhnout jen důslednou harmonizací a koordinací ekonomické, ekologické a sociální politiky, což vyžaduje nový komplexní přístup při řízení teritoriálního rozvoje.

Zvyšováním vzdělanosti se občané stali náročnějšími a jsou kritičtější a angažovanější také v politické oblasti. Vzdělanější populace cítí potřebu intenzivnější participace při řízení a plánování rozvoje města, aniž by musela být nutně organizovaná v politických stranách a zúčastňovat se vnitrostranického boje o pozice a vliv. Je nutné umožnit občanům větší participaci na plánování a řízení rozvoje města. Z tohoto důvodu se hledají inovativní přístupy, které dovolí "integrovat" názory občanů a různých občanských zájmových skupin do rozhodovacích procesů. Občany není možno považovat za laiky, ale je nutno je považovat za znalce místních problémů a také za osoby, které mají největší osobní zájem na vyřešení těchto problémů. Umožněním participace občanů se zvýší míra akceptace politických rozhodnutí a v procesech dohadování bude možné dosáhnout konsensu nebo alespoň kompromisu.

Tyto trendy, související s přechodem vyspělých zemí od industriálního stadia k postindustriálnímu, ovlivňují stále intenzivněji politiku lokálního a regionálního rozvoje v těchto zemích. Je jisté, že se v určité míře projevují a budou silně projevovat také v České republice a vyvolají nutnost změn v politice lokálního a regionálního rozvoje. Města a samosprávné regiony se musí uvědomit svou novou roli "enabling authority", což znamená aktivní přístup při vytváření rámcových podmínek rozvoje, zejména při stimulaci ekonomického rozvoje. Tyto trendy se budou pravděpodobně projevovat jinak v dosud plně nestabilizovaném a nevyzrálém institucionálním prostředí České republiky, než v relativně stabilizovaných demokraciích. Jedním z možných konceptů lokálního rozvoje je městský marketing, který vznikl zásadní transformací a adaptací původně firemního podnikatelského marketingu na problematiku řízení rozvoje města.

Příloha 23: New public management jako východisko vzniku územního marketingu

Hlavním teoretickým východiskem vzniku teritoriálního marketingu ve vyspělých zemích je nový styl řízení veřejného sektoru - new public management. Veřejný sektor vyspělých zemí světa se mění a trend posledních dvou dekád, který je nazýván "from old local government to new public management" (World Bank, 1996) je pokusem o modernizaci, flexibilizaci a modifikaci pravidel chování institucí veřejné správy prostřednictvím zavádění nejlepších zkušeností z managementu privátních institucí včetně zvýšení důrazu na efektivitu práce. New public management je novou reformní filozofií fungování veřejné správy, a tedy i samosprávy města, která vychází z kritiky byrokratického, vůči občanovi necitlivého přístupu veřejné správy jako celku. Tradiční byrokratický model veřejné správy byl podroben kritice a vystaven snahám o jeho reformu. New public management chápe občana jako zákazníka a veřejnou správu popř. instituce veřejného sektoru (školy, nemocnice, policii, komunální služby atd.) jako poskytovatele služeb. Cílem je zdokonalení komunikace s občany, podnikateli či investory, zlepšení informovanosti občanů, změna organizace chodu úřadů tak, aby to odpovídalo co nejvíce potřebám občanů – zákazníků, provádění evaluačních průzkumů spokojenosti občanů. Důležitým prvkem je personální politika a human resource management směřující k vysoké odbornosti, profesionalitě a odpovídajícímu kontaktnímu chování úředníků a rychlosti jejich práce. Tyto reformy probíhají ve všech vyspělých státech světa.

Hlavním východiskem reformy bylo tvrzení, že státní sektor je příliš rozsáhlý, neefektivní, neflexibilní, nadměrně zasahuje do života společnosti a nestimuluje aktivitu jedinců. Za řešení situace se považuje rozšíření tržních a konkurenčních vztahů také do oblastí, které byly doposud výhradně v kompetenci veřejného sektoru. Důraz se kladl na trh, který je podle neoliberálně orientovaných teoretiků nového stylu řízení vždy lepším mechanismem pro vytváření efektivní nabídky zboží a služeb a alokaci zdrojů, než veřejný sektor (World Bank, 1996, 1997). Tyto reformní myšlenky se rychle rozšířily z USA a Velké Británie i do ostatních vyspělých zemí, které jsou na přechodu od průmyslové společnosti ke společnosti postindustriální, a v různé míře ovlivnily myšlení v oblasti veřejné správy a rozvoje měst a regionů. Paradoxní je, že se těmito myšlenkami neinspirovali pouze pravicově neoliberálně orientovaní politici a teoretikové, ale že myšlenky tržně orientované reformy veřejné správy zasáhly i levicové spektrum. Příkladem mohou být země jako Německo, Rakousko, Kanada, kde i levicově orientovaní politici zdůrazňují pod tlakem externích vlivů nutnost zvýšení efektivity, flexibility, aktivity a podnikatelského chování nejen jednotlivců, ale také měst, regionů a států. Požadavek větší flexibility veřejné správy a lepší harmonizace nabídky veřejných služeb s poptávkou se odrazil také v nových konceptech lokálního a regionálního rozvoje, které můžeme označit termíny městský a regionální marketing.

Podle zprávy OECD z roku 1997 je nový model řízení veřejné správy - new public management - zaměřen na stimulaci její výkonnosti v podmínkách probíhající decentralizace veřejného sektoru. Toto nové paradigma je možno charakterizovat následujícími hlavními trendy a požadavky:

- Decentralizace kompetencí znamenající podporu flexibility na hierarchicky nižších úrovních.
- Zajištění kontroly výkonnosti a efektivity uvnitř veřejného sektoru novými kontrolními, monitorovacími a evaluačními mechanismy (od expertního auditu až po průzkumy názorů popř. spokojenosti občanů).
- Zajištění možnosti volby a vytváření konkurence uvnitř původně výhradně veřejného sektoru pomocí mechanismů analogických podmínkám tržní ekonomiky (například dílčí privatizace sektorů školství, zdravotnictví, dopravy, sociálního pojištění atd.).
- Podnikatelská orientace na zákazníky a jejich potřeby a tvorba nabídky žádaných služeb a produktů odpovídající kvality ("občan jako zákazník").
- Zlepšení managementu lidských zdrojů ve veřejném sektoru a jejich profesionalizace. Důraz na motivovanost lidských zdrojů a jejich ochotu a schopnost "učit se".
- Maximální využívání informačních technologií veřejnou správou.
- Zlepšit kvalitu regulace (méně předpisů a nařízení a zlepšení jejich transparentnosti)
- Posílit a ozdravit řídicí funkce centra ("lean management" – "štíhlé řízení" znamená méně úředníků - ale profesionálů, menší rozsah kompetencí - ale vysoká schopnost je vykonávat a vymáhat). Zavádět institucionální změny a vytvářet nové organizační formy.
- Zavádět metody managementu analogické stylu managementu v privátním sektoru ("město jako podnik").
- Zlepšit kooperaci veřejného a soukromého sektoru. Povinnost veřejného sektoru zlepšovat rámcové podmínky pro činnost podnikatelských subjektů.

Pro ilustraci lze uvést hlavní nástroje této reformy, které byly používány v USA, ve Velké Británii a později také v Německu či v Rakousku:

- dílčí privatizace veřejných služeb
- podpora institucionálních změn vedoucí ke zvyšování efektivity organizací poskytujících veřejné služby
- kontraktace - zadávání výkonu některých veřejných služeb formou zakázek privátním firmám
- institucionální změny veřejného sektoru a vytváření privátních agentur
- tvorbu partnerství veřejného sektoru a privátního sektoru.

Všechny tyto nástroje jsou rovněž ve větší či menší míře využívány v projektech územního marketingu v různých zemích. Můžeme proto říci, že jedním z teoretických východisek a zdrojů teritoriálního marketingu jsou pozitivní zkušenosti získané v rámci reformy veřejné správy směrem k novému stylu řízení veřejného sektoru v zemích OECD.

Nový styl řízení (new public management) zdůrazňuje primární úlohu spontánního tržního mechanismu pro efektivní řízení společnosti a kritizuje veřejný sektor (státní správu a samosprávu) za nadměrné zásahy do chodu společnosti. Hlavním myšlenkou tohoto přístupu je, že veřejný sektor má hlavně vytvářet rámcové podmínky stimulující aktivitu privátních komerčních (podnikatelských) i nekomerčních aktérů (třetí sektor, občanská sdružení). Nový styl řízení veřejného sektoru je důležitým východiskem pro aplikaci marketingového řízení v oblasti územního rozvoje.

Příloha 24: Výsledky průzkumu o zavádění marketingu ve městech Moravskoslezského kraje v roce 2003

Marketing ve správě a řízení rozvoje měst a regionů

Předpokladem rozvoje regionálního a městského prostředí jsou především finanční zdroje, současné rozvojové sektory, a způsob integrace činností institucí zabývajících se regionálním rozvojem.

Rozvojovými sektory se totiž primárně stávají ne již výrobní odvětví, ale nevýrobní sféry jako je zdravotnictví, vzdělávání a volný čas. *Hospodářský sektor dodává do těchto rozvojových sfér mnoho ze svých produktů* a nasadil k tomu nemálo finančních zdrojů a umu v organizaci a produktivitě. Všechny tři zde uvedené sféry můžeme zařadit do veřejného sektoru, jako nezbytnou součást moderní struktury městského a regionálního prostředí. Rozšiřování cyklistických tras, rozšiřování neustáleného vzdělávání, zpřístupňování zdravotně a nakonec komunikační technika se odrazily v potřebách obyvatel a návštěvníků. Využívání zařízení těchto rozvojových sfér vyplňuje stále větší část z koláče volného času, u stále většího počtu lidí. Určitě se u nás nebudou mýlit ti, kteří staví budoucnost (s nejméně pětiletým horizontem) na těchto rozvojových sférách, které ve vyspělých zemích zaznamenaly v poslední dekádě minulého století výrazný rozvoj.

Odvětvím, které průběžně stále více vstřebává tyto rozvojové sektory je cestovní ruch. Celá řada obcí, měst, různých forem regionálních uskupení (včetně států) nezapomíná ve svých rozvojových strategických dokumentech na sektor cestovního ruchu. Je blízký těmto municipálním institucím právě díky tomu, že jsou velmi dobře známy všechny stránky tohoto vlastního (*endogenního*) potenciálu. Složitější otázkou ale je: jak o něm říci těm, kteří by o ně měli zájem, tzn. jak přeměnit potenciálu cestovního ruchu (nebo část kterou chceme nabídnout) v produkt, který přinese pracovní místa a příjmy prostřednictvím příchozích turistů? V této poloze *prvky potenciálu cestovního ruchu nabývají tržní charakter*, který z příkladů jiných úspěšných zboží komodit vyžaduje manažerské řízení a marketingový přístup, pokud chceme dosáhnout ekonomických efektů a sociální pohody (rozvoje). Toto „ztržnění“ produktů cestovního ruchu má svá určitá specifika: vyžaduje upravit některé výrobně podnikové nástroje managementu a marketingu a zapojit do tohoto procesu jiné „aktéry“ regionálního prostředí v jiné roli.

Management marketingu cestovního ruchu je v českém regionálním prostředí určitě novinkou, ke které dospěje každá obec, město či region pokud chce nabídnout tento svůj endogenní potenciál ve prospěch svého rozvoje (např. více než podnikatelský, výrobní, či jiný). I tento prostředek rozvoje má svá rizika (možná devastace krajiny apod.).

Marketing cestovního ruchu se stává součástí soustavy marketingových přístupů zaměřených na veřejný, veřejně soukromý sektor. *Marketing neziskových služeb* tvoří ve vyspělých státech západní Evropy účinný nástroj rozvoje tohoto sektoru a je jednou ze součástí teritoriálního nebo městského marketingu (např. v nizozemském městě Tilburg). Pozvolna se tak začíná vytvářet tzv. *sociální marketing*, zaměřený na kvalitou života jednotlivců a společenství v rámci městského a regionálního prostředí a *image marketing*, který má zajišťovat cílenou reprezentaci a propagaci města a regionu.

Nakonec si nelze nevšimnout rozvoje aplikací marketingu v oblasti cestovního ruchu, kde se zejména v Moravskoslezském kraji úspěšně zavádí vedle destinačního managementu také *marketing destinace*.

Marketing destinačního managementu Moravskoslezského kraje

V Moravskoslezském kraji se začala aktivizovat činnost skupiny „aktérů“ cestovního ruchu v roce 1997 při řešení cestovního ruchu jako jedné z priorit rozvoje kraje (při tvorbě první strategie rozvoje). Dnes tato početně rozšířená skupina (poradní orgán cestovního ruchu Krajského úřadu) má za sebou řadu konkrétních výstupů v podobě strategických dokumentů, vyhlášených podpůrných programů, výsledků z pravidelně prováděných průzkumů, širších kontaktů získaných při pořádání mezinárodních konferencí nebo v podobě uplatnění nového know-how např. v síti informačních center, propagaci, managementu atd. V pozadí těchto uvedených formálních výsledků stojí racionální aktivita členů poradního sboru, podpora ze strany krajského úřadu a zastupitelstva, a nakonec spol. s r.o. Enterpriseplc se sídlem v Ostravě. *Aplikace britských zkušeností* z rozvíjení cestovního ruchu prostřednictvím této společnosti přinesla cestovnímu ruchu výhodnější výchozí pozici k rozvoji v kraji než zatím méně organizovaná podnikatelská sféra. Efekty z této výchozí pozice jsou zatím málo zřetelné tak, jak tomu u cestovního ruchu obvykle je. Podíl na tvorbě regionálního HDP (nebo na zaměstnanosti) kraje nelze jednoznačně prokázat a lze očekávat, že nebude výrazný s ohledem na výrobní potenciál kraje. Přesto se dá očekávat zpracování studie úlohy cestovního ruchu v kraji již jako argumentace (k průmyslu) nebo jako další forma konkrétní výstupu participantů cestovního ruchu.

Prvním koncepčním rozvojovým dokumentem byla *Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Morava a Slezsko* ²⁵. Je dlouhodobým nástrojem koordinace aktivit, prezentace potřeb regionu pro využívání potenciálu cestovního ruchu i inspirací pro jednotlivé spolupracující subjekty. Z marketingového hlediska je turistický region Moravskoslezského kraje rozdělen na šest turistických oblastí, jejichž charakteristiky se z pohledu turistiky liší:

- Hrubý Jeseník (okresy: Jeseník, Bruntál, Šumperk)
- Nízký Jeseník (okresy: Bruntál, Opava)
- Opavsko – Krnovsko (okresy: Opava, Bruntál)
- Poodří (okresy: Nový Jičín, území podél Odry procházející Moravskou Bránou)
- Ostravsko – Karvinsko (okresy: Ostrava, Karviná)
- Beskydy – Valašsko (okresy: Frýdek-Místek, Vsetín).

Zpracováním Konkurenční mapy, jeho marketingových subregionů a vyhodnocením *konkurenční pozice turistického regionu SMaS*, byla připravena strategie, produkčně-tržní orientace, identifikace cílových skupin, potenciální cílové trhy a odpovídající cíle rozvoje cestovního ruchu turistického regionu SMaS. [Marketingová strategie, bod 3.2 až 3.4, 5].

²⁵ Dále v textu této části se používá názvu regionu severní Morava a Slezsko (nebo zkratka SMaS), i když se jedná o území Moravskoslezského kraje.

V cílech marketingové strategie bylo na posledním místě stanoveno: „Podpořit zpracování návrhu a realizaci destinačního managementu regionu SMaS, vycházejícího z vnitřních potřeb a požadavků regionu (3 kraje, 3 euroregiony, řada sdružení obcí a mikroregionů, TIC, zájmová a profesní sdružení), z návaznosti na ostatní, zejména sousední, turistické regiony a ze zahraničních i domácích zkušeností.“ [Marketingová strategie, bod 3.4, 5] Institucionální podoba destinačního managementu marketingové regionu SMaS je dnes již skutečností.

V rámci výběrového řízení Krajského úřadu byly úlohy destinačního managementu pro Moravskoslezský kraj svěřeny již výše zmíněné společnosti s.r.o. Její představy o zavedení jednotného centra řízení rozvoje cestovního ruchu měly v návrhu ty nejpotřebnější oblasti činnosti:

- certifikaci služeb a v argumentaci),
- Koordinace postavené na důvěře „aktérů“ cestovního ruchu regionu i klientů,
- Realizační oblasti zaměřené na klienty (turisty), specifika regionu, prosazení loga prostřednictvím specializované organizace apod.
- Financování činnosti z vícezdrojového portfolia,
- Informačního servisu o aktivitách spojených s cestovním ruchem v regionu,
- a vymezení úkolů a principů řízení, a to jak v rovině manažerské, odborné i pracovní.

Destinační management můžeme vymezit (na základě např. Výkladového slovníku cestovního ruchu] jako soubor technik, nástrojů a opatření, které určená organizace používány v rámci rozhodovacích procesů při plánování, organizaci, komunikaci a regulaci cestovního ruchu v dané destinaci. Měla by to být profesně orientovaná organizace, po jejichž kvalitních službách je poptávka od subjektů zainteresovaných na rozvoji cestovního ruchu v regionu a to zejména díky intenzivnímu rozvoji tohoto sektoru, respektujícímu principy dlouhodobé udržitelnosti a tvořícímu významný podíl na zaměstnanosti a příjmech regionu“ (Enterpriseplc, s.r.o., Ostrava).

Vedle vývoje a tvorby produktů cestovního ruchu, monitoringu trhu, organizování a financování svých aktivit (management) je jeho součástí také vytváření podmínek k realizaci produktů na trhu a propagaci (marketing).

Management marketing destinace cestovního ruchu pomáhá „ztržňovat“ rekreačně-turistický potenciál regionu, měst a obcí a zvyšovat *konkurenceschopnost* regionálních subjektů a samotného regionu, města. Na příkladu průběhu utváření destinačního managementu Moravskoslezského kraje je patrné, že předmětná konkurenceschopnost (regionu i jeho subjektů cestovního ruchu) postupně přecházela:

- z úrovně v rámci vlastního regionu (a turistických subregionů),
- na celostátní úroveň konkurenceschopnosti
- a nakonec se dostává stále hlouběji na mezinárodní úroveň konkurenceschopnosti.

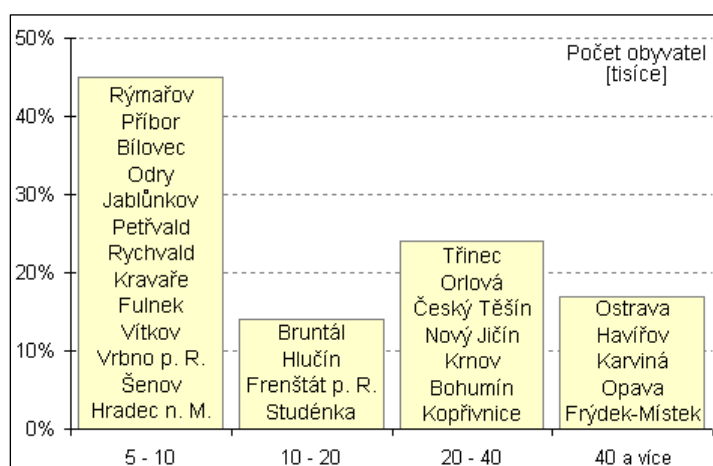
Každá z těchto úrovní konkurenceschopnosti regionu v oblasti cestovního ruchu má svá specifika v metodách řízení a marketingu, ve výběru úspěšných produktů, cílových tržních skupin a potřebné know-how.

Hnacími municipálními subjekty rozvoje regionu jsou zejména jeho větší města. Jejich potenciál daný ekonomickou základnou, rozsahem a úrovní požívaných metod a postupů a nakonec difúze těchto faktorů do okolních menších měst a obcí přináší řadu synergických efektů nejen pro samotné municipality, ale také pro další subjekty, které se účastní regionálního rozvoje. K získání regionálního pohledu na tyto a další důležité skutečnosti se obvykle využívá kvalifikovaných průzkumů.

Marketing a strategické dokumenty měst Moravskoslezského kraje

V *Moravskoslezské kraji* (MSK) byl v roce 2003 proveden průzkum u měst s počtem větším než 5 tisíc obyvatel (k 31.12. 2003 to bylo 31 měst). Zastoupení měst podle velikosti uvádí Obr. 2.

Obrázek 2: Skupiny měst MSK zařazených do průzkumu

Pramen: Malinovský, J., Zajíc, L., Tvrdý, L.

Dotazník průzkumu zachycoval oblasti, na které se zaměřuje současný městský marketing v zahraniční a pak také na ty, které se podle našich odhadů již realizují v českých podmínkách.

23 otázek bylo zaměřeno na tři oblasti: Identifikaci respondentů a měst, na Městský marketing a na Strategie rozvoje měst.

Nejvíce se průzkumu účastnili starostové, primátoři měst (z 8. měst), v 7. městech MSK se zapojili místostarostové, místostarostky a u 6. měst tajemníci a vedoucí odboru.

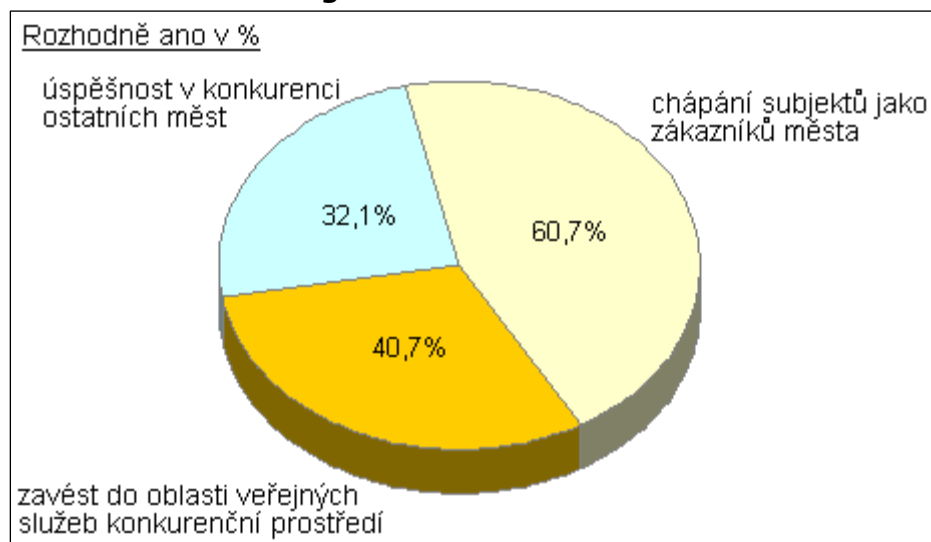
Marketingové cíle měst Moravskoslezského kraje

Za významné marketingové cíle měst jsou respondenty průzkumu považovány:

- Chápání subjektů města (občanů, podnikatelů a pod.) jako zákazníků.
- *Zavedení konkurenční prostředí* do veřejných služeb.

Obr. 3 ukazuje pouze ty cíle, které respondenti považovali rozhodně za důležité.

Obrázek 3: Marketingové cíle měst MSK

Úspěšné oblasti realizování městského marketingu

Realizací marketingových prvků již bylo dosaženo těchto úspěšných výsledků:

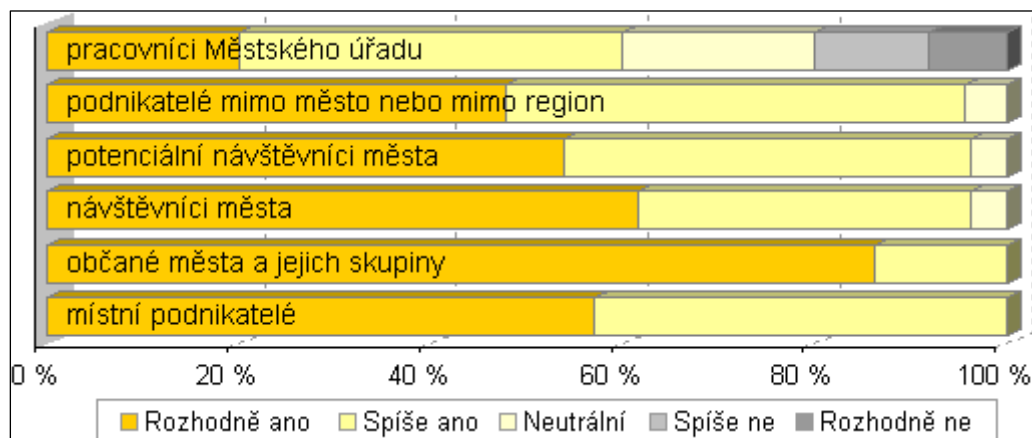
- Uskutečnění konkrétních projektů a spolupráce s „aktéry“,
- zlepšení práce městského úřadu a zkvalitnění veřejných služeb
- a účinnější komunikace s cílovými skupinami.

Cílové skupiny marketingových aktivit měst Moravskoslezského kraje

Velmi důležitými cílovými skupinami marketingových aktivit měst jsou považovány (Obr. 4):

- *Občané (a jejich skupiny) a místní podnikatelé,*
- *návštěvníci města a potenciální návštěvníci.*

Obrázek 4: Cílové marketingové skupiny aktivit města MSK

Existující strategie rozvoje měst v Moravskoslezského kraje

Respondenti průzkumu potvrzují za 29 měst, že rozvojové strategické dokumenty:

- *má zpracováno 21 měst, z toho 17 měst jako vlastní dokument,*
- *nemá zpracováno 8 měst, ale zamýšlí si dokument zpracovat.*

V kategorii největších měst MSK má rozvojové strategické dokumenty zpracováno 12 měst a v kategorii menších měst MSK má rozvojové dokumenty zpracováno celkem 10 měst. Připravuje se zpracovat 7 měst.

Formy zapojení občanů při zpracovávání strategie rozvoje města

Tab. 3 ukazuje formy a fáze zapojení občanů při zpracovávání dokumentu měst MSK.

Tabulka 3: Formy zapojení občanů při zpracovávání strategie měst MSK

Formy zapojení	Pracovní skupiny	Shromáždění občanů	Dotazování průzkum	Informování místní noviny	Škála
Fáze zapojení, při					0
SWOT analýza města	58,6 %	6,9 %	37,9 %	31,0 %	
formulace vize dalšího rozvoje	44,8 %	31,0 %	34,5 %	48,3 %	
specifikace priorit dalšího rozvoje	51,7 %	31,0 %	31,0 %	27,6 %	
realizace konkrétních projektů	55,2 %	6,9 %	17,2 %	41,4 %	60

Pramen: Malinovský, J., Zajíč, L., Tvrđý, L.

Nejvíce se doporučuje zapojit občany v těchto fázích zpracovávání strategie rozvoje:

- Při zpracovávání vize města,
- a při vymezování priorit rozvoje města.

Nejméně doporučované fáze zpracovávání strategie města pro zapojení občanů jsou:

- Příprava konkrétních opatření a kontrola úspěšnosti realizovaných aktivit města.

Nejdůležitější formy (způsoby), jak zapojit občany do zpracovávání strategie, jsou:

- *Pracovní skupiny*, (zejména při SWOT analýze a při tvorbě opatření).
- *Informování tiskovinami města*, a to zejména při kontrole úspěšnosti realizace.

Nejméně doporučované formy (způsoby) pro zapojení občanů města jsou:

- Shromáždění občanů a dotazníkové průzkumy.

Závěry k průzkumu zavádění marketingu ve správě měst MSK

Z provedeného průzkumu vyplývají určité jistoty i obavy:

- Marketingové aktivity a nástroje se při řízení rozvoje měst Moravskoslezského kraje uskutečňují, zatím na nízké marketingově profesionální úrovni,
- Zavádění kvalifikovaného marketingu a managementu do správy a řízení rozvoje měst brání zejména nedostatek finančních prostředků a kvalifikovaní odborníci (a specializované útvary), což snižuje účinnost a výsledné efekty z těchto aktivit.

Dílčí závěr

Rozsah aplikací marketingu (jeho technik, metod a postupů) se prohlubuje do nejrůznějších částí veřejného sektoru. Vedle marketingu neziskových služeb, tzv. sociální marketing, image marketing, se uplatňuje i v sektoru cestovního ruchu jako marketing destinace. Britský přístup zařazuje tuto marketingovou aplikaci na cestovní ruch pod rozhodovací procesy soustředěné v destinačním managementu.

Na příkladu průběhu utváření destinačního managementu Moravskoslezského kraje je patrné, že předmětná konkurenceschopnost (regionu i jeho subjektů cestovního ruchu) postupně přecházela:

- z úrovně v rámci vlastního regionu (a turistických subregionů),
- na celostátní úroveň konkurenceschopnosti a nakonec
- se dostává stále hlouběji na mezinárodní úroveň konkurenceschopnosti.

Marketingové aktivity a nástroje řízení rozvoje (českých, přesněji Moravskoslezských) měst se zatím uskutečňují na nízké profesionální úrovni ve srovnání s přístupy v oblasti cestovního ruchu. Kvalifikovanému zavádění marketingu a managementu do správy a řízení rozvoje měst chybí, jak uvedli respondenti průzkumu v Moravskoslezském kraji, zejména nedostatek finančních prostředků a kvalifikovaní odborníci. Tyto výsledky ukazují na to, že marketingové aktivity nelze zajišťovat přímo městskými úřady. Ve struktuře městského prostředí schází profesionální manažersko-marketingové organizace, které

zadání samospráv na realizaci marketingových aktivit v řízení rozvoje měst přenechají profesionálním marketingovým nebo manažerským organizacím.

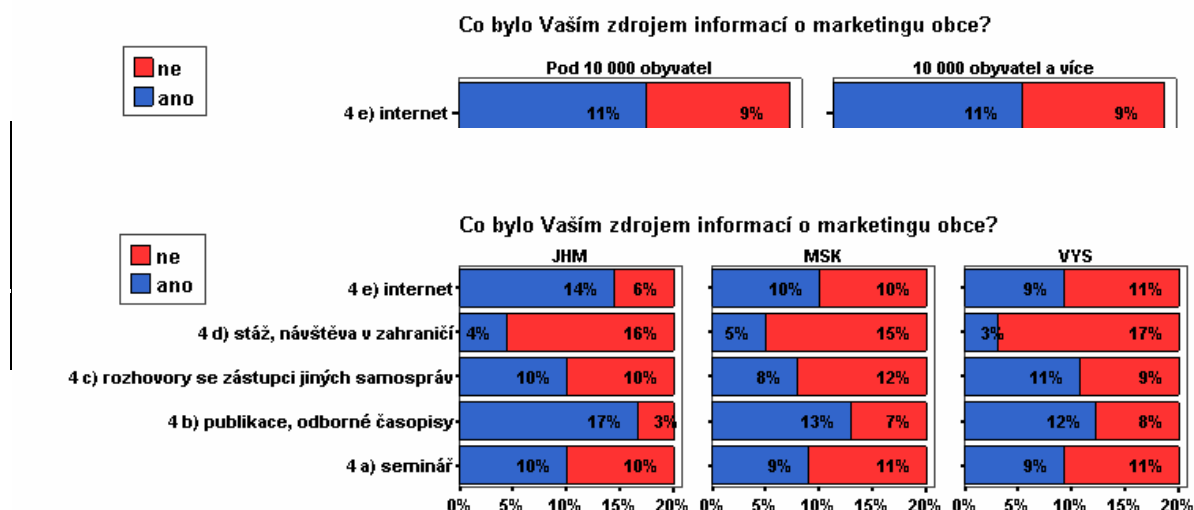
Příloha 25: Dotazníkové šetření provedené v obcích Moravskoslezského a Jihomoravského kraje a v kraji Vysočina v roce 2005

Základní výsledky kvalifikovaného průzkumu

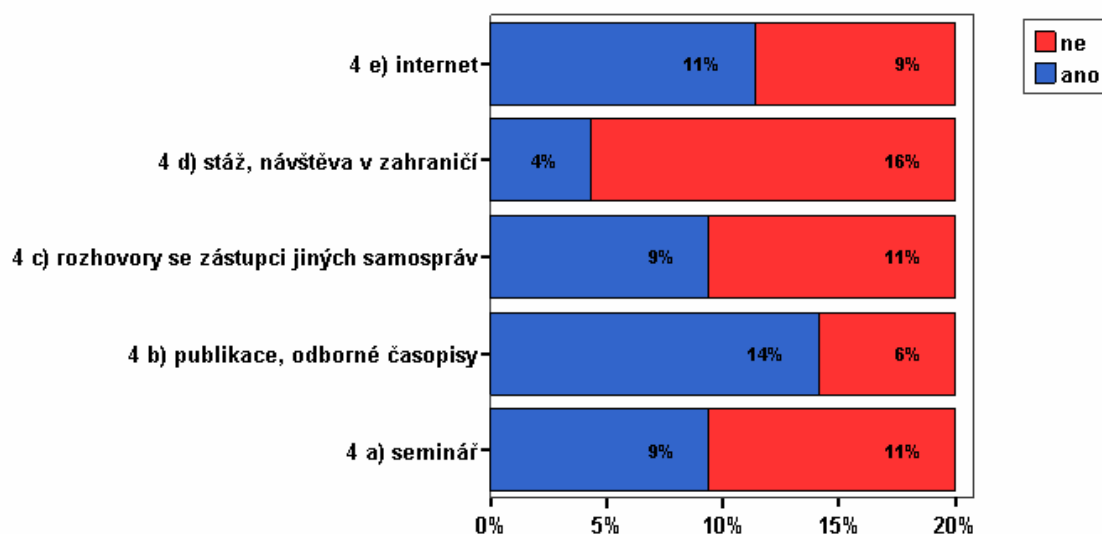
Vnitřní milieu měst a regionů je nutno chápat jako institucionálně-správní prostředí řízení měst a regionů. Nejde zde pouze o funkce úřadu, ale také o výši rozpočtu či kvalitu úředníků. To vše ovlivňuje kvalitu, intenzitu, rozsah a způsob výkonu územního marketingu v obci. Územní marketing obce tak lze na jedné straně vnímat jako reakci, resp. zpětnou vazbu na výše zmíněné externí marketingové prostředí, na straně druhé samotný municipální marketing napomáhá formovat vnější marketingové prostředí.

Data o marketingu vztahů v České republice byla získána na základě dotazníkového šetření, které bylo realizováno v obcích kraje Moravskoslezského, Jihomoravského a kraje Vysočina. Respondentům, kterými byli pracovníci jednotlivých obcí, byla položena dva druhy otázek.

Zatímco na první druh otázek šlo odpovídat v kategoriích ano/ne, u dalšího druhu otázek byly vždy nabízeny konkrétní odpovědi, resp. skupiny mající k dané otázce vztah. Důležitost skupiny pak bylo možno označit celkem pěti stupni a to od 1 označující skupinu velmi nedůležitou až po 5 označující skupinu naopak velmi důležitou. Tímto způsobem se zjišťoval význam jednotlivých předem určených kategorií pro danou oblast územního marketingu.

Co bylo Vaším zdrojem informací o marketingu obce?

Zdroj informací o územním marketingu pro jednotlivé obce představuje jejich vstupní kontakt s touto disciplínou. Proto výzkum nejprve identifikoval jak se jednotlivé municipality dostaly k informacím marketingu. Ukazuje se, že nejčastěji jsou využívány odborné publikace a časopisy. Také internet byl identifikován jako poměrně častý prvotní zdroj informací. Lze předpokládat, že jeho význam bude do budoucna i nadále narůstat. Naopak stáže či návštěvy v zahraničí nejsou příliš často zdrojem informací o marketingu obce.

Pokud jde o velikostní diferenciaci obcí, jsou patrné rozdíly při získávání prvotních informací o marketingu u obcí větších (nad 10 000 obyvatel) a menších (pod 10 000 obyvatel). Větší municipality se častěji dostaly k informacím o územním marketingu během stáží a návštěv v zahraničí. Podstatně více také využívaly semináře či odborné publikace a časopisy. Také mezi kraji má získávání informací o teritoriálním marketingu značně diferencovaný charakter.

Jaké jsou hlavní marketingové cíle Vaší obce?

	N	Mean	Std. Deviation
5 e) příchod nových investorů do Vaší obce	49	4,31	0,918
5 d) změna image obce z pohledu cestovního ruchu	49	4,06	1,029
5 b) chápání občanů, turistů, podnikatelů aj. jako zákazníků obce	48	3,94	1,040
5 f) zvýšení identifikace obyvatel a soukromého sektoru s obcí	46	3,54	0,936
5 a) úspěšnost města ve stále silnější konkurenci mezi obcemi	48	3,44	1,147
5 c) zavést do oblasti poskytování veřejných služeb konkurenční prostředí s cílem snížit náklady	46	3,07	0,998

Mean

Kraj	5 a) úspěšnost města ve stále silnější konkurenci mezi obcemi	5 b) chápání občanů, turistů, podnikatelů aj. jako zákazníků obce	5 c) zavést do oblasti poskytování veřejných služeb konkurenční prostředí s cílem snížit náklady	5 d) změna image obce z pohledu cestovního ruchu	5 e) příchod nových investorů do Vaší obce	5 f) zvýšení identifikace obyvatel a soukromého sektoru s obcí
JHM	3,31	3,76	3,29	4,00	4,12	3,87
MSK	3,55	4,05	2,84	4,11	4,30	3,63
VYS	3,42	4,00	3,10	4,08	4,58	3,00
Total	3,44	3,94	3,07	4,06	4,31	3,54

Mean

Velikost obce	5 a) úspěšnost města ve stále silnější konkurenci mezi obcemi	5 b) chápání občanů, turistů, podnikatelů aj. jako zákazníků obce	5 c) zavést do oblasti poskytování veřejných služeb konkurenční prostředí s cílem snížit náklady	5 d) změna image obce z pohledu cestovního ruchu	5 e) příchod nových investorů do Vaší obce	5 f) zvýšení identifikace obyvatel a soukromého sektoru s obcí
Pod 10 000 obyvatel	3,54	3,86	3,11	4,10	4,38	3,52
10 000 obyvatel a více	3,30	4,05	3,00	4,00	4,20	3,58
Total	3,44	3,94	3,07	4,06	4,31	3,54

Z marketingových cílů obcí stojí za povšimnutí význam příchodu nových investorů a změna image obce z pohledu cestovního ruchu. Ukazuje to na zjevnou nespokojenost obcí v těchto oblastech. Nejnížší pozornost je naopak věnována zavádění konkurenčního

prostředí do oblasti veřejných služeb s cílem snížení nákladů. Také konkurence mezi municipalitami nemá dosud nijak extrémní charakter a obce se jí věnují relativně méně intenzívně.

Z hlediska velikostního rozlišení obcí je velmi zajímavý rozdíl v chápání občanů, turistů či podnikatelů jako zákazníků obce. Větší města takovému „zákaznickému“ vnímání připisují větší význam, nežli jejich menší protějšci. Menší obce se zase intenzivněji snaží o nalézání nových investorů. Jak větší tak i menší obce pak shodně nedoceňují zvyšování identifikace soukromého sektoru a obyvatel s obcí samotnou, což může mít do budoucna velmi nepříznivé následky ve vývoji těchto obcí. Oba dva typy obcí by rozhodně neměly opomínat své interní cílové skupiny.

Které prvky obecního marketingu realizujete, resp. plánujete realizovat? (%)

	0	realizujeme	plánujeme
6 a) pojetí obce jako celku (marketing jako filozofie rozvoje obce)	25,5%	41,2%	33,3%
6 b) spolupráce s co možná největším počtem aktérů rozvoje obce	9,8%	76,5%	13,7%
6 c) orientace na služby poskytované obcí zaměřené především na zlepšení jejich kvality	9,8%	76,5%	13,7%
6 d) porozumět rozdílným cílovým skupinám	17,6%	54,9%	27,5%
6 e) analyzování silných a slabých stránek, hrozeb a příležitostí obce	9,8%	64,7%	25,5%
6 f) rozvíjení vizí dalšího rozvoje obce (různé scénáře rozvoje)	11,8%	56,9%	31,4%
6 g) realizování konkrétních projektů	3,9%	86,3%	9,8%
6 h) zefektivnění organizace obecního/městského úřadu a veřejných služeb	7,8%	66,7%	25,5%
6 i) zesílení propagace a reklamy obce	3,9%	74,5%	21,6%
6 j) komunikace s občany, podnikateli a dalšími cílovými skupinami obyvatel obce	3,9%	84,3%	11,8%

	realizujeme	plánujeme
6 a) pojetí obce jako celku (marketing jako filozofie rozvoje obce)	55,3%	44,7%
6 b) spolupráce s co možná největším počtem aktérů rozvoje obce	84,8%	15,2%
6 c) orientace na služby poskytované obcí zaměřené především na zlepšení jejich kvality	84,8%	15,2%
6 d) porozumět rozdílným cílovým skupinám	66,7%	33,3%
6 e) analyzování silných a slabých stránek, hrozeb a příležitostí obce	71,7%	28,3%
6 f) rozvíjení vizí dalšího rozvoje obce (různé scénáře rozvoje)	64,4%	35,6%
6 g) realizování konkrétních projektů	89,8%	10,2%
6 h) zefektivnění organizace obecního/městského úřadu a veřejných služeb	72,3%	27,7%
6 i) zesílení propagace a reklamy obce	77,6%	22,4%
6 j) komunikace s občany, podnikateli a dalšími cílovými skupinami obyvatel obce	87,8%	12,2%

Při realizaci územního marketingu se největší důraz klade na realizaci konkrétních projektů, což je bezpochyby spojeno s nechtí vyvolanou častými obecnými proklamacemi bez jakýchkoliv hmatatelných výsledků. Realizována je také komunikace s občany, podnikateli a dalšími cílovými skupinami obyvatel obce. Naopak obecnější koncepty, jako pojetí obce jako celku, resp. marketing jako filozofie rozvoje obce jsou spíše v plánu. Ukazuje to na jistou nesystematičnost a spontánnost při zavádění marketingu na úrovni obce, které probíhá cestou pokusů a omylů.

Naopak zde absentuje širší, kontextuální pohled, který by umožnil vyhnout se chybám spojeným s „učením se“ marketingu. Svědčí o tom i nepříliš frekventovaná realizace snahy o porozumění rozdílným cílovým skupinám, které představují jednu z principiálních kategorií územního marketingu vůbec. Bez prvotního vymezení cílových skupin totiž nemůže být územní marketing vůbec realizován.

Jakým způsobem zkoumáte názory či přání veřejnosti?

	7 a) Dotazníkové šetření	7 b) Veřejné diskuse	7 c) Konzultace s odborníky	7 d) Konzultace se zástupci různých sociálních a profesních skupin	7 f) Názory veřejnosti nezjišťujeme
ne	39,2%	31,4%	41,2%	43,1%	100,0%
ano	60,8%	68,6%	58,8%	56,9%	

Názory a přání veřejnosti představují v procesu územního marketingu účinnou zpětnou vazbu, která by měla korigovat probíhající marketingové aktivity a zvyšovat jejich efektivitu a účinnost. Názory a přání veřejnosti jsou zkoumány rozdílnými způsoby jako veřejné diskuse, dotazníková šetření či konzultace s odborníky či zástupci různých sociálních a profesních skupin. Jistě je potěšitelné, že se mezi zkoumanými obcemi nenašla taková, kterou názory veřejnosti vůbec nezajímají.

Jaké formy komunikace využíváte při práci s veřejností (občany, podnikateli, občanskými sdruženími atd.)? (Descriptive Statistics)

	N	Mean	Std. Deviation
11 a) tisk, noviny vlastní, regionální	46	4,70	0,628
11 e) internetové stránky obecního/městského úřadu	49	4,37	0,929
11 d) vývěsní tabule (úřední desky apod.)	47	4,31	0,831
11 i) shromáždění občanů na nichž jsou informováni o dění v obci	39	3,49	1,167
11 c) distribuce různých informačních materiálů	43	3,28	0,984
11 k) výstavy	40	3,25	1,235
11 g) místní televizní okruh	29	3,14	1,922
11 j) poradenství pro občany	37	3,14	1,228
11 f) obecní/městský rozhlas	39	3,13	1,542
11 m) pomoc při urovnávání nejrozličnějších konfliktů	35	2,86	1,332
11 l) dotazníková šetření a interview s občany	36	2,78	1,149
11 h) kulaté stoly a diskusní fóra	34	2,74	1,355
11 b) přednášky na různá témata	36	2,17	1,056
Valid N (listwise)	21		

	Kraj			
	JHM	MSK	VYS	Total
11 a) tisk, noviny vlastní, regionální	4,60	4,89	4,54	4,70
11 b) přednášky na různá témata	2,46	1,94	2,14	2,17
11 c) distribuce různých informačních materiálů	3,33	3,12	3,45	3,28
11 d) vývěsní tabule (úřední desky apod.)	4,56	4,36	3,82	4,31
11 e) internetové stránky obecního/městského úřadu	4,41	4,47	4,15	4,37
11 f) obecní/městský rozhlas	3,60	2,56	3,38	3,13
11 g) místní televizní okruh	3,33	2,92	3,25	3,14
11 h) kulaté stoly a diskusní fóra	2,92	2,59	2,75	2,74
11 i) shromáždění občanů na nichž jsou informováni o dění v obci	3,31	3,71	3,33	3,49
11 j) poradenství pro občany	2,64	3,47	3,33	3,14
11 k) výstavy	3,00	3,53	3,11	3,25
11 l) dotazníková šetření a interview s občany	2,29	3,19	2,83	2,78
11 m) pomoc při urovnávání nejrozličnějších konfliktů	2,63	3,06	3,00	2,86

	Velikost obce		Total
	Pod 10 000 obyvatel	10 000 obyvatel a více	
11 a) tisk, noviny vlastní, regionální	4,68	4,72	4,70
11 b) přednášky na různá témata	2,37	1,94	2,17
11 c) distribuce různých informačních materiálů	3,38	3,16	3,28
11 d) vývěsní tabule (úřední desky apod.)	4,50	4,00	4,31
11 e) internetové stránky obecního/městského úřadu	4,31	4,45	4,37
11 f) obecní/městský rozhlas	3,80	1,93	3,13
11 g) místní televizní okruh	3,50	2,88	3,14
11 h) kulaté stoly a diskusní fóra	2,63	2,83	2,74
11 i) shromáždění občanů na nichž jsou informováni o dění v obci	3,64	3,29	3,49
11 j) poradenství pro občany	2,90	3,41	3,14
11 k) výstavy	3,38	3,11	3,25
11 l) dotazníková šetření a interview s občany	2,72	2,83	2,78
11 m) pomoc při urovnávání nejrozličnějších konfliktů	2,84	2,88	2,86

Při práci s veřejností se stále ještě nejvíce využívá tradiční tisk. Do popředí se však nezadržitelně dostávají také internetové stránky obecních úřadů, které umožňují oboustrannou komunikaci a také průběžnou aktualizaci informací. Lze se domnívat, že ačkoliv noviny (ať již regionální nebo místní) či vývěsní tabule nebudou v dohledné době zcela zrušeny, internet se zřejmě stane nejvýznamnějším komunikačním prostředkem.

Naopak malá váha kulatých stolů, diskusních fór či přednášek na různá témata či pomoc při řešení konfliktů svědčí o velmi neuspokojivé míře pozornosti věnované veřejné, resp. občanské participaci. V menších obcích je stále vidět značná úloha obecního rozhlasu.

Jaký je význam následujících cílů marketingového řízení Vaší obce?

	N	Mean	Std. Deviation
12 a) učinit obec atraktivnější – pro občany, turisty, zahraniční investory atd.	50	4,84	0,422
12 i) realizovat konkrétní projekty rozvoje obce	45	4,67	0,640
12 h) chápat občany a podnikatele jako zákazníky obce	43	4,37	0,757
12 d) podporovat podnikání a to jak zahraničního kapitálu, tak i místních malých a středních podnikatelů	47	4,34	0,788
12 k) informovat a komunikovat s občany	48	4,33	0,781
12 j) podporovat silné stránky a odstraňovat slabé stránky obce	47	4,23	0,865
12 m) racionalizovat správu majetku obce a organizace obecního/městského úřadu	44	4,18	1,040
12 g) zapojovat soukromé aktéry (podnikatele, obchodníky) do rozvoje obce	46	3,96	0,893
12 b) podporovat spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem	46	3,93	0,904
12 f) rozvíjet vizí rozvoje obce	44	3,91	1,074
12 c) profilovat obec na takové rozvojové oblasti, v nichž jsme nebo můžeme být konkurenceschopní	43	3,84	0,974
12 l) vytvářet více tržní vztahy v oblasti veřejných služeb (více konkurence) s cílem snižování nákladů	39	3,41	1,093
12 e) podporovat maloobchodníky a tím zvyšování atraktivity středu obce	42	3,29	1,215
Valid N (listwise)	30		

	Kraj			
	JHM	MSK	VYS	Total
12 a) učinit obec atraktivnější – pro občany, turisty, zahraniční investory atd.	4,65	4,95	4,92	4,84
12 b) podporovat spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem	4,00	4,15	3,45	3,93
12 c) profilovat obec na takové rozvojové oblasti, v nichž jsme nebo můžeme být konkurenceschopní	3,67	4,00	3,78	3,84
12 d) podporovat podnikání a to jak zahraničního kapitálu, tak i místních malých a středních podnikatelů	4,33	4,45	4,17	4,34
12 e) podporovat maloobchodníky a tím zvyšování atraktivity středu obce	3,29	3,47	2,89	3,29
12 f) rozvíjet vizí rozvoje obce	3,94	4,32	2,87	3,91
12 g) zapojovat soukromé aktéry (podnikatele, obchodníky) do rozvoje obce	4,13	4,11	3,50	3,96
12 h) chápat občany a podnikatele jako zákazníky obce	4,19	4,58	4,25	4,37
12 i) realizovat konkrétní projekty rozvoje obce	4,63	4,83	4,45	4,67
12 j) podporovat silné stránky a odstraňovat slabé stránky obce	4,00	4,68	3,83	4,23
12 k) informovat a komunikovat s občany	4,28	4,56	4,08	4,33
12 l) vytvářet více tržní vztahy v oblasti veřejných služeb (více konkurence) s cílem snižování nákladů	3,33	3,67	3,11	3,41
12 m) racionalizovat správu majetku obce a organizace obecního/městského úřadu	4,07	4,61	3,64	4,18

	Velikost obce		
	Pod 10 000 obyvatel	10 000 obyvatel a více	Total
12 a) učinit obec atraktivnější – pro občany, turisty, zahraniční investory atd.	4,76	4,95	4,84
12 b) podporovat spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem	3,84	4,05	3,93
12 c) profilovat obec na takové rozvojové oblasti, v nichž jsme nebo můžeme být konkurenceschopní	3,78	3,90	3,84
12 d) podporovat podnikání a to jak zahraničního kapitálu, tak i místních malých a středních podnikatelů	4,23	4,48	4,34
12 e) podporovat maloobchodníky a tím zvyšování atraktivity středu obce	3,52	3,00	3,29
12 f) rozvíjet vizí rozvoje obce	3,92	3,89	3,91
12 g) zapojovat soukromé aktéry (podnikatele, obchodníky) do rozvoje obce	3,88	4,05	3,96
12 h) chápat občany a podnikatele jako zákazníky obce	4,25	4,53	4,37
12 i) realizovat konkrétní projekty rozvoje obce	4,58	4,79	4,67
12 j) podporovat silné stránky a odstraňovat slabé stránky obce	4,19	4,30	4,23
12 k) informovat a komunikovat s občany	4,25	4,45	4,33
12 l) vytvářet více tržní vztahy v oblasti veřejných služeb (více konkurence) s cílem snižování nákladů	3,39	3,44	3,41
12 m) racionalizovat správu majetku obce a organizace obecního/městského úřadu	4,08	4,32	4,18

Cílem marketingových aktivit je nejčastěji učinit obec atraktivnější a to pro občany, turisty či zahraniční investory a opět se zde také objevuje preference realizace konkrétních rozvojových projektů. Podpora maloobchodníků a zvyšování atraktivity středu obce naopak leží na opačném pólu významové škály. Přitom střed obce je jakousi její výkladní skříní a do jisté míry predeterminuje názory veřejnosti na danou municipalitu.

Z hlediska regionální diferenciacce stojí za pozornost snaha obcí Moravskoslezského kraje racionalizovat chod svých úřadů, která se projevuje mnohem intenzivněji než u obcí kraje Jihomoravského a kraje Vysočina. Projevuje se zde patrně vyšší technicko-organizační disciplína v Moravskoslezském kraji, která je tak typická pro tradiční průmyslové regiony. S ní souvisí také větší schopnost identifikace úspor v rámci chodu podniků, která je spojená s industriální historií tohoto kraje a projevuje se i na obecních úřadech.

Na které cílové skupiny se zaměřují marketingové aktivity Vaší obce?

	N	Mean	Std. Deviation
13 b) občané obce a jejich skupiny	48	4,35	0,785
13 c) návštěvníci obce	51	4,12	0,887
13 d) potenciální návštěvníci obce	49	3,92	0,975
13 a) místní podnikatelé	46	3,80	0,934
13 e) podnikatelé mimo obec nebo mimo region	46	3,67	1,136
13 f) pracovníci obecního/městského úřadu	40	2,75	1,276
Valid N (listwise)	40		

	Kraj			
	JHM	MSK	VYS	Total
13 a) místní podnikatelé	3,71	3,84	3,90	3,80
13 b) občané obce a jejich skupiny	4,17	4,58	4,27	4,35
13 c) návštěvníci obce	3,67	4,50	4,15	4,12
13 d) potenciální návštěvníci obce	3,35	4,32	4,08	3,92
13 e) podnikatelé mimo obec nebo mimo region	3,29	4,11	3,50	3,67
13 f) pracovníci obecního/městského úřadu	2,93	2,89	2,00	2,75

	Velikost obce		
	Pod 10 000 obyvatel	10 000 obyvatel a více	Total
13 a) místní podnikatelé	3,74	3,89	3,80
13 b) občané obce a jejich skupiny	4,31	4,42	4,35
13 c) návštěvníci obce	4,17	4,05	4,12
13 d) potenciální návštěvníci obce	3,93	3,90	3,92
13 e) podnikatelé mimo obec nebo mimo region	3,50	3,90	3,67
13 f) pracovníci obecního/městského úřadu	3,04	2,31	2,75

Z hlediska zaměření marketingových aktivit obcí na konkrétní cílové skupiny jsou nejvíce akcentováni občané obcí stejně jako jejich skupiny. Také návštěvníkům a potenciálním návštěvníkům obcí se dostává značné pozornosti. Jednoznačně nejméně se obec soustřeďuje na vlastní pracovníky, což svědčí o podcenění interních trhů. Do budoucna jej jistě záhodno se více orientovat tímto interním směrem, protože každou organizaci vytvářejí konkrétní jednotlivci. Pokud navíc nejsou spokojeni zaměstnanci na svém pracovišti, jimi obsluhováni klienti budou také jen těžko spokojeni. Tímto způsobem dochází k nepřímé podpoře technokratického a anonymitou prostoupeného přístupu při každodenním chodu municipality. Je zjevné, že impuls k rozvoji municipality může jen stěží přijít od jejích vlastních pracovníků, jimž je věnována nedostatečná pozornost. O pracovníky obecních úřadů přitom jeví menší zájem spíše obce menší, pod 10 000 obyvatel.

Které z následujících cílových skupin by jste rádi přilákali do Vaší obce?

	N	Mean	Std. Deviation
14 a) domácí investoři	50	4,58	0,702
14 d) turisté	50	4,46	0,734
14 c) noví drobní podnikatelé	45	4,38	0,860
14 b) zahraniční investoři	50	4,08	1,158
14 e) noví obyvatelé	45	4,04	1,224
14 f) lidé s universitním vzděláním	46	3,85	1,264
Valid N (listwise)	43		

	Kraj			
	JHM	MSK	VYS	Total
14 a) domácí investoři	4,53	4,60	4,62	4,58
14 b) zahraniční investoři	4,00	4,20	4,00	4,08
14 c) noví drobní podnikatelé	4,29	4,44	4,40	4,38
14 d) turisté	4,29	4,50	4,62	4,46
14 e) noví obyvatelé	4,00	3,94	4,27	4,04
14 f) lidé s universitním vzděláním	3,50	4,50	3,10	3,85

	Velikost obce		
	Pod 10 000 obyvatel	10 000 obyvatel a více	Total
14 a) domácí investoři	4,55	4,62	4,58
14 b) zahraniční investoři	3,76	4,52	4,08
14 c) noví drobní podnikatelé	4,30	4,50	4,38
14 d) turisté	4,55	4,33	4,46
14 e) noví obyvatelé	4,36	3,53	4,04
14 f) lidé s universitním vzděláním	3,54	4,25	3,85

Mnoho napoví také analýza preferencí v oblasti přilákání konkrétních cílových skupin do obcí. Jednoznačně zde převládají domácí investoři a turisté. Naopak lidé s univerzitním vzděláním jsou překvapivě nejméně významnou cílovou skupinou lákanou do obcí. Tato skutečnost ovšem neplatí v kraji Moravskoslezském, jehož municipality s potýkají s celou řadou problémů daných specifickými charakteristikami obyvatelstva.

Velmi rozdílné výsledky dostaneme při pohledu na preference při lákání cílových skupin do obcí z hlediska velikostní kategorie obcí. Zatímco menší obce dávají přednost jakémukoliv novému obyvatelstvu a to na úkor lidí s universitním vzděláním, u větších obcí je situace přesně obrácená. Preferováni jsou především noví potenciální obyvatelé s vysokoškolským vzděláním. Svědčí to o větší atraktivitě větších měst a následné možnosti větších měst vybírat si obyvatelstvo selektivním způsobem.

Se kterými z následujících skupin nejen spolupracujete, ale také dále udržujete a kultivujete vztahy v rámci Vašich marketingových aktivit?

	N	Mean	Std. Deviation
15 i) vlastní obyvatelstvo	47	4,02	0,872
15 h) investoři	45	3,98	0,988
15 d) významní podnikatelé	47	3,74	1,052
15 g) turisté	45	3,64	1,026
15 a) dodavatelské firmy a organizace	47	3,51	1,081
15 c) politici	46	3,39	1,085
15 f) vlastní zaměstnanci	45	3,33	1,187
15 e) novináři	47	3,33	1,151
15 b) trh potenciálních pracovníků	45	2,73	0,986
Valid N (listwise)	42		

	Kraj			
	JHM	MSK	VYS	Total
15 a) dodavatelské firmy a organizace	3,53	3,26	3,91	3,51
15 b) trh potenciálních pracovníků	2,63	2,95	2,50	2,73
15 c) politici	3,53	3,44	3,09	3,39
15 d) významní podnikatelé	3,83	3,78	3,55	3,74
15 e) novináři	3,12	3,54	3,27	3,33
15 f) vlastní zaměstnanci	3,24	3,28	3,60	3,33
15 g) turisté	3,38	3,72	3,91	3,64
15 h) investoři	3,69	4,21	4,00	3,98
15 i) vlastní obyvatelstvo	3,88	4,21	3,91	4,02

	Velikost obce		
	Pod 10 000 obyvatel	10 000 obyvatel a více	Total
15 a) dodavatelské firmy a organizace	3,59	3,39	3,51
15 b) trh potenciálních pracovníků	2,85	2,56	2,73
15 c) politici	3,32	3,50	3,39
15 d) významní podnikatelé	3,68	3,84	3,74
15 e) novináři	3,01	3,79	3,33
15 f) vlastní zaměstnanci	3,50	3,06	3,33
15 g) turisté	3,67	3,61	3,64
15 h) investoři	3,89	4,11	3,98
15 i) vlastní obyvatelstvo	4,17	3,78	4,02

Jak je z výzkumu patrné, nejvyšší pozornost je v rámci marketingu vztahů v našich obcích věnována vztahům s vlastním obyvatelstvem a s investory. Na opačném pólu pak stojí zcela zřetelně trh potenciálních pracovníků. Ukazuje to na stále ještě ne zcela rozvinuté vědomí o nutnosti kvality vlastních pracovníků. Své zde může sehrát také značná role známostí při získávání pracovních míst v jednotlivých obcích.

U interregionální diferenciace jistě stojí za povšimnutí vyšší zájem moravskoslezských obcí (při srovnání se svými protějšky z Jihomoravského kraje a Vysočiny) o investory a novináře. Je to patrně spojeno s relativně menším zájmem investorů o Moravskoslezský kraj, ale také s dosti špatnou pověstí a horší dopravní dostupností tohoto kraje.

Zřetelný je také podstatně větší zájem obcí Moravskoslezského a Jihomoravského kraje o vztahy s politiky, nežli tomu je u kraje Vysočina. Zatímco kraj Vysočina má spíše venkovský charakter a nepanuje tam městská anonymita, Moravskoslezský a Jihomoravský kraj jsou podstatně urbanizovanější a mají více větších měst. Také proto se na Vysočině řeší problémy věcněji, bez přítomnosti „velké“ politiky, zatímco oba dva moravské kraje mají zřetelně svůj rozvoj zarámován kontextem politickým.

Z hlediska důležitosti jednotlivých skupin v rámci marketingu vztahů podle velikostních kategorií obcí nám výsledky v zásadě potvrzují zjištění prezentovaná v tabulce předchozí. Menší obce pod 10 000 obyvatel se vyznačují intenzivním zájmem o místní obyvatelstvo. Problémy těchto malých obcí totiž nepodléhají anonymitě a proto je nutno každodenně řešit problémy jejich obyvatel, což spíše než „velké“ politické recepty vyžaduje věcný, ale zároveň k jednotlivci pozornější přístup.

Obce větší, ve kterých žije nad 10 000 lidí oproti tomu přikládají váhu především nalákání investorů. Také si více všímají významných podnikatelů a novinářů, kterých v obcích menších tolik nežije. Zde se již projevuje skutečnost, že se radnice nemohou zabývat pouze každodenními starostmi obce, ale musí se snažit o vytváření dobré image na širší veřejnosti. Orientace interním směrem, tedy k vlastnímu obyvatelstvu, která byla typická u malých obcí, je nahrazena orientací směrem externím, což souvisí také s podstatně intenzivnější konkurencí na úrovni větších měst.

Jaká je důležitost následujících marketingových prvků (oblastí) pro Vaše aktivity?

	N	Mean	Std. Deviation
16 a) image obce včetně reklamy	49	4,29	0,816
16 m) příroda/ životní prostředí	47	4,28	0,743
16 e) cestovní ruch	49	4,22	0,848
16 l) správa obce	43	4,19	0,906
16 k) volný čas (sport, zábava)	49	4,14	0,890
16 j) bydlení (zkvalitňování, modernizace technické infrastruktury)	49	4,12	1,130
16 g) kultura a společenské akce	49	4,12	0,754
16 d) doprava	48	3,96	1,071
16 n) vzdělávání	48	3,87	0,981
16 o) sociální oblast	46	3,85	0,988
16 c) obecní výstavba	48	3,71	1,184
16 h) stravovací a ubytovací služby	44	3,66	1,098
16 b) maloobchod a služby (obec jako sídlo maloobchodu a služeb)	45	3,58	0,988
16 f) veřejné práce	41	3,22	1,151
16 i) věda a výzkum	41	2,17	1,181
Valid N (listwise)	38		

	N	Mean	Std. Deviation
16 a) image obce včetně reklamy	49	4,29	0,816
16 m) příroda/ životní prostředí	47	4,28	0,743
16 e) cestovní ruch	49	4,22	0,848
16 l) správa obce	43	4,19	0,906
16 k) volný čas (sport, zábava)	49	4,14	0,890
16 j) bydlení (zkvalitňování, modernizace technické infrastruktury)	49	4,12	1,130
16 g) kultura a společenské akce	49	4,12	0,754
16 d) doprava	48	3,96	1,071
16 n) vzdělávání	48	3,87	0,981
16 o) sociální oblast	46	3,85	0,988
16 c) obecní výstavba	48	3,71	1,184
16 h) stravovací a ubytovací služby	44	3,66	1,098
16 b) maloobchod a služby (obec jako sídlo maloobchodu a služeb)	45	3,58	0,988
16 f) veřejné práce	41	3,22	1,151
16 i) věda a výzkum	41	2,17	1,181
Valid N (listwise)	38		

	Velikost obce		
	Pod 10 000 obyvatel	10 000 obyvatel a více	Total
16 a) image obce včetně reklamy	4,21	4,38	4,29
16 b) maloobchod a služby (obec jako sídlo maloobchodu a služeb)	3,74	3,33	3,58
16 c) obecní výstavba	3,79	3,60	3,71
16 d) doprava	3,96	3,95	3,96
16 e) cestovní ruch	4,31	4,10	4,22
16 f) veřejné práce	3,44	2,88	3,22
16 g) kultura a společenské akce	4,00	4,30	4,12
16 h) stravovací a ubytovací služby	3,67	3,65	3,66
16 i) věda a výzkum	1,71	2,82	2,17
16 j) bydlení (zkvalitňování, modernizace technické infrastruktury)	4,17	4,05	4,12
16 k) volný čas (sport, zábava)	4,11	4,19	4,14
16 l) správa obce	4,19	4,18	4,19
16 m) příroda/ životní prostředí	4,32	4,21	4,28
16 n) vzdělávání	3,85	3,90	3,87
16 o) sociální oblast	3,81	3,89	3,85

Pokud jde o důležitost jednotlivých marketingových prvků pro aktivity obcí, vede zdůrazňování image obce včetně reklamy a také kvalita přírody, resp. životního prostředí. Na zcela opačném pólu pak stojí věda a výzkum, což je do jisté míry dáno slabším zastoupením těchto disciplín v analyzovaných regionech, ale v také celkovém postavením, které je vědě a výzkumu ve společnosti přisuzováno.

Máte problémy s realizací (se zavedením) obecního marketingu ve správě a řízení rozvoje Vaší obce v těchto oblastech?

	ne	ano
18 a) rozdílné chápání marketingu obce různými aktéry	35,3%	64,7%
18 b) schází (chybí) cílová orientace rozvoje obce (nevíme jak dál)	74,5%	25,5%
18 c) malá schopnost aktérů k dialogu a spolupráci mezi sebou navzájem	37,3%	62,7%
18 d) příliš dominantní postavení jednotlivých osob či skupinových zájmů	70,6%	29,4%
18 e) nezájem a malá angažovanost jednotlivých skupin aktérů	51,0%	49,0%
18 f) chybějící finanční prostředky ve fázi rozběhu	35,3%	64,7%
18 g) časté změny ve vedení obce	92,2%	7,8%
18 h) časté politické střety, které brání zavedení a realizaci dlouhodobé marketingové koncepce rozvoje	68,6%	31,4%
18 i) pozdní či nedostatečné zapojení obecní rady při zavádění marketingu do řízení obce	78,4%	21,6%
18 j) nejasné vymezení kompetencí mezi správou obce a nositeli obecního marketingu	70,6%	29,4%
18 k) nejasné vymezení marketingu při zajišťování klasických úkolů obce jako je územní plánování, investice atd.	84,3%	15,7%

Určení problémů se zaváděním a realizací marketingu u obcí nám ukazuje hlavní nedostatky spojené s územním marketingem v naší zemi. Vedle zcela typických nářků nad chybějícími financemi se jedná především o rozdílné chápání marketingu obce různými aktéry, což pouze potvrzuje již výše uvedené teze. Za pozornost stojí také malá schopnost aktérů k dialogu a spolupráci mezi sebou navzájem, což je typickým symptomem postkomunistické země.

Zhodnot'te prosím dosavadní úspěšnost zavádění marketingu do oblasti správy a rozvoje Vaší obce podle následujících kritérií.

	N	Mean	Std. Deviation
23 c) byly realizovány konkrétní rozvojové projekty	48	3,92	0,986
23 h) objevily se nové myšlenky jak dál rozvíjet naši obec	47	3,68	0,980
23 e) došlo k vytvoření spolupráce mezi obecním/městským úřadem a volenými zástupci obce	44	3,59	1,041
23 b) byl nastartován nový proces, který bude dále pokračovat	45	3,56	0,943
23 f) osvědčilo se vytvoření komisí (anebo pracovních skupin) a jejich zapojení do řízení rozvoje obce	45	3,42	1,196
23 a) podpořila se komunikace mezi různými skupinami aktérů při rozvoji obce	48	3,31	0,803
23 n) celkově máme se zavedením marketingu do oblasti správy a rozvoje obce dobré dojmy	46	3,26	0,743
23 d) zavedením marketingu do řízení rozvoje obce jsme získali pozitivní zkušenosti, které zlepšují správu a řízení obce	45	3,13	0,991
23 m) byla navázána úspěšná spolupráce s externími poradci (zpracovateli strategie atd.)	45	3,02	1,138
23 k) zlepšilo se „klima“ v obci	41	2,98	0,880
23 j) občané byli motivováni k jejich zapojení do rozvoje obce	46	2,77	0,963
23 k) byla naplněna počáteční očekávání	40	2,75	0,870
23 g) vytvořily se konstruktivní projektové skupiny	44	2,70	1,212
23 l) hlavní opatření dalšího rozvoje obce již byla realizována	44	2,61	1,017
Valid N (listwise)	35		

	Kraj			
	JHM	MSK	VYS	Total
23 a) podpořila se komunikace mezi různými skupinami aktérů při rozvoji obce	3,41	3,26	3,25	3,31
23 b) byl nastartován nový proces, který bude dále pokračovat	3,29	3,72	3,70	3,56
23 c) byly realizovány konkrétní rozvojové projekty	3,65	4,15	3,91	3,92
23 d) zavedením marketingu do řízení rozvoje obce jsme získali pozitivní zkušenosti, které zlepšují správu a řízení obce	3,06	3,20	3,11	3,13
23 e) došlo k vytvoření spolupráce mezi obecním/městským úřadem a volenými zástupci obce	3,63	3,56	3,60	3,59
23 f) osvědčilo se vytvoření komisí (anebo pracovních skupin) a jejich zapojení do řízení rozvoje obce	3,41	3,78	2,80	3,42
23 g) vytvořily se konstruktivní projektové skupiny	2,43	3,25	2,00	2,70
23 h) objevily se nové myšlenky jak dál rozvíjet naši obec	3,38	4,10	3,36	3,68
23 k) zlepšilo se „klima“ v obci	3,25	3,12	2,13	2,98
23 j) občané byli motivováni k jejich zapojení do rozvoje obce	2,88	2,69	2,70	2,77
23 k) byla naplněna počáteční očekávání	2,57	2,89	2,75	2,75
23 l) hlavní opatření dalšího rozvoje obce již byla realizována	2,56	2,84	2,22	2,61
23 m) byla navázána úspěšná spolupráce s externími poradci (zpracovateli strategie atd.)	2,43	3,40	3,09	3,02
23 n) celkově máme se zavedením marketingu do oblasti správy a rozvoje obce dobré dojmy	3,00	3,40	3,40	3,26

	Velikost obce		
	Pod 10 000 obyvatel	10 000 obyvatel a více	Total
23 a) podpořila se komunikace mezi různými skupinami aktérů při rozvoji obce	3,15	3,52	3,31
23 b) byl nastartován nový proces, který bude dále pokračovat	3,48	3,65	3,56
23 c) byly realizovány konkrétní rozvojové projekty	3,81	4,05	3,92
23 d) zavedením marketingu do řízení rozvoje obce jsme získali pozitivní zkušenosti, které zlepšují správu a řízení obce	3,08	3,20	3,13
23 e) došlo k vytvoření spolupráce mezi obecním/městským úřadem a volenými zástupci obce	3,76	3,37	3,59
23 f) osvědčilo se vytvoření komisí (anebo pracovních skupin) a jejich zapojení do řízení rozvoje obce	3,40	3,45	3,42
23 g) vytvořily se konstruktivní projektové skupiny	2,57	2,86	2,70
23 h) objevily se nové myšlenky jak dál rozvíjet naši obec	3,73	3,62	3,68
23 k) zlepšilo se „klima“ v obci	2,91	3,06	2,98
23 j) občané byli motivováni k jejich zapojení do rozvoje obce	2,58	3,00	2,77
23 k) byla naplněna počáteční očekávání	2,57	2,95	2,75
23 l) hlavní opatření dalšího rozvoje obce již byla realizována	2,44	2,84	2,61
23 m) byla navázána úspěšná spolupráce s externími poradci (zpracovateli strategie atd.)	2,75	3,33	3,02
23 n) celkově máme se zavedením marketingu do oblasti správy a rozvoje obce dobré dojmy	3,04	3,55	3,26

Určení úspěšnosti zavádění marketingu do oblasti správy a rozvoje jednotlivých obcí nám pomáhá identifikovat aktiva územním marketingem přinesená. I zde je vyzdvihována realizace konkrétních rozvojových projektů. O prospěšnosti zavádění marketingových přístupů do řízení obcí svědčí i vysoké ocenění nových myšlenek pro další rozvoj obce. Nelze opomenout ani vytvoření spolupráce mezi obecním úřadem a volenými zástupci obce, které není ani zdaleka tak automatické jak by se na první pohled mohlo jevit.

Příloha 26: Implementační struktura SROP dle vybraných opatření

Schéma č. 1: Opatření 1.1

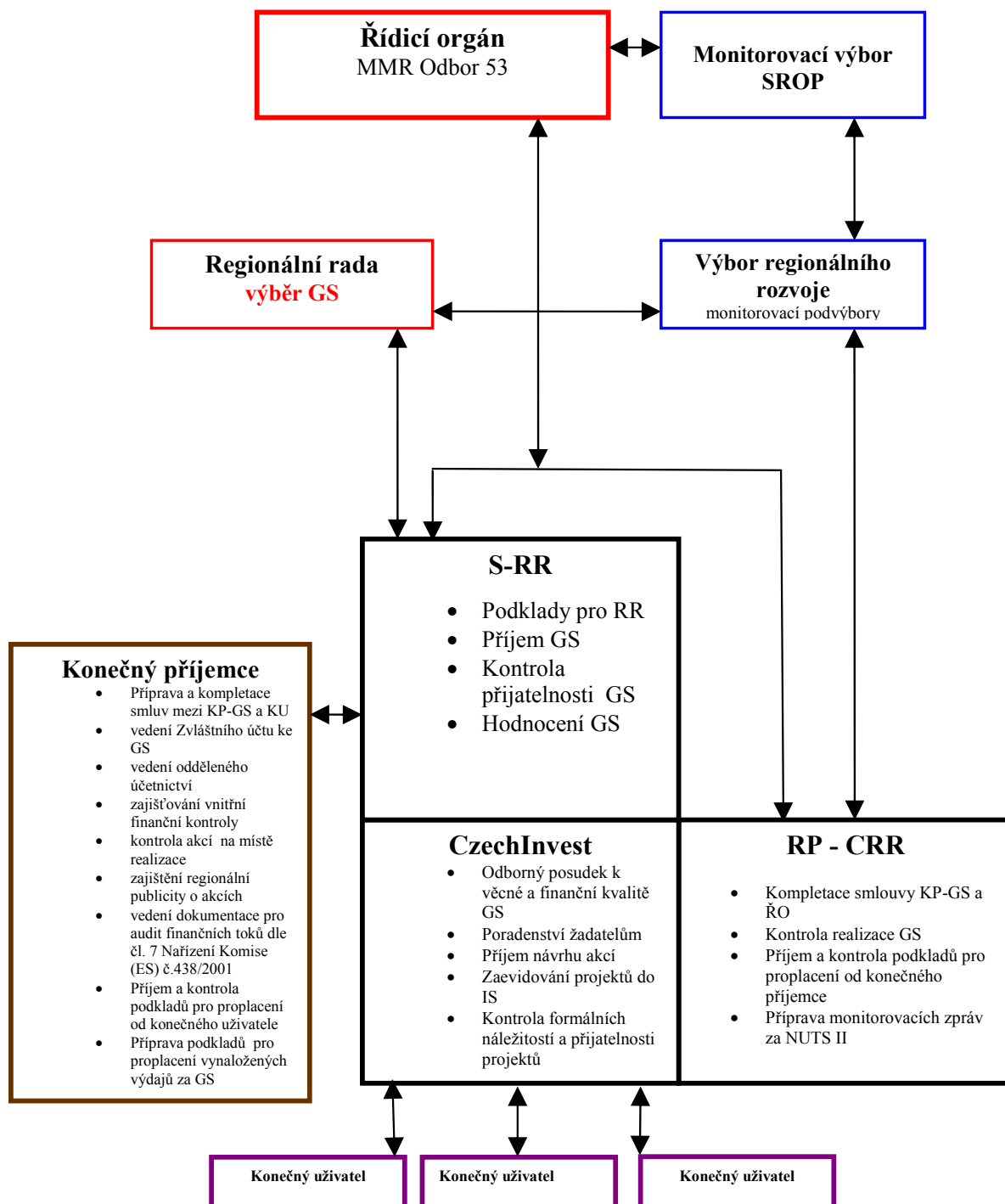

Schéma č. 2: Opatření 2.1, 2.2 a 3.1

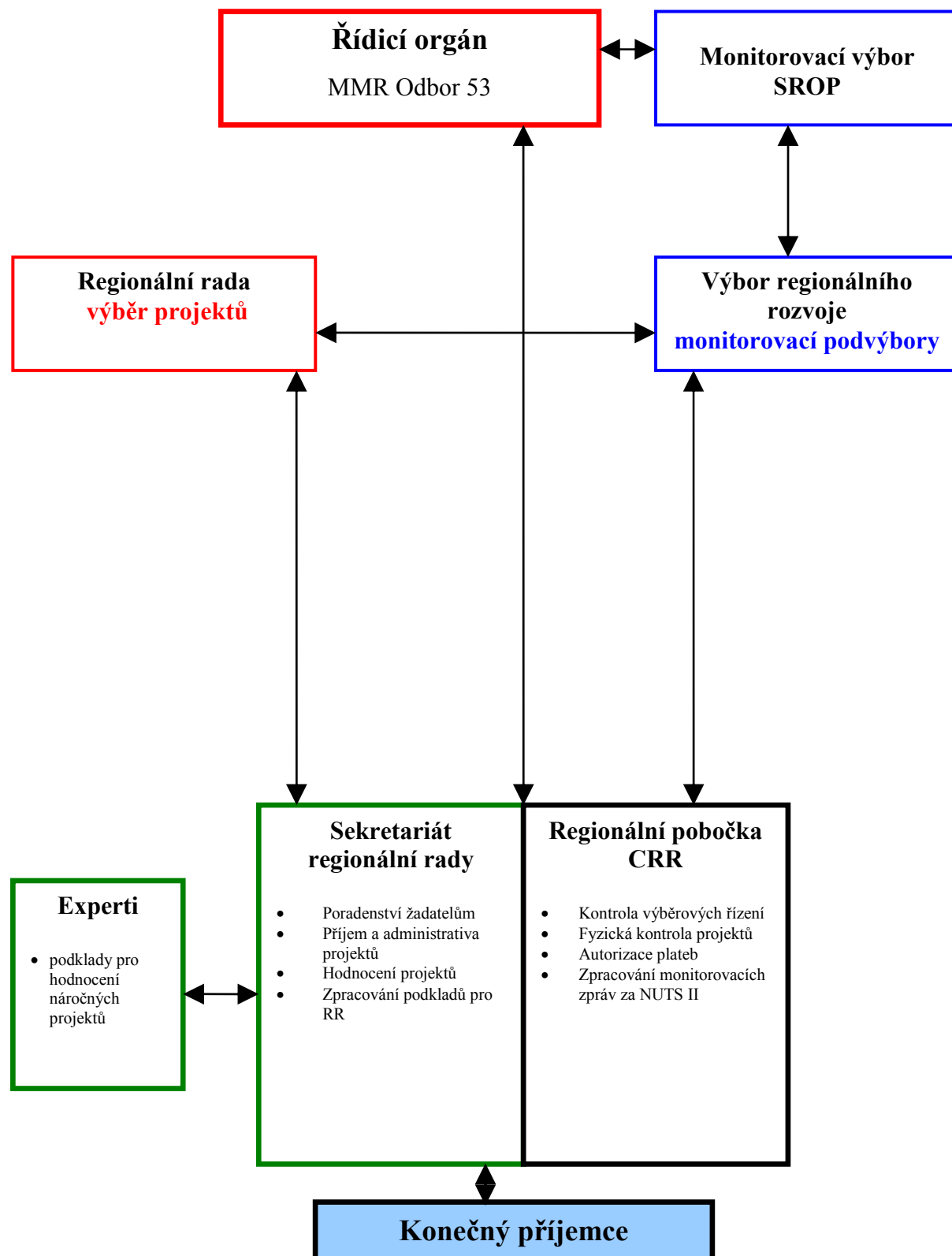

Schéma č. 3: Implementační schéma grantových schémat

